

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΒ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19. — Τηλ. 227-689 | 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1965 | ΑΡΙΘ. 8

Ἡ εἰς ἄδου κάθοδος.

ΕΟΡΤΗ ΕΟΡΤΩΝ

«Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγγερται, κενὸν τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ἡμῶν» (Α' Κορ. ιε', 14). Καὶ ἀληθῶς ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ ἀσάλευτος θεμέλιος λίθος τῆς Χριστιανικῆς πίστεως. Εἶναι ἡ λυτρωτικὴ ἀσπείρευτος πηγὴ τῆς ἐλπίδος. Εἶναι τὸ σάλπισμα τῶν οὐρανῶν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὄντος καὶ ὑψοῦται εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἀγίας Τριάδος. Διότι ὁ σαρκωθεὶς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ—ὁ ἀπόλυτος καὶ τέλειος ἄνθρωπος—κατέστησε πραγματικότητα τὴν κατάκτησιν τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος, καὶ τὴν θέωσιν τῆς ζωῆς.

★

«Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;» (Λουκ. κδ', 6). Εἰς τὸ ἀπλοῦν, τὸ φυσικώτατα διατυπούμενον, καὶ διαυγές, ὅπως τὸ ἡλιακὸν φῶς, ἐρώτημα τοῦτο τῶν δύο, μετὰ τὰς ἀπαστραπτούσας ἐσθῆτας ἀνδρῶν, πρὸς τὰς διαπορούσας μυροφόρους γυναῖκας, διότι «εὖρον ἀποκεκυλισμένον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ μνημείου, καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὖρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ» (Λουκ. κδ', 2-3), ἀποκορυφοῦται καὶ συνοψίζεται ὅλον τὸ νόημα τῆς θείας ζωῆς καὶ τῆς διδασκαλίας του. «Ἐκ Πνεύματος Ἁγίου ἐγενήθη» (Ματθ. α', 18). Καὶ «τὰ ρήματα αὐτοῦ ἐλάλησε πνεῦμα ἦν καὶ ζωὴ» (Ἰωάν. στ', 63). Διεκήρυξεν, ὅτι «ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ» (Ἰωάν. ιδ', 6). «Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· καὶ ἐάν τις φάγη ἐκ τούτου ζήσεται εἰς αἰῶνα» (Ἰωάν. στ', 51). Πῶς ἦτο λοιπὸν δυνατόν νὰ εὐρίσκειται μετὰ τῶν νεκρῶν, καὶ νὰ παραμένῃ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ θανάτου «ὁ ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς;» (Πρ. γ', 15).

Ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον αὐτὴν πίστιν πρὸς τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ πρέπει νὰ κατακλυζώμεθα καὶ ἡμεῖς. Καὶ ὄχι μόνον

διὰ τῆς ὁμολογίας τῶν χειλέων, ἀλλὰ μετὰ τὴν ὀλόφυχον βίωσιν του. Διότι τότε μόνον, θὰ αἰσθανθῶμεν τὴν ψυχὴν μας στίβον τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς χάριτος· καὶ θὰ καταλάμπεται ἡ ὑπαρξίς μας ἀπὸ τὸ πνευματικὸν φῶς καὶ ἀπὸ τὴν ἀνεκκλήτην χαρὰν τῆς θείας του Ἀναστάσεως. Καὶ τότε μόνον, ὡς βαθεῖα καὶ μυστικὴ ἐμπειρία καὶ ὡς ζωὴ, ἔχει τοῦτο σωτηριώδη ἀξίαν.

★

«Καὶ ἔστι πίστις—ὅπως ὁ θεὸς Παῦλος τὴν ὀρίζει—ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων» (Ἐβρ. ια', 1). Δὲν εἶναι ὁμῶς εὐκόλος εἰς τὸν «νοῦν τῆς σαρκὸς» ἡ προσέγγισις εἰς τὸν χῶρον τοῦ μυστηρίου καὶ τοῦ θαύματος. Ἀβυθομέτρητος εἶναι ὁ κόσμος. Ἀπειρόμορφος ἡ ζωὴ. Καὶ αἱ λεγόμεναι θετικαὶ ἐπιστῆμαι κινοῦνται καὶ στηρίζονται ἐπὶ ἐπιπέδων ποσοτικῶν. Καὶ ὁ παγερός καὶ ἄπτερος ὀρθολογισμὸς ἀρνεῖται ν' ἀποδεχθῇ, πᾶν ὅ,τι δὲν συλλαμβάνεται εἰς τὸ χειροποίητον δίκτυον τοῦ αἰτίου καὶ τοῦ αἰτιατοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ ἄρνησις παντός, τὸ ὁποῖον δὲν ἀποκρυπτογραφεῖται εἰς ἀπτά καὶ ψηλαφητὰ γεγονότα, καὶ ποῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μεταβληθῇ εἰς ἐμπειρίαν ὕλικήν.

★

Τοῦτο ὁμῶς ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς ὑψηλῆς πνευματικῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ὁποῖος καὶ προῖον θαύματος, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, εἶναι καὶ ὑπὸ ἀπεράντου ὠκεανοῦ θαυμάτων περιστοιχίζεται. Διότι θαῦμα εἶναι αἱ ζωογόνοι καὶ χλιαραὶ πνοαὶ τῆς ἀνοίξεως. Θαῦμα ἡ χλιδὴ τῶν ἀρωμάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι κατάφορτος τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἡ ἀτμόσφαιρα. Καὶ θαῦμα τὰ σκιρτήματα τῶν ἀστρων, πρὸς τὰ ὁποῖα ὑψώνομεν τὰς ἀναστασίμους λαμπάδας μας, ὅταν τὰ σήμαντρα τῶν θείων ναῶν

μᾶς μεταδίδουν, χαρμωδῶς κρουόμενα, τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη».

Καὶ ἡ ἄρνησις αὐτὴ ὑλιστικοποιεῖ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ταυτίζει πρὸς τὰ κατώτερα στοιχεῖα τῆς ὑπάρξεώς μας. Διότι ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς «θείας εἰκόνας» τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἐνότητος Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ σφραγίσῃ ἀνεξιτήλως τὴν συνείδησίν μας. Καὶ τὸ θαῦμα τότε τῆς Ἀναστάσεως εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποκαλυφθῇ εἰς ἄψυχον, σκοτεινὴν καὶ ἀδιαπέραστον ἀπὸ τὸ θεῖον φῶς ὕλην. Διότι «Πνεῦμα ὁ Θεός». Καὶ τὸ πνεῦμα ἀποκαλύπτεται εἰς τὸ πνεῦμα. Τὸ νόημα εἰς τὸ νόημα. Καὶ ἡ ζωὴ δὲν διανοίγεται παρὰ εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ τὸ θεῖον φανεροῦται μὲν ἐντὸς τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐντὸς τῆς παγκοσμίου ζωῆς. Ἀλλὰ δὲν ἀποδεικνύεται. Οὔτε εἶναι δυνατὸν ἡ ἀπειρότης του νὰ περιληφθῇ εἰς τὰ δίκτυα τοῦ ὀρθολογισμοῦ.

*

Καὶ ὅμως ὑπάρχουν καὶ διὰ τοὺς ὀρθολογιστάς, ἐπιχειρήματα καὶ λόγοι βαθύτατοι, ἀναιρετικοὶ τῆς ἀπιστίας των. Ὁ θάνατος, λέγουν, εἶναι φαινόμενον ἐκτεινόμενον εἰς ὅλην τὴν ζωὴν, ἡ ὁποία εἶναι ἐμπειρία θανάτου καὶ τοῦ τέλους, διὰ πᾶν ὅ,τι ἐγεννήθη. Εἶναι ἡ ἀποσύνθεσις τοῦ σώματος. Ἡ ἀπώλεια πάσης ὄψεως. Εἶναι ὁ θρίαμβος τοῦ μηδενὸς ἐντὸς τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου. Νὰ ἐπιζήση λέγουν-ἡ ψυχὴ, εἶναι πῶς νοητόν. Πῶς ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαναυπάρξῃ τὸ διαλυθὲν καὶ ἀποσυντεθὲν σῶμα;

*

Καὶ ὁ Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης ἀπαντᾷ: «Εἰ μὲν μόνη κατώρθωσεν ἡ ψυχὴ, μόνη καὶ στεφανούσθω. Εἰ δὲ καὶ τὸ σῶμα ἐμερίσατο τοὺς ἄθλους, μετ' αὐτοῦ καὶ στεφανούσθω». Καὶ ὁ Χριστὸς, κατὰ τὴν ἐπίγειον ὑπαρξίς του ὑπῆρξεν ὁ θεῖος καὶ ἀνυπέρβλητος ἀθλητῆς τοῦ πόνου. Καὶ φρικτὸν φρικτότατον ὑπῆρξε τὸ ψυχικὸν καὶ τὸ σωματικὸν του μαρτύριον ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ. Καὶ τὸ στεφάνωμα τῆς

ἀφθαρσίας καὶ τῆς Ἀναστάσεως ἐπέστεψεν ἀμφοτέρω. Καὶ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, διὰ νὰ φέρῃ τὸ φῶς εἰς τὰς ἀβύσσους τοῦ Ἄδη. Καὶ διὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν βεβαιότητα μιᾶς ζωῆς ἐν τῇ αἰωνιότητι. Ὅπου χωρισμὸς καὶ ρῆξις σώματος καὶ ψυχῆς δὲν θὰ ὑφίσταται πλέον. Καὶ αἱ σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀνθρώπου δὲν θὰ ὑπόκεινται πλέον εἰς φθορὰν καὶ εἰς μαρασμόν. Καὶ ἀπέβη διὰ τοῦτο ὁ θεῖος λυτρωτῆς τοῦ κόσμου. Διότι ἡ πρὸς τὴν αἰωνιότητα ἐφῆσις εἶναι ἡ οὐσία τῆς ζωῆς.

*

Κατὰ τὴν ὀρθόδοξον θρησκευτικὴν ἀντίληψιν, τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Κυρίου συνεχίζεται εἰς τὸν κόσμον διὰ τῆς ἀγίας του Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶναι ἡ συνέχεια τοῦ μυστικοῦ τοῦ σώματος. Καὶ θὰ συνεχίζεται, ἕως ὅτου, εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν, πραγματοποιηθῇ ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὡς θαυμαστὴ μεταποίησις καὶ θέωσις τοῦ κόσμου διὰ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Καὶ διὰ τοῦτο κέντρον τῆς Ὀρθοδοξίας εἶναι ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα εἶναι «ἑορτὴ ἑορτῶν καὶ πανηγυρις πανηγύρεων» τοῦ Ὀρθοδοξοῦντος λαοῦ μας. Καὶ εἰς τὸν ὅλον τῆς πανηγυρισμὸν ὑπάρχει πνεῦμα ἐνθουσιαστικὸν καὶ προφητικόν. Καὶ ἡ προσδοκία τοῦ θριάμβου τῆς καθολικῆς ὠριότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἐναπόκεινται τὰ πεπρωμένα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου.

*

Καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἔθνος ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως τὸ Ἑλληνικόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἱστορικὴ ζωὴ νὰ ἔχῃ προσαρμοσθῇ τόσον πολὺ εἰς τοὺς ὑπερόχους συμβολισμοὺς τῆς θρησκευτικῆς του πίστεως. Καὶ ἡ πορεία του εἶναι ἀνάντης καὶ δυσχερής. Καὶ ὁ κληρὸς του, ὅπως τοῦ Σωτῆρός μας, μία συνεχῆς σταύρωσις τῶν ἐλπίδων του. Ἀλλὰ καὶ βεβοία προσδοκία Ἀναστάσεως, καὶ φωτοστέφανος ἀθανασίας εἰς τοὺς Οὐρανούς.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΧΟΜΕΝΟΝ

Ἐνδεδυμένη τὴν ἐόρτιον Αὐτῆς στολὴν ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία, τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων, ὑποδέχεται, ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, τὸν ἐπὶ τὸ ἔκουσιον πάθος ἐρχόμενον Σωτῆρα Κύριον. Ὑπενθυμίζει δηλαδὴ, τοῦτο πράττουσα, τὴν θριαμβευτικὴν Αὐτοῦ εἴσοδον εἰς Ἱεροσόλυμα «πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα», ὅτε «ὁ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρώννουν ἐν τῇ ὁδῷ· οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις· καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἔσεισθη πᾶσα ἡ πόλις» (Ματθ. ΚΑ' § 8-10). Καὶ ὑπενθυμίζουσα ταῦτα καὶ τὸ γεγονός τῆς τοιαύτης ὑποδοχῆς, καθ' ἑαυτό, προβάλλει εἰς αἶνον καὶ δόξαν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν ἡμῶν, τῶν τέκνων τῆς, ἡ Ἐκκλησία, ἀποβλέπει.

Φιλόστοργος Μήτηρ, ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία, οὐδὲν ἀγαθὸν καὶ πρὸς σωτηρίαν ἐπαγωγικὸν παραβλέπει, πάντα δὲ φιλοστόργως μετέρχεται ἵνα ἡμᾶς εἰς σωτηρίαν ὀδηγήσῃ. Καὶ τὸ γεγονός τῆς εἰσόδου τοῦ Κυρίου εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτε ἤρχετο ἵνα σταυρωθῇ, καὶ ἡ γενεμένη εἰς Αὐτὸν ὑποδοχή, ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν παιδῶν τῶν Ἑβραίων, πολλὰ δύνανται νὰ διδάξουν καὶ ἡμᾶς, διότι ὁ Κύριος δὲν ἦλθε τότε μόνον, ἵνα σώσῃ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, ἀλλ' «ἔρχεται» πάντοτε, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν καὶ ὥραν, ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, ἵνα τὸ αὐτὸ ἐπιτύχη ἀποτέλεσμα, τὴν λύτρωσιν δηλαδὴ τῶν ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν ὑποδούλων ψυχῶν. Καὶ ἐφ' ὅσον «ἔρχεται» πάντοτε ἀναγκαῖα τῆς Ἐκκλησίας ἡ διδασκαλία καθίσταται περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὑποδοχῆς Αὐτοῦ. Ἰδοὺ δὲ ἀναλυτικώτερον διατί: ὑπεδέχθησαν, τότε, οἱ Ἰουδαῖοι τὸν ἐρχόμενον..., ἀλλ' οἱ ἴδιοι, ἐν συνεχείᾳ, εἰς δίκας καὶ καταδίκην καὶ Σταυρὸν ᾠδήγησαν τὸν Λυτρωτὴν, στερηθέντες τοῦ Λυτρωτικοῦ, τοῦ ἔργου του, ἀποτελέσματος. Ὡς ἐκ τούτου, ἐνδιαφερομένη δι' ἡμᾶς ἡ Ἐκκλησία προτρέπεται ἡμᾶς ἵνα μὴ μιμητὰ ἐκείνων γινώμεθα, ἐφ' ὅσον καὶ πάλιν δι' ἡμᾶς «ἔρχεται» ὁ Σωτὴρ. Καὶ ἔρχεται, ἕκτοτε ὁ Κύριος οὐχὶ «καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου», ἀλλὰ διὰ τῶν ἁγιαστικῶν τῆς Ἐκκλησίας μυστηρίων καὶ διὰ τῆς δι' Αὐτῆς ἀναμεταδιδομένης πάντοτε φωνῆς του, ἀναζητῶν συνεχῶς ψυχάς, ὡς καὶ ὅτε εἰσήρχετο εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἦλθε λοιπόν, τότε, ἀλλὰ καὶ πάντοτε «ἔρχεται» ὁ Σωτὴρ, μὲ τὴν ἰδίαν πάντοτε ἀποστολὴν «τοῦ σώσαι τὸ ἀπολωλός». Ἐπομένως προκύπτει πάντοτε θέμα «ὑποδοχῆς» τοῦ ἐρχομένου Σωτῆρος, διὰ πᾶσαν χριστιανικὴν ψυχὴν. Δικαίως ὁθεν τὴν ἐορτὴν, ἡ Ἐκκλησία, τελούσα πρὸς διδασκαλίαν ἡμῶν ἀποβλέπει.

Ὁ Ἱερός Χρυσόστομος νοερῶς θεωρῶν τὸν Κύριον ἐρχόμενον πρὸς πλήρωσιν τῆς ὑπερτάτης ἀποστολῆς, τῆς σωτηρίας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς,

ἔλεγεν: «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ ἀληθινὸς κατὰ τοῦ ψεύστου, ὁ Σωτὴρ κατὰ τοῦ λυμεῶνος, ὁ εἰρηναρχὴς κατὰ τοῦ πολεμήτορος, ὁ φιλάνθρωπος κατὰ τοῦ μισανθρώπου». Καὶ προσέθετε: «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, Κύριος σώσαι τὸν πλανηθέντα ἄνθρωπον, καταλύσαι τὴν πλάνην, φωταγωγῆσαι τοὺς ἐν σκότει, καταργῆσαι εἰδώλων ἀπάτην, ἀντείσάξαι θεογνωσίαν σωτήριον, ἀγιάσαι κόσμον, ἀπελάσαι τὸ μῦθος (τὴν πνευματικὴν μυωπίαν) καὶ ἄγος τῆς τῶν ματαίων θεραπείας». Τὸν ἀληθινὸν δὲ θρίαμβον τοῦ Κυρίου διασαλπίζων, ἀνὰ τὰ τετραπέρατα τῆς οἰκουμένης ἔλεγεν «εἰς ὑπὲρ πολλῶν... ἦλθε.. ρύσασθαι πτωχὸν γένος ἀνθρώπων ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πέννητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν... ἐπιχέων οἶνον καὶ ἔλαιον ἐπὶ τὸν ἐμπεσόντα εἰς τοὺς ληστὰς καὶ παρεωραμένον, σώσαι ἡμᾶς δι' ἑαυτοῦ...» (Ἱ. Χρυσόστομος: Ὁμιλία εἰς τὰ Βαΐα).

Ταῦτα λοιπὸν γνωρίζουσα, διὰ τὸ σωτήριον τοῦ Κυρίου ἔργον, ἡ Ἐκκλησία, καὶ τὴν «ὑποδοχὴν» τῶν Ἰουδαίων λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει, πῶς νὰ μὴ ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων Αὐτῆς καὶ πῶς τὸ ἀσταθὲς τῶν Ἰουδαίων, διὰ τῆς ἐορτῆς τῶν Βαΐων, προβάλλουσα νὰ μὴ ἀποβλέψῃ εἰς διδασκαλίαν ἡμῶν, ἀφοῦ, ἵνα καὶ πάλιν ἐπαναληφθῇ, ὁ Κύριος πάντοτε «ἔρχεται» ἀναζητῶν ψυχάς, ἵνα λυτρώσῃ ταύτας «ἐκ τοῦ θανάτου»;

Εὐλαβῆς Ἱεροκήρυξ ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς ἀκροατὰς του ἔλεγεν: «Ἐὰν θέλωμεν πιστῶς νὰ ὑποδεχώμεθα Τὸν καὶ πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν ἐρχόμενον Κύριον οὐδὲν ἕτερον ἔχομεν νὰ πράξωμεν παρεκτός του νὰ τὸν ἀφίνωμεν ἐλεύθερον, ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν, νὰ ἀπεργάξῃται τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας ἡμῶν». Ὡ ναί! τοῦτο τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἐρχομένου εἰς Ἱεροσόλυμα «πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα». Τοῦτο τὸ ἔργον Αὐτοῦ... Ἐσταυρωμένου καὶ Ἀναστάντος! Τοῦτο ἦτο καὶ μένει καὶ θὰ μένη, ἐφ' ὅσον ἄνθρωποι θὰ ζῶσιν ἐπὶ γῆς, τὸ «πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν». Τοῦτο ἐπομένως καὶ ἡ Ἐκκλησία, τὴν λαμπρὰν τῶν Βαΐων ἐορτὴν ἐπιτελοῦσα, προβάλλει πρὸς γνώσιν ἡμῶν καὶ κατανόησιν παρ' ἡμῶν, ἵνα μὴ ὡς οἱ Ἰουδαῖοι ὑποδεχώμεθα τὸν Σωτῆρα «ἐρχόμενον» εἰς λύτρωσιν ἡμῶν, ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν.

Ὁ Κύριος ἔρχεται, ἀγαπητοί, καὶ δι' ἡμᾶς! Μὴ λοιπὸν ὑποδεχώμεθα Αὐτόν, ὡς οἱ κραυγάσαντες τὸ «εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος» καὶ τὸ «ἄρον· σταύρωσον Αὐτόν», ἀλλ' εἰς τὴν ἔλευσίν του, ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, ἄς εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀπευθύνωμεν Αὐτῷ τῆς ἀληθοῦς δι' Αὐτόν ὑποδοχῆς τὰς φωνάς... «ἔρχου Κύριε», «ἐτοίμη ἡ καρδιά μου ὁ Θεός, ἐτοίμη ἡ καρδιά μου» (Ψαλμ. ΝΣΤ' § 8 καὶ ΡΖ' § 1), «σώσω ἡμᾶς».

Ἀρχιμ. ΧΡΥΣ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΚΤΑΚΟΣΙΑ ΕΤΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΟΥΨΑΛΗΣ

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μετέσχε τὸν παρελθόντα Ἰούνιον τῶν ἐν Οὐψάλῃ ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὀκτακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Οὐψάλης, διὰ διμελοῦς ἀντιπροσωπείας ἀποτελεσθείσης ἐκ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος καὶ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Καθηγητοῦ-Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου. Κατωτέρω δημοσιεύεται ἡ σχετικὴ ἔκθεσις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 805

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῇ 29-6-1964

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Σύνοδον
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἀ Θ ἡ ν α ς

Ἀναφέρομεν εὐλαβῶς, ὅτι, συνωδᾷ τῇ ἀπὸ 15-4-1964 σεπτῇ ἐντολῇ, μετέβημεν εἰς Σουηδίαν καὶ μετέσχομεν τῶν ἐν Οὐψάλῃ ἐκκλησιαστικῶν τελετῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σουηδίας, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὀκτακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Οὐψάλης, Διοικητικοῦ Κέντρου καὶ Κεφαλῆς τῆς ὅλης Σουηδικῆς Ἐκκλησίας.

Αἱ τελεταὶ διεξήχθησαν μετὰ πολλῆς λαμπρότητος καὶ μεγάλης ἱεροπρεπειᾶς καὶ τάξεως, μαρτυρούσης τὸ ἐν πολλοῖς ἀδιάρρηκτον τῆς Ἐκκλησίας ταύτης μετὰ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἐν τοῖς ἀφορώσει εἰς τὰ τῆς θείας λατρείας καὶ τὰς Ἱερὰς τελετὰς σημείοις. Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν, ὅπως ἐνθυμηθῶμεν ὅσα πρὸ ἐτῶν εἶπε πρὸς ἡμᾶς Θεολόγος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κοπεγχάγης, σχολιάζων τὰ τῆς θείας λατρείας τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας: «Ἐσφαλεν ὁ Λούθηρος, μὴ στραφεῖς κατὰ τὴν Μεταρρυθμισιν πρὸς Ἀνατολὰς. Ἄν ὄντως ἐστρέφετο, δὲν θὰ εἶχε ρίψει τὸν Διαμαρτυρηθέντα κόσμον εἰς τὸ σημερινὸν χάος. Δὲν ἦτο ὅμως εὐχερῆς ἡ τοιαύτη στροφὴ καὶ ἡ πλήρης ἐπαφῆ, λόγῳ τῆς προσηγηθείσης καταλύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους καὶ τοῦ σκότους τῆς στυγνῆς δουλείας, ἡ ὁποία εἶχεν ἀπομονώσει τὴν κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου τῆς Δύσεως καὶ ρίψει αὐτὴν εἰς λάκκον δεινῶν ἀφορητῶν»!! Δὴ ὁ Κύριος, ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ, τὴν εὐλογητὴν ταύτην ἡμέραν τῆς ἐπιστροφῆς πάντων πρὸς τὴν Μίαν Ἀγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως!

Εἰς πάσας τὰς διεξαχθείσας Τελετὰς παρέστημεν φέροντες μόνον ἐγκόλπιον καὶ σταυρὸν καὶ οὐδὲν ἕτερον ἀρχιερατικὸν ἄμφιον, ἐν μιᾷ δ' ἐκ τῶν Τελετῶν τούτων, μετὰ βραχεῖαν ἀπὸ μέρους ἡμῶν προσφώνησιν, γενομένην εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἐπεδώκαμεν τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς Οὐψάλης τὸν ὄνπερ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔδωκεν ἡμῖν πρὸς τοῦτο, ἐπιστήθιον Σταυρὸν, εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἑορτῶν καὶ εἰς χαιρετισμὸν, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Σουηδικὴν Ἐκκλησίαν. Δὲν παρελείψαμεν κατὰ τὴν προσφώνησιν ταύτην, νὰ μνησθῶμεν καὶ τῶν πρὸς τὴν χώραν καὶ τὸν Λαὸν ἡμῶν, ἐν καιροῖς χαλεποῖς καὶ πονηραῖς διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡμέραις, εὐεργετικῶν δωρεῶν τοῦ Σουηδικοῦ Λαοῦ πρὸς ὅν, ὡς εἴπομεν, μετ' εὐγνωμοσύνης πάντοτε στρέφεται καὶ θὰ στρέφεται ἡ Ἑλλάς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Λαός.

Ἡ τε προσφώνησις καὶ ἡ διὰ τῆς ὀρισθείσης ἀντιπροσωπείας, ἐκ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου καὶ ἡμῶν, συμμετοχὴ εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξετιμήθη ὑπὸ τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας δεόντως, ὁ δὲ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Οὐψάλης ἐπανεπιλημμένως παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὅπως διαβιβάσωμεν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν τιμητικὴν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σουηδίας συμμετοχὴν εἰς τὰς ἑορτὰς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὅλως ἰδιαιτέρως παρεκλήθημεν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης, ὅπως ὑποβάλωμεν τῷ Μακαριωτάτῳ Προέδρῳ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου τὰς εὐγνωμοσύνας αὐτοῦ εὐχαριστίας δι' ὅσα ὁ Μακαριώτατος, ὡς Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ἐπεδαψίλευσεν αὐτῷ, κατὰ τὴν πρὸ διετίας εἰς Ἀθήνας ἔλευσιν αὐτοῦ. Διατρεψί, ὡς πολλάκις ἐτόνισεν, ἀναμνήσεις λίαν ἀγαθὰς ἐκ τῆς ἀνωτέρω πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐπισκέψεως αὐτοῦ καὶ οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃ τὸν Μακαριώτατον καὶ τὰς πρὸς αὐτὸν φιλόφρονας, φιλικωτάτας καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἀδελφικὰς περιποιήσεις αὐτοῦ.

Ἐπὶ τούτοις, εὐχαριστοῦμεν ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐτίμησεν ἡμᾶς διὰ τῆς ἀναθέσεως ἡμῖν τῆς ἐκπροσώπησεως τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἑορτὰς καὶ διατελοῦμεν

Ἐν Χριστῷ ἐλάχιστος ἀδελφός
† Ὁ Θεσσαλονικῆς ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Κατὰ τὴν πανηγυρικὴν τελετὴν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων συνεχάρη τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σουηδίας ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ μετέφερε τὸν ἐν Χριστῷ χαιρετισμὸν καὶ τὰς εὐχὰς αὐτῆς ὑπὲρ πάσης ἀνωθεν εὐλογίας ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν χώραν τῆς Σουηδίας. Ἡ προσφώνησις τοῦ Ἁγίου Θεσσαλονίκης ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Μετὰ χαρᾶς μεγάλης ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἤκουσε τὰ τοῦ ἑορτασμοῦ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σουηδίας τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς καὶ τῆς ἱστορικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Οὐψάλης.

Μετὰ τῆς αὐτῆς ὡσαύτως χαρᾶς ἀπεδέξατο καὶ τὴν φιλόφρονα πρόσκλησιν τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μετάσχη τῶν ἐπὶ τῷ ἑορτασμῷ τούτῳ εἰδικῶν τελετῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἔχομεν τὴν τιμὴν, ὁ Καθηγητῆς κ. Ἀμιλκας Ἀλιβιζᾶτος καὶ ἐγὼ νὰ παριστάμεθα, ἐλθόντες, διὰ μακρᾶς ὁδοῦ, ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Χαίρομεν τὰ μάλα ἐπὶ τῷ εὐφροσύνῳ τούτῳ ἑορτασμῷ, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Ἐκκλησία τῆς Σουηδίας ἀναμνήσκεται ἡμερῶν ἀρχαίων¹ καὶ τελεῖ πνευματικὴν ἀναπαράστασιν τῆς μακρᾶς αὐτῆς ἐν Χριστῷ διαδρομῆς.

Διότι παρέχει ὁ σεμνὸς οὗτος ἑορτασμὸς εἰς τὴν ἀγαπητὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σουηδίας εὐλογητὴν εὐκαιρίαν, ὅπως ψάλλῃ μετὰ τοῦ ἱεροῦ Ψαλμοῦδου· «Ταῦτα ἐμνήσθην ἐν φωνῇ ἀγαλλιᾶσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἤχου ἑορτάζοντος². Δελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην καὶ ἐμελέτησα³. Φθέγγομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς, ὅσα ἤκούσαμεν καὶ ἐγνωμεν καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγήσαντο ἡμῖν⁴. Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν ἤκούσαμεν, καὶ οἱ Πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν ἔργον, ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις»⁵.

Ἡ Ἱστορία τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ στρατευομένης, ἔχει σελίδας καιρῶν χαλεπῶν καὶ ἡμερῶν πονηρῶν καὶ περιπετειῶν ὀδυνηρῶν καὶ πικρῶν, ὡς αὐτὸς ὁ ἰδρυτὴς αὐτῆς ὁ Κύριος Ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, προεῖπε καὶ διεκήρυξεν. Ἔχει ὅμως καὶ σελίδας ἡμερῶν ἀγαθῶν καὶ ἀγώνων καλῶν, γενναίων καὶ κρατερῶν καὶ νικηφόρων, μαρτυρούντων τὴν διὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐνδοξὸν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὴν κατὰ τοῦ κόσμου νίκην τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ Αὐτοῦ (ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας).

Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐκ τούτων, μὴ δυνάμενα νὰ σκιασῶσι ποσῶς τὴν αἴγλην τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, πρόκεινται πάντοτε διδάγματα πείρας πλουσίας καὶ πολυτίμου εἰς ἀντίστασιν καὶ ἀγῶνας κατὰ τοῦ πονηροῦ καὶ πάσης ἀπάτης καὶ πλάνης⁶. Τὰ δὲ δευτέρα, δικαιολογοῦσι τὴν ἀναφορὰν εὐχαριστιῶν καὶ τιμῆς καὶ δόξης τῷ παναγάθῳ Θεῷ καὶ καλοῦσιν εἰς ἀκλόνητον κατὰ Χριστὸν πίστιν καὶ ὑπομονὴν καὶ προσοχὴν καὶ βεβαίαν ἐλπίδα ἐν παντὶ ὑπὲρ ἀφορᾶ εἰς τὴν ἀρίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν. Ὅτι Αὐτὸς ἐθεμελίωσεν⁷ καὶ ᾠκοδόμησεν

αὐτὴν⁸. Αὐτὸς μένει ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ σαλευθήσεται⁹ καὶ Αὐτὸς βεβαίῳ ὅτι «καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς»¹⁰. Διότι ἐνώπιον Αὐτοῦ διαμένει αὐτὴ εἰς τὸν αἰῶνα¹¹.

Ταῦτα μετὰ χαρᾶς σήμερον ἀναλογιζόμενοι, συγκαίρομεν ἐγκαρδίως τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Σουηδίας, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ μεταδίδομεν εὐχαρίστως τὸν ἐν Χριστῷ χαιρετισμὸν καὶ τὰς εὐχὰς αὐτῆς ὑπὲρ πάσης ἀνωθεν εὐλογίας ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν χώραν τῆς Σουηδίας, μεθ' ἧς δεσμοὶ φιλίας εὐλικρινοῦς συνδέουσιν ἀπὸ μακροῦ τὴν ἡμετέραν πατρίδα. Ἡ φιλία αὕτη οὐδέποτε θὰ λησμονηθῇ, διότι ἡ Ἑλλάς ἐνθυμεῖται καὶ θὰ ἐνθυμῆται εἰς αἰεὶ, μετὰ βαθείας εὐγνωμοσύνης, τὴν λίαν γενναϊόδωρον καὶ πολῦτιμον βοήθειαν τοῦ φίλου λαοῦ τῆς Σουηδίας πρὸς τὸν πολλάκις δεινοπαθήσαντα λαὸν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν πικραῖς ἡμέραις καὶ ποικίλαις κακοπαθείαις διὰ τὴν πτωχὴν ἡμῶν χώραν καὶ τὸν ἐνδεῆ λαὸν αὐτῆς, ὁ λαὸς τῆς Σουηδίας, ἐν ἀγάπῃ ἀδελφικῇ καὶ κατὰ πολλοὺς τρόπους, ἔδραμεν πρὸς ἡμᾶς εἰς ὕλικὴν βοήθειαν καὶ περιθαλψιν καὶ εἰς βαθύτατα συγκινοῦσαν ἠθικὴν ἐνθάρρυνσιν. Κύριος ὁ Θεὸς μνησθεῖ εἰς ἀνταπόδοσιν τοῦ κόπου τούτου τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης αὐτοῦ (Α' Θεσσαλ. 1,3).

Ἀνατρέχει σήμερον ἡ Ἐκκλησία τῆς Σουηδίας μετὰ βαθείας εὐγνωμοσύνης εἰς τὸν ἐνδέκατον ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνα, εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ἐν Χριστῷ γεννήσεως αὐτῆς. Καὶ διὰ τοῦτο εὐθετον θεωρῶ, ὅπως ζητήσω νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ, ὡς Ἐπισκόπος τῆς ἀρχαίας καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Θεσσαλονίκης, ἀφ' ἧς, κατὰ τὸν ἰδρυτὴν αὐτῆς ἅγιον Ἀπόστολον Παῦλον, «ἐξήχηται καὶ ἐξελήλυθεν ἐν παντὶ τόπῳ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου καὶ ἡ πίστις ἡ πρὸς τὸν Θεόν»¹², νὰ ἐπαναλάβω ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σουηδίας τινὰ ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος ἀπευθύνει ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ¹³ πρὸς σύμπαντα τὸν Χριστιανικὸν κόσμον. Ἐρωτῶμεν ὑμᾶς ἀδελφοὶ καὶ παρακαλοῦμεν, ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, καθὼς παρέλαβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσειν Θεῷ, ἵνα περιοσεύητε μᾶλλον. Οἴδατε γὰρ τίνες παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ¹⁴. Στήκετε οὖν, ἀδελφοί, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν¹⁵.

Περιπατεῖτε κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβετε παρ' ἡμῶν¹⁶, εἰς ὑπακοὴν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ¹⁷ καὶ εἰς τὸν λόγον ἡμῶν¹⁸.

Ἀμνησθεῖν Κύριος καὶ ταύτης τῆς συναγωγῆς ἧς ἐκτίησθε ἀπ' ἀρχῆς¹⁹.

8. Ματθ. 16,18.

9. Ψαλ. 45,6.

10. Ματθ. 16,18.

11. Ψαλ. 60,8.

12. Α' Θεσ. α',8.

13. Β' Θεσ. γ',6.

14. Α' Θεσ. δ',1-3.

15. Β' Θεσ. β',15.

16. Β' Θεσ. α',9.

17. Β' Θεσ. γ',7.

18. Β' Θεσ. γ',14.

19. Ψαλ. 73,2.

1. Ψαλ. 142,6.

2. Ψαλ. 41,5.

3. Ψαλ. 76,6.

4. Ψαλ. 77,2-3.

5. Ψαλ. 43,2.

6. Β' Θεσσαλ. β', 9-11.

7. Ψαλ. 86,5.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΚΑΡΥΣΤΟΥ

Ἡ ἐν τῇ νοτιῶ Εὐβοίᾳ πόλις τῆς Καρύστου καὶ μάλιστα ἡ περίξ αὐτῆς περιοχή παρουσιάζει ἐνδιαφέρον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀξιοσπουδάστων ἀπόψεων, καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μοναστηριακοῦ βίου ἐν αὐτῇ. Ἡδὴ ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς περιόδου συνεκροτήθη πλησίον αὐτῆς ἀξιόλογος ὡς φαίνεται μονή, μετὰ δὲ τὴν περίοδον ἐκείνην καὶ συγκεκριμένως κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Τουρκοκρατίας (1470 κ. ἐξῆς) συνεχίσθη ἡ ἴδρυσις καὶ διατήρησις μοναστικῶν ἐγκαταστάσεων, αἱ ὁποῖαι, σήμερον μὴ ὑπάρχουσαι ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῶν καταστάσει, ἐνδιαφέρουν ἐν τοσούτῳ τὴν τοπικὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν.

Ὡς πρώτη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας μαρτυρουμένη σχέσις κατοίκων ἐκ τῆς περιοχῆς πιθανῶς τῆς νοτιῶ Εὐβοίας μετὰ ἀγίας ἀσκητικῆς προσωπικότητος, ἐκτὸς ὅμως τῆς Εὐβοίας εὐρισκομένης, εἶναι τὸ συμπαθὲς γεγονός, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 872 μ.Χ. κυνηγοί, προερχόμενοι ἐκ τῆς εἰρημένης νοτίου τῆς Εὐβοίας περιοχῆς, ἀνεκάλυψαν ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ τὴν ἐκ Μηθύμνης τῆς Λέσβου καταγομένην Ἀγίαν Θεοκτίστην, εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ παράκλησιν αὐτῆς ἐκόμισαν ἐξ Εὐβοίας ἐντὸς πυξίδος μερίδα τῆς θείας Εὐχαριστίας, τὴν ὁποίαν κοινωήσασα ἡ ἀγία ἐκείνη ἀσκητικὴ γυνὴ ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ¹.

Κτιριακὸν λαμπρὸν μνημεῖον τοῦ μοναχικοῦ βίου τῆς περιοχῆς Καρύστου τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, σωζόμενον μέχρι σήμερον, εἶναι ὁ Ταξιάρχης — Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ ὁ Πλησίον τοῦ χωρίου Καλύβια, εὐρισκομένου εἰς ἀπόστασιν 5 χιλιομέτρων βορείως τῆς Καρύστου². Ὁ ναὸς οὗτος τοῦ Ταξιάρχου — Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ καθολικόν, ἦτοι ὁ κεντρικὸς ναὸς, ὁμωνύμου μονῆς τῆς Βυζαντινῆς περιόδου, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἕνεκα τῆς γραπτῆς καὶ προφορικῆς παραδόσεως³, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι περίξ αὐτοῦ μέχρι σήμερον σώζονται εἰρηπια, τὰ ὁποῖα δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τὰ θλιβερά τῶν κελλιῶν αὐτῆς ἀπομεινάρια, ἀλλὰ καὶ διότι καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς νήσου Εὐβοίας περιεσώθησαν μόνον τὰ καθολικὰ μονῶν τῆς Βυζαντινῆς ταύτης περιόδου, ὡς λ.χ. τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Ἀρμά, παρὰ τὰ Φύλλα τῆς Χαλκίδος⁴, τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου, παρὰ τὰ Ψαχνά, τῆς Παναγίας Περιβλέπτου, παρὰ τὰ Πολιτικά⁵ κ.λ.π.

1. Πρβλ. Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Θέμελη, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (νῦν Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ), «Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Καρύστου διὰ μέσου τῶν αἰώνων», (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθήναι 1955, σελ. 35.

2. Θ. Γ. Παπαμανώλη, «Κάρυστος-Ραφήνα-Πεταλοῖ-Μαρυάρι», Ἀθήναι [1954], σελ. 129.

3. Κωνσταντίνου Α. Γουναροπούλου, «Ἱστορία τῆς νήσου Εὐβοίας», Θεσσαλονίκη 1930, σελ. 95.

4. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, «Ἡ ἐν Εὐβοίᾳ Ἱερὰ Μονὴ Ἀρμά» εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ἀριθμ. φύλλου 4 (15 Φεβρουαρίου) 1965, σελ. 107-111.

5. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου,

Ὁ ναός, ἦτοι τὸ καθολικὸν τῆς μονῆς ταύτης τοῦ Ταξιάρχου — Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, διεσώθη μέχρι σήμερον εἰς ἀρίστην κατάστασιν, ὡς καὶ τὸ μεταγενεστέρως προσκεκολλημένον εἰς αὐτὸν παρεκκλήσιον τοῦ Ἀγίου Νικολάου. Ἀπὸ ἀρχιτεκτονικῆς ἐπόψεως ὁ ναὸς τοῦ Ταξιάρχου — Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ ἀνήκει, ὡς καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῆς Βυζαντινῆς περιόδου ἐν Εὐβοίᾳ ναοί, κεῖς τὸν σύνθετον τετρακίονιον τύπον τῶν ἐγγεγραμμένων σταυροειδῶν ναῶν, ὅπου εἰς τὸ βασικὸν τετράγωνον, ἐν κατόψει, τοῦ ἐγγεγραμμένου σταυροῦ... προσκολλᾶται κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν πλευρὰν, τὸ ἱερὸν βῆμα.. καὶ κατὰ τὴν Δυτικὴν, ὁ τραπεζοειδὴς, ἐν κατόψει, νάρθηξ». Ἐκ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς δὲ ταύτης τοῦ ναοῦ μαρτυρίας, τῶν μορφολογικῶν αὐτοῦ λεπτομερειῶν, τοῦ συστήματος δομῆς καὶ διαμορφώσεως τοῦ τρούλλου αὐτοῦ, ὡς καὶ τῆς ἰδιαιτέρας κομψότητος εἰς τὰς ἀναλογίας αὐτοῦ ἐν γένει, χρονολογεῖται οὗτος κεῖς τὸ 3ον ἢ 4ον τέταρτον τοῦ 12ου αἰῶνος», ἔχων ὁμοίους αὐτῶ ναοὺς τὸν τῆς ἐν Ἀθήναις μονῆς τῆς Καισαριανῆς, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εἰς Μέρμπακα Ἀργολίδος κ.λ.π.⁶. Ἐνεκα δὲ τῆς ἀρχαιολογικῆς αὐτοῦ ἀξίας ὁ ναὸς πρόκειται νὰ ἀνακηρυχθῇ εἰς ἀρχαιολογικὸν μνημεῖον.

Ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς μονῆς ταύτης τοῦ Ταξιάρχου — Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, δὲν εἶναι γνωστὰ οὐδὲ ἐλάχισται σελίδες, ὡς ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ μὲ ἄλλας τῆς Βυζαντινῆς περιόδου ἐν Εὐβοίᾳ μονάς, ὡς λ.χ. τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου, παρὰ τὰ Ψαχνά τῆς Χαλκίδος, τῆς Ἀγίας Τριάδος (κτίμα Κριεζώτου) ὁμοίως παρὰ τὰ Ψαχνά.

Ἡ μονὴ ἀρξαμένη τῆς λειτουργίας αὐτῆς, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἀπὸ τῆς ἀνεγέρσεως αὐτῆς, ἦτοι ἀπὸ τοῦ 12ου αἰῶνος, φαίνεται ὅτι μετ' ὀλίγον χρονικὸν διάστημα ἔπαυσε λειτουργοῦσα, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἔτος 1205 ἡ νήσος Εὐβοία κατελήφθη ὑπὸ τῶν Φράγκων. Τότε ἡ μονὴ θὰ ὑπέστη τοὺς συνήθεις κατατρεγμοὺς καὶ τὰς ὄχι ἀσυνήθεις καταστροφὰς διὰ τῶν ὁποίων, ὡς γνωστὸν, οἱ παπικοὶ Φράγκοι συνέδεσαν τὸ ὄνομα αὐτῶν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ ἀναφορικῶς μὲ τοὺς Ὀρθοδόξους ναοὺς καὶ τὰς Ὀρθοδόξους μονάς, πολλὰ κτίρια τῶν ὁποίων μαρτυροῦν μέχρι τῆς σήμερον καὶ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀρχιτεκτονικὴν ἐπ' αὐτῶν ἐπέμβασιν⁷. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ Κάρυστος

«Ἡ ἐν Εὐβοίᾳ Ἱερὰ Μονὴ Παναγίας Περιβλέπτου» εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ἀριθμ. φύλλου 6 (15 Μαρτίου) 1965, σελ. 155-158.

6. Ν. Κ. Μουτσοπούλου, «Ὁ Ταξιάρχης τῶν Καλυβίων παρὰ τὴν Κάρυστον-Τεκτονικὴ καὶ Μορφολογικὴ Ἀνάλυσις» εἰς τὸ «Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν», τόμος Η', Ἀθήναι 1961, σελ. 204-248.

7. Ν. Κ. Μουτσοπούλου, «Φράγκικες Ἐκκλησίες στὴν Ἑλλάδα», εἰς τὰ «Τεχνικὰ Χρονικά», ἀριθμ. τεύχους 1 (Ἰανουάριος-Φεβρουάριος) 1960, σελ. 13-33.

εἶχε τὴν ἀτυχίαν, ὅπως χαρακτηριστικῶς ἐσημειώθη, νὰ ἀποτελέσῃ — ὡς γενικώτερον καὶ ἡ Εὐβοία — «τὸ ἀντικείμενον σφοδροτάτων ἀγώνων μεταξύ τῶν διαφόρων ἐκ τῆς Δύσεως τυχοδιωκτῶν, ὧν οἱ πλείοτερον κρατήσαντες ἐπὶ τῆς Καρύστου εἶναι οἱ τῆς οἰκογενείας Νταλλεκάρτσερι. Εἰς τὴν ἰταλικὴν τὸ οἰκογενειακὸν αὐτὸ προσωνύμιον σημαίνει: «ἐκ τῶν φυλακῶν», ὅπερ προδίδει τὴν καταγωγὴν τῶν εὐγενῶν αὐτῶν καὶ ἐντιμοτάτων(;) τυχοδιωκτῶν, οἵτινες παρέμειναν ἰδιοκτῆται τῆς ἀτυχοῦς Καρύστου ἐπὶ μακρὰν σειρὰν δεκαετηρίδων, μαχόμενοι πρὸς ἄλλους ὁμοίους τῶν ἐπιδρομεῖς καὶ πειρατὰς καὶ μεταξύ των, καθὼς καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Νικαίας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς Φραγκοκρατίας, Λομβαρδοί, Ἑνετοί, Γενουᾶται, Γάλλοι, Καταλανοί, Σταυροφόροι καὶ διαφόρων ἄλλων τῆς Δύσεως ἔθνων τυχοδιωκταὶ καὶ ληστοπειραταί, διήλθον ἀπὸ τὴν Κάρυστον καὶ κατεβασάνισαν τοὺς κατοίκους τῆς καὶ κατεδίωξαν τὸν πληθυσμὸν, ὥστε, ἂν καὶ παρῆλθον τόσοι αἰῶνες, ἐν τούτοις, εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν κατοίκων, παραμένουν ἀκόμη τὰ ἔγνη τῶν βασανιστῶν ἐκείνων τοῦ ἀτυχοῦς καρυστινοῦ λαοῦ. Ἡμπορεῖτε δηλαδὴ ν' ἀκούσητε καὶ σήμερον τὴν λέξιν «μπαροῦνος», ἡ ὁποία σημαίνει κακὸς καὶ σκληρὸς ἄνθρωπος καὶ ἡ ὁποία προῆλθεν ἀπὸ τὸ «βαρώνος». Μετὰ τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς σημασίαν χρησιμοποιοῦν εἰς τὴν Κάρυστον καὶ τὴν λέξιν «κατελάνος», ἐξ ἀναμνήσεως τῆς σκληρότητος τῶν Καταλανῶν. Χαρακτηριστικῶς ἀναφέρω ἐνταῦθα, ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὀλόκληροι νῆσοι Ἑλληνικαί, περιφέρειαὶ ἐκτεταμέναι καὶ μεγάλαι Ἑλληνικαὶ ἐπαρχίαι, ἐπωλοῦντο καὶ ἡγοράζοντο μεταξύ τῶν Φράγκων, ὡς συνέβη καὶ μετὰ τὴν Κάρυστον, τὴν ὁποίαν ὁ ἀπὸ τῶν Νταλλεκάρτσερι καταγόμενος Βονιφάτιος ὁ Ἀραγωνικὸς, τὴν ἐπώλησεν εἰς τοὺς Ἑνετοὺς τὸ 1366, κατόπιν πολυετοῦς παζαρεύματος, οἱ δὲ Ἑνετοὶ τὴν ἡγόρασαν διὰ νὰ μὴ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, οἵτινες ἤθελον καὶ αὐτοὶ νὰ τὴν ἀγοράσουν. Αἱ πωλήσεις αὐταὶ δὲν ἀφῆρων μόνον τὴν γῆν, τὰ κτήματα, τὰς οἰκίας, τὰ ἀντικείμενα καὶ τὰ ζῶα, ἀλλὰ συμπεριλαμβάνον καὶ τοὺς ἀτυχεῖς κατοίκους μετὰ τῶν συζύγων, τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων: Cum omnibus et singulis villanis cum eorum uxoriibus, filiis et filiabus, ἔγραφον ἅπαντα τὰ πωλητήρια τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν συμβόλαια, ἅτινα συνετάσσοντο τότε εἰς τὴν λατινικὴν καὶ ἄτινα—καθ' ὃ χριστιανικώτατα ἔγγραφα ἐξανδραποδισμοῦ — ἤρχιζαν μετὰ τὴν χριστιανικὴν φράσιν: In Christi nomine, Amen. (Ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, Ἀμήν)⁸.

Παρόμοιον παράδειγμα πιθανῆς διαλύσεως Βυζαντινῆς ἐν Εὐβοίᾳ μονῆς ὑπὸ τῶν Φράγκων, εἶναι τὸ τῆς μονῆς Παναγίας Περιβλέπτου, παρὰ τὸ χωρίον

8. Θ. Γ. Παπαμανώλη, «Κάρυστος-Ραφῆνα-Πεταλιοί-Μαρμάρυ», Ἀθήναι [1954], σελ. 34-35.—Δ. Π. Πασχάλη, «Κάρυστος» ἐν τῇ «Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ» (Πύρσοῦ), τόμος 13ος, σελ. 922-924.—Karl Hopf, «Ἱστορία τῆς Καρύστου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1205-1470», μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Ἐμμ. Μανουήλ Γαλάνη, Ἀθήνησι 1867.

Πολιτικά, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν πληροφориαν, ὅτι ἡ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ μονὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Γαλατάκη ἢ Γαλατᾶ, παρὰ τὴν Λίμνην, ὑπέστη καταστροφὰς κατὰ τὴν ἐν τῇ νήσῳ περίοδον τῆς Φραγκοκρατίας (1205—1470)⁹.

★

Ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω, ὁ μοναχικὸς βίος ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καρύστου συνεχίσθη καὶ κατὰ τὰς περαιτέρω χρονικὰς περιόδους, ὡς μαρτυρεῖται ἐκ τῶν μέχρι σήμερον ὑπαρχόντων μοναστηριακῶν κτιριακῶν ὑπολειμμάτων καὶ ἐξ ἄλλων τῆς τοπικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας εἰδήσεων.

Συγκεκριμένως, διὰ τὴν εἰρημένην περιοχὴν τῆς Καρύστου, αἱ διάφοροι ἱστορικαὶ πηγαὶ ποιοῦνται λόγον περὶ τῶν ἐξῆς μοναστικῶν καθιδρυμάτων: 1) Μονὴ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐπικαλουμένου Μαύρου, εἰς τὸν δῆμον Καρυστίων, διαλελυμένη. 2) Μονὴ Ἁγίου Γεωργίου ἐν τῷ νησίῳ τῆς Καρύστου, εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ Πλατανάκη, ἄλλοτε διαλάμψασα. 3) Μονὴ Μονύδριον Ἁγίου Γεωργίου εἰς τοὺς Μύλους τῆς Καρύστου. 4) Μετόχι πλησίον τοῦ χωρίου Ἀετὸς τῆς Καρύστου, λείψανα διαλελυμένης μονῆς τῆς Βυζαντινῆς περιόδου. 5) Δύο ἐνοριακὰ μονύδρια ἐν Καρύστῳ. 6) Χωρίον Μετόχιον, ἐν τῷ δήμῳ Καρυστίων, τῆς ὀνομασίας ταύτης μαρτυροῦσης, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὅτι ἄλλοτε ἐκεῖ ὑπῆρχε μετόχιον μονῆς τινος¹⁰.

Τὰ ἀνωτέρω ὅμως μοναστικά καθιδρυματα τῆς εἰρημένης περιοχῆς τῆς Καρύστου πρέπει νὰ συμπυχθοῦν ὡς ἀκολουθῶς: 1) Μονὴ Ἁγίου Γεωργίου Μαύρου παρὰ τὴν Κάρυστον, κειμένη νοτιῶς τῆς τοποθεσίας Πλατανάκι καὶ βορείως τῆς θέσεως Νησίον τοῦ χωρίου Ἀετὸς τῆς Καρύστου, ἄλλοτε διαλάμψασα, νῦν δὲ διαλελυμένη, ὑπὸ ἀνακλήρῳ εἰς ἀρχαιολογικὸν μνημεῖον. Αἱ εἰς τὰς ἱστορικὰς δηλονότι εἰδήσεις κεχωρισμένως ἀναγραφόμεναι δύο μοναὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐπικαλουμένου Μαύρου καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν τῷ Νησίῳ τῆς Καρύστου, εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ Πλατανάκι, εἶναι ἡ μία καὶ μόνη μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐπικαλουμένου Μαύρου. 2) Μονὴ Μονύδριον Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὸ χωρίον Μύλοι τῆς Καρύστου. Τὰ προηγουμένως ἀναγραφέντα «Δύο

9. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, «Ἡ ἐν Εὐβοίᾳ Ἱερὰ Μονὴ Παναγίας Περιβλέπτου» εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ἀριθμ. φύλλου 6 (15 Μαρτίου) 1965, σελ. 155—158.

10. Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, «Ἡ ἐν Εὐβοίᾳ Ἱερὰ Μονὴ Ἐρια» εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ἀριθμ. φύλλου 3 (1 Φεβρουαρίου) 1965, σελ. 76-77.—Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Θεμελῆ, Ἀρχιεπιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (νῦν Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ), «Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Καρύστου διὰ μέσου τῶν αἰώνων», (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθήναι 1955, σελ. 18-19 καὶ σελ. 37 καὶ 38.—Ἰωάννου Ἐμμ. Νουχάκη, «Ἑλληνικὴ Χωρογραφία», Ἀθήναι 1901, σελ. 153.—Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, Φάκελλος Μοναστηριακῶν, ἀριθμὸς 486.

ἐνοριακὰ μονὸδρια ἐν Καρύστῳ» εἶναι τὸ μὲν πρῶτον, τὸ ἐνταῦθα ἀναφερόμενον μονὸδριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τοὺς Μύλους τῆς Καρύστου, τὸ δὲ δεύτερον, ἡ διαλελυμένη σήμερον μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰς τὰ Στύρα τῆς Εὐβοίας ἐν τῷ δήμῳ Στύρων βορείως τῆς Καρύστου, ἡ ὁποία μονὴ δὲν συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν τοπικὴν περιοχὴν τῆς Καρύστου. 3) Μετόχιον, πλησίον τοῦ χωρίου Ἀετός τῆς Καρύστου, παρὰ τὴν ἄλλοτε διαλάμψασαν καὶ προαναφερθεῖσαν μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μαύρου, τὸ ὁποῖον Μετόχιον εἶναι τὰ λείψανα διαλαμψάσης μονῆς τῆς Βυζαντινῆς περιόδου. Ἀπὸ τὸ ἐν λόγῳ δὲ μοναστηριακὸν μετόχιον φέρει τὴν ὀνομασίαν τὸ χωρίον Μετόχιον, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται πλησίον τοῦ χωρίου Ἀετός καὶ ἀπέχει 7 χιλιομέτρα ἐκ τῆς Καρύστου.

Ἡ ἄλλοτε διαλάμψασα, σήμερον δὲ διαλελυμένη καὶ ὑπὸ ἀνακλήρῳ εἰς μνημεῖον ἀρχαιολογικὸν μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐπικαλουμένου Μαύρου εὐρίσκεται παρὰ τὴν Κάρυστον καὶ εἰδικώτερον νοτίως τῆς τοποθεσίας Πλατανάκι ἢ Πλατανάκη, καλουμένης οὕτω εἴτε ἐκ τῆς ὑπάρξεως μικρᾶς πλατάνου, εἴτε ἐκ τοῦ ἐπιθέτου ἰδιοκτῆτος τινός, καὶ βορείως τῆς θέσεως Νησίον τοῦ χωρίου Ἀετός, τὸ ὁποῖον ἀπέχει 3 χιλιομέτρα ἀπὸ τῆς Καρύστου. Νησίον δὲ καλεῖται ὑπὸ τῶν κατοίκων μία παμμεγέθης πέτρα ἐν τῇ ξηρᾷ καὶ δὲν ἔχει ἡ ὀνομασία αὕτη οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς νησίον ἐν τῇ θαλάσῃ. Αἱ τοποθεσίαι αὗται τοῦ Πλατανάκι καὶ τοῦ Νησίου, αἱ ὁποῖαι ἀναγράφονται πρὸς καθορισμὸν τῆς μονῆς ταύτης, δεόν νὰ θεωρηθοῦν ὡς τὰ πιθανώτατα ὄρια τῆς μονῆς, ἐξικνούμενα ἀπὸ τοῦ Πλατανάκι μέχρι τοῦ Νησίου.

Ἡ ὀνομασία τῆς μονῆς δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ ἐπωνύμου τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς, ὡς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποτεθῇ, καθ' ὅσον οὗτος τυγχάνει ἄγνωστος, ἀλλὰ ἔχει μᾶλλον μεταδοθῆ ἐκ τῆς εἰκόνας τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἡ ὁποία ἦτο «μαυρισμένη» ἐκ τῆς παρελθούσης πολυετίας ἀπὸ τῆς ζωγραφίσεως αὐτῆς, ἐκ τῆς ὁποίας ἀρχικῆς ζωγραφίσεως σήμερον σώζεται μόνον ἐν μικρὸν τμήμα, τοῦ ὑπολοίπου ἐπαναζωγραφισθέντος μεταγενεστέρως. Ὡς γνωστὸν δέ, δὲν εἶναι μοναδικὴ ἢ περίπτωσις αὕτη τῆς ὀνομασίας εἰκόνας ἁγίου ἐκ τῆς σκοτεινότητος τὴν ὁποίαν εἴτε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ἡ εἰκὼν, εἴτε ἀπέκτησεν αὕτη παλαιωθεῖσα ἐν τῇ διαδρομῇ τῶν ἐτῶν. Παράλληλον παράδειγμα εἶναι εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὴν νῆσον Σκύρον, παρουσιάζουσα αὐτὸν ἄνευ ἵππου καὶ μὲ μαῦρον πρόσωπον, τὴν ὁποίαν οἱ Σκυριανοὶ ὀνομάζουν Ἁγιον Γεώργιον «ἀράπην», ἕνεκα ἀκριβῶς τοῦ μαύρου χρώματος αὐτῆς, ἀναγομένης εἰς τοὺς χρόνους τῆς Εἰκονομαχίας¹¹. Ἐξ ἄλλου εἶναι γνωσταὶ αἱ «Μαύραι Παναγίαι», ἧτοι εἰκόνας τῆς

ὑπεραγίας Θεοτόκου πολλαχοῦ τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, παρ' ἡμῶν δὲ ἐν τῇ νήσῳ Λέρῳ¹². Κατ' ἄλλην ὁμως ἄποψιν, ἡ ὀνομασία τῆς μονῆς ταύτης τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Μαύρου προέρχεται ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀγνώστου κτίτορος ἢ δωρητοῦ ἢ, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐκ τοῦ ἐπιθέτου ἰδιοκτῆτου παρακειμένης τῇ μονῇ περιοχῆς, τῆς φράσεως «τοῦ Μαύρου» λαμβανομένης ὡς τοπωνυμίας, ἧτις κατέστη καὶ ὄνομα τῆς μονῆς. Ὡς γνωστὸν δὲ μέχρι σήμερον τὸ ἐπίθετον Μαῦρος ἀπαντᾷ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς.

Ἐκ τῆς διαλυθείσης μονῆς σήμερον σώζεται μόνον ὁ ναὸς αὐτῆς, βορείως τοῦ ὁποίου ἦτο ἄλλοτε προσκεκολλημένος ἕτερος ναὸς, κατακείμενος σήμερον εἰς ἐρείπια. Ὁ σωζόμενος ναὸς τῆς μονῆς εἶναι σταυρεπίστεγος, δὲν ἐπεκονιώνει δὲ ἐσωτερικῶς μετ' αὐτοῦ ὁ προαναφερθεὶς προσκεκολλημένος αὐτῷ ναὸς ὁ ἤδη ἐν ἐρείπιοις εὐρισκόμενος. Ὁ ναὸς ἦτο τοιχογραφημένος, ἀλλὰ ἤδη αἱ τοιχογραφίαι αὐτοῦ ἔχουν καλυφθῆ δι' ἀσβέστου, ὡς ἀτυχῶς συμβαίνει εἰς πολλοὺς ἀγιογραφημένους ἀρχαιολογικῆς ἀξίας ναοὺς. Πρὸς συντήρησιν τῆς στέγης αὐτοῦ ἔχουν κατασκευασθῆ πρόσφατα προσκτίσματα. Εἰς τὸ ἀνώφλιον τῆς νοτίας εἰσόδου ὑπάρχει ἐντετοιχισμένη μαρμαρίνη πλάξ περιέχουσα εἰς τέσσαρας σειρὰς ἐπιγραφὴν μὲ κεφαλαῖα Βυζαντινὰ γράμματα, λίαν δυσανάγνωστα. Τὸ κείμενον αὐτῆς ἔχει ὡς ἐξῆς:

«ΟΡΟΝΤΕΣ ΟΝΠΕΡ ΒΛΕΠΕΤΕ ΝΑΟΝ...
ΙΕΡΟΝ... ΑΜΟΡΦΟΣ ΠΑΝΤΙ ΖΩΩΝ ΑΓΡΙΩΝ
ΕΠΑΥΛΗΣ ΚΑΙ ΟΡΝΕΩΝ... ΤΡΙΑΔΟΣ ΚΥΠΡΙΑ-
ΝΟΥ... ΓΕΓΟΝΕ ΤΟΠΟΣ... ΥΜΑΣ ΟΡΟΝΤΕΣ
ΘΕΟΝ ΑΝΥΜΝΗΣΑΤΕ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΦΥΛΑΚΑ ΜΑΡΤΥΡΑ ΘΕΙΟΝ +ΕΤ
ΑΨΕΗ+».

Ἡ πλάξ τῆς ἁγίας Τραπέζης εἶναι μαρμαρίνη μὲ ρόδακας, μὲ τμήμα δὲ πλακὸς φερουσης ὡσαύτως ρόδακα εἶναι κτισμένη ἢ βάσις καὶ μάλιστα ἡ δυτικὴ πλευρὰ αὐτῆς. Εἰς τὸ χωνευτήριον εἶναι ἐντετοιχισμένον τμήμα πλακὸς ἐπίσης μετὰ ρόδακος. Ὡς βάσις μανουαλίου χρησιμοποιεῖται κιονόκρανον πρωτοχριστιανικῆς προελεύσεως. Πάντα ταῦτα μαρτυροῦν, ὅτι ὁ σημερινὸς ναὸς εἶναι ἡ συνέχεια παλαιότερου, λείψανα τοῦ ὁποίου ἐντετοιχίσθησαν εἰς αὐτόν. Πλησίον τοῦ ναοῦ καὶ πέριξ αὐτοῦ ὑπάρχουν ἐρείπια, μαρτυροῦντα ὅτι εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν ἄλλοτε εὐρίσκοντο τὰ κελία τῆς μονῆς καὶ αἱ διάφοροι χρήσιμοι διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῆς κτιριακαὶ ἐγκαταστάσεις¹³.

Ὡς πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς μονῆς αἱ πληρο-

1961, σελ. 136, σημ. 1. — Εὐλογίου Κουρίλα, Μητροπολίτου Κορυτσᾶς, «Ὁ καθολικὸς Ἁγιος Γεώργιος ἐν τῇ Ἀγιογραφίᾳ καὶ Λαογραφίᾳ δημόδης τύπος ἐν Θράκῃ», Ἀθήναι 1957, σελ. 15-16 καὶ σελ. 102.

12. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Τιμοθέου (†), «Αἱ ἐπωνυμίας τῆς Παναγίας», Ἱεροσόλυμα 1956, σελ. 243-244.

13. Αἱ πληροφορίες περὶ τοῦ ναοῦ τῆς μονῆς καὶ περὶ τινων τοποθεσιῶν τῆς περιοχῆς Καρύστου μοι παρεσχέθησαν ὑπὸ τοῦ ἐν Καρύστῳ λογίου κ. Παναγιώτου Μπουρνέλου.

11. Βασιλείου Γ. Ἀτέση, Μητροπολίτου πρῶην Ἀθηνῶν, «Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σκύρου», Ἀθήναι

φορία εἶναι ἐλάχισται. Συγκεκριμένως, κατὰ τὸ ἔτος 1635 ὁ Ἐπίσκοπος Καρύστου Μακάριος, ἱερεὺς καὶ προεστῶτες, ἀφιέρωσαν τὸ ἐν λόγῳ μοναστήριον εἰς τὴν μονὴν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἀγίας τῆς νήσου Ἄνδρου, ἵνα ὡς μετόχιον αὐτῆς τυγχάνῃ τῆς διαρκοῦς αὐτῆς μερίμνης καὶ ἵνα παρέχῃ εἰς αὐτὴν τὰ διάφορα εἰσοδήματα αὐτοῦ. Τὸ διασωθὲν ἀφιερωτικὸν ἔγγραφον ἔχει οὕτω:

† Ἡ ταπεινότης ἡμῶν μετὰ τῶν αἰδεσιμωτάτων ἱερέων καὶ τιμιωτάτων ἀρχόντων θεωροῦντες τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εὐρισκόμενον εἰς τὸ νησίον τῆς Καρύστου ἐν τῇ τοποθεσίᾳ Πλατανάκι ἀδιόρθωτον καὶ εἰς τέλειον ἀφανισμόν καὶ ἐρήμωσιν διὰ τὰ μὴ εἶναι κυβερνήσις εἰς αὐτὸ καὶ διόρθωσις, ἀλλὰ μάλιστὰ ἀφανιστά.

Ἡμεῖς δὲ ἰδόντες τὸν παντελῆ ἀφανισμόν ὅπου ἐμελλε νὰ γενῆ εἰς αὐτό, γνώμη κοινῇ ἴδαμεν καὶ ἀπεφασίσαμεν, ὅτι τὸ αὐτὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου νὰ εἶναι καὶ νὰ εὐρίσκειται ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν τοῦ Μοναστηρίου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀγίας ἐν τῇ Ἄνδρῳ, ἥρουν τοῦ κατὰ καιρὸν ἡγουμένου τῆς αὐτῆς μονῆς καὶ Συνάξεως καὶ ἔχειν τοῦτον ἔννοιαν ἱερουργεῖν καὶ καλλιεργεῖν καὶ ἀνασταίνειν τὸ αὐτὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ βάλλειν ἡγουμένον παρ' αὐτοῦ εἰς καλλιέργειαν καὶ ἀνακαίνισιν τοῦ Μοναστηρίου καὶ εἶναι καὶ κράζεσθαι τοῦτο ἀπὸ τῆς σήμερον κοινόβιον τοῦ Μοναστηρίου τῆς Ἀγίας καὶ Ζωοδόχου Πηγῆς· διὸ ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν πατέρων τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς μετὰ πάντων τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ καὶ πραγμάτων κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων εἰς μνημόσυνον τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν καὶ κτητόρων τῆς αὐτῆς Μονῆς. «Ὅστις δὲ φανῆ ἐναντίος τῆς παρούσης ἀποφάσεως, ἱερεὺς ἢ ἐν ὧν, ἀγορὸς ἔστω, λαϊκὸς δὲ, ἀφωρισμένος παρὰ Θεοῦ.

Διὸ καὶ τὸ παρὸν ἐγένετο εἰς ἀσφάλειαν καὶ κατεστρώθη ἐν τῷ Κώδικι τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς κατὰ τὸ ἀχλέ' ἔτος, ἦτοι 1635, ἰνδικτιῶνος γ'.

† Ταπεινὸς ἐπίσκοπος Καρύστου Μακάριος.
Σακελλάριος Καρύστου στέργω τὰ ἄνωθεν.
Οἰκονομὸς ἱερεὺς στέργω τὰ ἄνωθεν.
Ἀντώνιος ἱερεὺς στέργω τὰ ἄνωθεν.
Πατὰ Γεώργιος Σακελλίου στέργω τὰ ἄνωθεν.
Ἰωάννης Σεβαστοῦ καὶ Πρωτονοτάριος στέργω τὰ ἄνωθεν.
Νικόλαος Ρίπος καὶ Λογοθέτης στέργω τὰ ἄνωθεν.
Πατὰ Γεώργιος Γάσπαρης στέργω τὰ ἄνωθεν.
Σταμάτης τοῦ Ἰωάννου στέργω τὰ ἄνωθεν¹⁴.

14. Δημητρίου Π. Πασχάλη, «Μοναστηριολογία τῆς νήσου Ἄνδρου-Μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἀγίας» εἰς τὰ «Ἀνδρῶν Χρονικά», τεύχος 10ον, 1961, σελ. 73-74.— Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Θέμελης, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (νῦν Ἐπισκόπου Θυμακοῦ), «Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Καρύστου διὰ μέσου τῶν αἰώνων», Ἀθήναι 1955, σελ. 19, ἐνθα τὸ ὡς ἄνω κείμενον δημοσιεύεται μετὰ τινων παραλλαγῶν.

Μετὰ τὴν μεγάλην Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἢ Εὐβοία, ὡς γνωστόν, παρέμεινεν ὑπὸ τοὺς Τούρκους μέχρι τῶν μέσων τοῦ 1833, ἔν καὶ ἡ σύμβασις τοῦ Λονδίνου τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1830 ἀνεγνώρισε τὴν νῆσον ταύτην ὡς περιλαμβανομένην εἰς τὴν ἐλευθερωθεῖσαν Ἑλλάδα. Κατὰ τὴν χρονικὴν ἀκριβῶς ταύτην περίοδον, ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ πατέρες τῆς εἰρημένης μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἀγίας ἐν Ἄνδρῳ ἀπῆρθον ἀναφορὰν πρὸς τὸν Τούρκον διοικητὴν τῆς Καρύστου Μεχμέτ Ἀλῆ μπέην, διὰ τῆς ὁποίας γνωρίζεται, ὅτι ἔνεκα τῶν καιρικῶν περιστάσεων, ἦτοι τῆς Ἐπαναστάσεως, ἐγκατελείφθη ἡ μονὴ — μετόχιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μαύρου, καὶ ὅτι ἤδη ἀποστέλλουν εἰς αὐτὸ ὡς ἡγούμενον τὸν Γρηγόριον (Κρασᾶν), παρακαλοῦντες ἐν συνεχείᾳ τὸν Μεχμέτ Ἀλῆ μπέην νὰ «κύποδεχθῆ» αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἔχη ἀπὸ τὸ σκέπος καὶ ναζάρι» του. Ἡ ἀναφορὰ ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Πανενοξότατε καὶ μεγαλοπροεπέστατε μείμει ἄλλῃ μπέην, τὴν ἐνδοξότητά σου δουλικῶς προσκυνοῦμεν καὶ ἐρωτώμεν τὸ χατήρι τῆς.

Ὁ Θεὸς ὁ οὐράνιος νὰ σὲ διαφυλάττῃ ἀπὸ παντὸς κακοῦ καὶ νὰ ἀξάνῃ τὸ δουβλέτι σου, ἀνεβάζοντάς σε ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν καὶ ἀπὸ τιμῆς εἰς τιμῆν. Ἀμήν.

Μετὰ τὰς δουλικὰς ἡμῶν προσκυνήσεις δηλοποιούμεν τῇ πανενοξότητι σου, ὅτι πρὸ διακοσίων ἡδὴ χρόνων οἱ ἐν τῇ Καρύστῳ ὄντες, ὅτε ἀρχιερεὺς, ἱερεῖς καὶ προεστῶτες εἶχαν ἀφιέρωσει πρὸς τὸ μοναστήριόν μας τὸ μοναστηράκι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τὸ Πλατανάκι, ὡς φαίνεται κατεστρωμένον εἰς τὸν κώδικα τοῦ μοναστηρίου μας, βεβαιωμένον μετὰ τὰς ἰδίας ὑπογραφὰς ἀρχιερέως, ἱερέων καὶ προεστῶτων, εἰς τὸ ὅποιον εἴχαμεν ἡγούμενον καὶ πατέρα καὶ τὸ ἐκαλλιεργοῦσαν, καὶ ἀπολαμβάναμεν τὰ εἰσοδήματα αὐτοῦ. Καὶ διὰ καιρικὰς περιστάσεις μὴν ὑποφέροντες οἱ πατέρες ἀνεχώρησαν ἀπὸ αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἀπροστάτετον μέχρι τοῦδε. Γρηγόριον, ἡγούμενον τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου διὰ τὴν διοικῆ καὶ καλλιεργίᾳ αὐτοῦ ὡς κτήμα ἀναπόσπαστον τοῦ μοναστηρίου μας· διὸ καὶ παρακαλοῦμεν θερμῶς τὴν ἐνδοξότητά σου νὰ ὑποδεχθῆς αὐτὸν εὐμενῶς, καὶ νὰ τὸν ἔχῃς ὑπὸ τὸ σκέπος καὶ ναζάρι σου, βοηθῶν αὐτὸν εἰς κάθε χρεῖαν καὶ ἀνάγκην του καὶ μένομεν δοῦλοι καὶ δοβατζίδες πρὸς τὸν ὑψιστον Θεὸν ὑπὲρ τῆς πολυχρονίου ὑγείας σου.

Καὶ ταῦτα μὲν προσκυνητικῶς, οἱ δὲ χρόνοι σου εἴησαν πολλοὶ καὶ εὐτυχεῖς.

1830, Ὀκτωβρίου 31, ἐν Ἄνδρῳ.

τῆς ἐνδοξότητός σου ὑποκλινέστατοι δοῦλοι

Ὁ ἡγούμενος Ἀμβρόσιος
καὶ οἱ πατέρες τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς¹⁵.

15. Δημητρίου Π. Πασχάλη, Ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 75-76.— Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ τουρκικῇ λέξις ναζάρι σημαίνει τὴν εὐνοιαν, ἡ δὲ ὡσαύτως τουρκικῇ λέξις δοβατζίδες σημαίνει εὐχεται, ἐκ τῆς λέξεως δοβαζ σημαίνουσης τὴν δέξιν, τὴν πρὸς τὸν Θεὸν προσευχὴν.

Σημειωτέον, ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Καρύστου «κατὰ

Καὶ δὲν εἶναι μὲν γνωστὴ ἡ περαιτέρω ἱστορία τῆς ἐξαρτήσεως τῆς μονῆς ταύτης ἐκ τῆς ἐν Ἄνδρῳ μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἢ Ἀγίας. Εἶναι ὅμως γνωστὸν τὸ γεγονός, ὅτι καὶ ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μαύρου ἔσχε τὴν τύχην τῆς διαλύσεως αὐτῆς, κατὰ τὸ ἔτος 1834, ὅτε διελύθησαν ἀρκεταὶ τῆς νήσου Εὐβοίας μοναί, ὡς συνέβη καὶ δι' ἄλλας μονὰς τῆς ἐλευθερωθείσης Ἑλλάδος. Ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς διαλυθείσης μονῆς περισώθησαν 5 μόνον ἔγγραφα τῶν ἐτῶν 1838—1842 εἰς τὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, ὑπὸ τὴν ἐξῆς ἐνδειξίν τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 486 οἰκείου ἐν τοῖς Μοναστηριακοῖς φακέλλοις: «Γεώργιος (Ἅγιος) Μαύρου—Μονὴ διαλελυμένη—Δῆμος Καρυστίαν». Ἐτη 1838—1842. Ἐγγραφα 5». Τὰ περισωθέντα ταῦτα ἔγγραφα ἀναφέρονται εἰς ἐκποιήσεις καὶ ἐνοικιάσεις διὰ δημοπρασιῶν τῶν κτημάτων τῆς διαλυθείσης μονῆς, μνημονευομένων ἐν αὐτοῖς τῶν «πλειστηριαζόντων» Χ. Χρήστου καὶ Ἀναγνώστου Χαρατζῆ. Τὰ δύο ἐκ τῶν 5 ἔγγράφων τούτων, δηλωτικὰ καὶ αὐτὰ τῶν ἐπακολούθων τῆς διαλύσεως τῶν μονῶν, ἔχουν ὡς ἔπεται:

I

Ἀριθ. 25740

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαίδευσεως Σ. Γραμματεῖαν.

Τὸ διαλελυμένον εἰς Κάρυστον Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μαύρου ἐπωνυμοῦμενον δι' ἀναφορᾶς μου κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἐζήτησα νὰ μοὶ παραχωρηθῆ διὰ ἔτη εἰκοσιπέντε, ὅπως καλλιερῶν τὰ μικρὰ ὑποστατικά του καρποῦμαι τὸ ἐξ σὺτοῦ.

Ἡ Σ. Γραμματεία μοὶ διέταξεν ὅτι θέλει γράφει περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως τὸν ἐκεῖ Διοικητὴν Καρύστου, ὡς καὶ ἐγένετο. Καθότι ἡ ἀναφορὰ μου διευθυνομένη εἰς αὐτὸν παρὰ τῆς Γραμματείας, ἐδημοπρατήθησαν τὰ εἰρημένα ἐρείπια τοῦ διαλελυμένου ρηθέντος μοναστηρίου, πλὴν δὲν εὐρέθη τις νὰ πλειοδοτήσῃ τιμὴν ὑπὲρ αὐτῶν.

Ὅθεν ἀνανεῶν τὴν αὐτὴν αἴτησιν ἐξαιτοῦμαι νὰ παραχωρηθῶσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν μου αὐτά, ὅπως καλλιερῶ ἐγκαίρως, καὶ ὠφελήσω ἐπομένως πρὸς ἀρέσκειαν καὶ καρποφορίαν τὸ κοινὸν μὲ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον στερεῖται διὰ τὴν ἀφροντισίαν των.

Ἐυποσημειοῦμαι βαθυσεβάστως

Ὁ Δημότης

Ἀναγνώστης Χαρατζῆς

1839 Φεβρουαρίου 28, ἐν Ἀθήναις.

τὴν θέσιν Ἀλάκ», ἡ ἐν Ἄνδρῳ μονὴ τοῦ Ἁγίου Νικολάου εἰς τὰ Σόρα εἶχεν ἴδιον καὶ αὐτὴ μετόχιον «ἐκ παλαιωτάτων χρόνων». Βλέπε Δημητρίου Π. Πασχάλη, Ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 77.

II

Ἀριθ. 1159

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Μαρτίου 1840

Ἀναγνώστης Χαρατζῆς ζητεῖ νὰ ἐνοικιάσῃ 25 κτήματα τῆς μον. ὁ ἅγιος Γεώργιος Μαύρου κατὰ τὴν Καρυστίαν.

Διευθύνεται πρὸς τὸν Διοικητὴν Εὐβοίας προσκαλούμενον νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ πέρας τῆς πρὸ καιροῦ διαταθείσης διαγραφῆς καὶ ἐκτιμῆσεως τῶν κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς Διοικήσεως του κειμένων ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, διότι χωρὶς αὐτῆς δὲν δυνάμεθα νὰ διατάξωμεν τὰ περὶ τῆς ὀριστικῆς διαθέσεώς των.

Γινώσκει ὁ Κύριος Διοικητὴς πόση ζημία προσγίνεται εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον ἐφ' ὅσον τὰ τοιαῦτα κτήματα διατίθενται ὡς μέχρι τοῦδε μονοετησίως. Παρεκτός τοῦ ὅτι ἐν καλλιερῶνται προσηκόντως, οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ἔχουσι κανὲν συμφέρον νὰ δαπανήσωσιν εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τῶν κτημάτων, διότι δὲν ἐπιθυμοῦν οἱ γενησόμενοι κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐνοικιασताὶ νὰ ὠφελήθωσιν ἀπὸ τούτων κόπους, καὶ τὰ ἐξοδά των. Τὸ μόνον ὅθεν μέσον ν' ἀπαλλαγθῆ τὸ μὲν Ἐκκλησιαστικὸν ἀπὸ τῆς ζημίας, τὸ δὲ Διοικητήριον ἀπὸ τὰς συνεχεῖς τῶν μονοετῶν ἐνοικιάσεων περιπετείας εἶναι ἡ πολυετῆς τῶν κτημάτων διάθεσις, τῆς ὁποίας ἀπαιτεῖται νὰ προηγηθῆ ἡ τὸσάκις ζητηθεῖσα τακτικὴ διαγραφὴ καὶ ἐκτίμησις. Πεποιθᾶμεν ὅτι τὸ Διοικητήριον θέλει καταβάλλει πᾶσαν περὶ τοῦτο σπουδὴν καὶ ζῆλον νῦν ὅτε μάλιστα παρήλθε ὁ χειμὼν, ἐπ' ὅφιν ἔχον καὶ τὰ πρὸς αὐτό, περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, προεπισταλλέντα ὑπὸ τῆς Γραμματείας.

Ὁ Γραμματεὺς

Ν.Γ.Θ.

Α. Ζ. Μ(ἀμουκος)

Σημειωτέον, ἐν τέλει, ὅτι πᾶν ὅ,τι ἀπέμεινεν ἐκ τῶν πολλῶν ἀγροκτημάτων τῆς μονῆς ταύτης, μετὰ τὰς διὰ μέσου τῶν ἐτῶν γενόμενας ἀπαλλοτριώσεις καὶ πιθανωτάτας καταπατήσεις, ἀπὸ τῆς διαλύσεως αὐτῆς καὶ καθ' ἐξῆς, πρόκειται προσεχῶς νὰ χορηγηθῆ, καὶ μάλιστα βοσκοτόποι, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ παρακειμένου χωρίου Μετόχι, οἵτινες ἔχουν συστήσει «Ἀναγκαστικὸν Συνεταιρισμὸν ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων κτηνοτρόφων».

★

Ὅσον ἀφορᾷ, περαιτέρω, εἰς τὸ ἕτερον μοναστηριακὸν ὑπόλειμμα τῆς περιοχῆς Καρύστου, ἦτοι τὸ μονύδριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὸ χωρίον Μύλοι τῆς Καρύστου, δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἐλάχισται περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις περισώθησαν. Τὸ χωρίον Μύλοι, ἔχον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς ἄλλοτε πολλοὺς ὑδρομύλους, εὐρισκόμενον ἐγγὺς καὶ δεξιὰ

τοῦ κάστρου τῆς Καρύστου, ἦτο, κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας, ἐν τῶν πλέον σημαίνοντων χωρίων, εἶχε δὲ καὶ σχολεῖον πρὸ τοῦ 1800 καὶ ἦτο πρωτεύουσα τῆς περιοχῆς Καρυστίας μέχρι τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς σημερινῆς πόλεως τῆς Καρύστου¹⁶.

Τὸ παρὰ τὸ χωρίον τοῦτο μονῆριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἀναφέρεται εἰς εἰδικὸν περὶ αὐτοῦ Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν γράμμα τοῦ ἔτους 1808. Τὸ γράμμα τοῦτο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' (1797 κ.έ.) ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς προσετώτας, τοὺς προκρίτους καὶ τοὺς χριστιανούς τῆς Ἐπισκοπῆς Καρύστου καὶ γνωρίζεται δι' αὐτοῦ, ὅτι τόσον τὸ μονῆριον τοῦτο, ὅσον καὶ τὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰς τὰ Στύρα, ἀνήκουν εἰς τὸν οἰκεῖον Ἀρχιερέα τῆς Καρύστου, τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Καρύστου Νεόφυτον (1793—1817)¹⁷. Παρεχωρήθη δὲ ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας τῶν δύο τούτων «ἐνοριακῶν μονυδρίων», ἀφ' ἐνὸς μὲν ἕνεκα τῶν περὶ ταύτην ἀτασθαλιῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς ὕλικὴν ἐξοικονόμησιν τῆς Ἐπισκοπῆς Καρύστου.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ μονυδρίου δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι σήμερον δὲν σώζεται τὸ ἀρχικὸν κτίριον αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ μετεπαναστατικῶς ἀνεγερθέν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν ἀπλοῦν ἐξωκκλήσιον. Ἐὰν εἰς τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν Πατριαρχικὸν γράμμα, ὁ τοπικὸς καθορισμὸς τοῦ μονυδρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου «κατὰ τοῦς Μύλους» τῆς Καρύστου ἔχη τι τὸ ἀνεπαρκές, τότε δὲν ἀποκλείεται τὸ μονῆριον τοῦτο νὰ εἶναι ἡ μονὴ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μαύρου, περὶ τῆς ὁποίας ἐγένετο ἀνωτέρω σχετικὴ ἐξιστόρησις. Τὸ Πατριαρχικὸν προτρεπτικὸν γράμμα ἔχει ὡς ἐξῆς:

† Γρηγόριος ἕλεω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τιμωτάτοι προσετώτες, καὶ χρήσιμοι προκρίτοι, καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς ἐπισκοπῆς Καρύστου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Ἐσοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις.

Τὰ κατὰ τόπους ἐνοριακὰ μοναστήρια εἶναι κανονικῶς ὑποτεταγμένα εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης, εἰς ἣν διατελοῦσιν αὐτὰ ἐνδισκόμενα καὶ μόνος αὐτὸς δύναται νὰ κινήη καὶ νὰ ἀνακινήη περὶ αὐτῶν, μάλιστα δὲ ὅταν ἡ ἐπαρχία εἶναι βεβαρυνμένη, καὶ εἰς ἀνάγκας καὶ περιστάσεις καθυποβεβλημένη· τότε κατὰ χρέος ἀπαραίτητον συνεισφέρουσι τὰ ἱερά αὐτὰ καταγόνια τὴν δυνατὴν βοήθειαν εἰς τὴν μητρόπολιν ἐκείνην, ἀρχιεπισκοπὴν ἢ ἐπισκοπὴν, τῆς ὁποίας εἶναι μέλη γνήσια, καὶ κτή-

16. Θ. Γ. Παπαμάνωλης, «Κάρυστος-Ραφίνα-Πεταλοί-Μαρμάρ», Ἀθήναι [1954], σελ. 63-64.

17. Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Θέμελη, Ἀρχιεραγματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (νῦν Ἐπισκόπου Θουμακοῦ), «Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Καρύστου διὰ μέσου τῶν αἰώνων», Ἀθήναι 1955, σελ. 21-22.

ματα ἀναφαίρετά τε καὶ ἀναπόσπαστα. Τὰ προνόμια ταῦτα τῶν ἀγιωτάτων ἐπαρχιῶν εἶναι οὐ μόνον κανονικῶς τεθεσπισμένα, ἀλλὰ καὶ δ' ὑψηλῶν βασιλικῶν προσκνητῶν ὀρισμῶν ἐπικεκρωμένα, καὶ ἀνεπίδεκτα οἰασῶν ἐναντιότητος καὶ προφάσεως ἐκ μέρους τινῶν τῶν ἐπαρχιωτῶν χριστιανῶν. Ἐπειδὴ τούτων ἐγένετο ἡμῖν ἤδη γνωστὸν μετὰ πληροφορίας, ὅτι τὰ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ταύτῃ δύο ἱερά ἐνοριακὰ μονῆρια, τὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν Καρύστῳ κατὰ τοὺς Μύλους, καὶ τὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰς τὰ Στύρα, αὐτὰ μὲν ἐνδισκόνται εἰς ἀνωμαλίαν καὶ ἀκαταστασίαν πολλήν, ἡ δὲ ἀγιωτάτη ἐπισκοπὴ εἶναι βεβαρυνμένη καὶ ὑπὸ χρεῶν ὄγκου καὶ μὴ δυναμένη ἐξοικονομῆσαι τὰς ἀνάγκας αὐτῆς, διὰ τὴν ὀλιγοπλοῦν τῶν προσόδων τῆς ἐπαρχίας κυρίων καὶ τυχηρῶν, μηδὲ ἐξαρκούσα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν αὐλικῶν αὐτῆς διαφόρων, διὰ τοῦτο σκέψεως γενομένης ἐκκλησιαστικῆς, ἐγνωμεν νὰ ἐπιστηρίξωμεν, καὶ νὰ ἰσχυροποιήσωμεν ἐτι μᾶλλον τὴν ἐν τοῖς μονυδρίοις τούτοις δεσποτείαν καὶ κυριότητα τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς, ὥστε ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ συντελώσι καὶ τὰ δύο δουλεύοντα εἰς συνδρομὴν τῆς ἐπισκοπῆς, καὶ διοικούμενα ἐν πάσῃ πληρεξουσιότητι παρὰ τοῦ κανονικοῦ ἀρχιερέως σας καὶ κυριάρχου αὐτῆς θεοφιλέστατου ἐπισκόπου Καρύστου, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ κῆρ Νεοφύτου.

Τούτων χάριν καὶ γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, καὶ ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομεν ἐντόνως πᾶσιν ὑμῖν, ὅπως γινώσκοντες ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὸν εἰρημένον γνήσιον ἀρχιερέα σας θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Καρύστου κῆρ Νεόφυτον, κυριάρχην κανονικῶν τῶν δύο αὐτῶν ἱερῶν μονυδρίων, νὰ γνωρίζητε καὶ αὐτὰ γνήσια κτήματα τῆς ἀγιωτάτης αὐτῆς ἐπισκοπῆς μετὰ πάντων τῶν κτημάτων αὐτῶν κινήτων καὶ ἀκινήτων, καὶ ὅτι ἡ θεοφιλία του ἔχει πᾶσαν ἀδειαν καὶ ἐκκλησιαστικὴν, καὶ βασιλικὴν διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖράς του προσκνητοῦ ὀρισμοῦ, καὶ τὸ νὰ διοικῆ αὐτὰ ἐλευθέρως, καὶ νὰ παραλαμβάνῃ τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν κύριά τε καὶ τυχερὰ ἀνεμποδίστως, χροῦμενος ἐν ταῖς προκειμέναις ἀνάγκαις τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς, πρὸς ἀνακουφισμὸν αὐτῆς ὅπως οὖν, καὶ ἐλάφρυσιν καὶ κυβερνήσιν προσέτι τῶν ἰδίων χρεῶν, εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ ἀρχιερωσύνη του καθυποβεβλημένος. Ὅστις δὲ καὶ ὁποῖος ἐξ ὑμῶν μικρὸς ἢ μέγας, ἐκάστης τάξεως καὶ βαθμοῦ τολμήσῃ νὰ φωνῆ οἰωδῆτιν τρόπον ἐναντιούμενος τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἡμῶν ἀποφάσει καὶ τῇ διαγορευσίᾳ τοῦ ἐπίττηδες ἐκδοθέντος προσκνητοῦ ὀρισμοῦ, καὶ νὰ διασεύσῃ τὴν ἐν αὐτοῖς τοῖς μονυδρίοις καὶ τοῖς κτήμασιν αὐτῶν κυριότητα καὶ δεσποτείαν τῆς θεοφιλίας του, ὁ τοιοῦτος καθυποβληθήσεται ἀφεύκτως οὐ μόνον ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀγανάκτησιν καὶ ὀργήν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πολιτικὴν βαρυστάτην παιδείαν, ὡς ἰδιόρρυθμος καὶ κακὸς τρόπος, πρὸς σωφρονισμὸν καὶ παράδειγμα τῶν λοιπῶν. Διὸ προσέ-

Η Γ' ΦΑΣΙΣ ΤΗΣ Β' ΒΑΤΙΚΑΝΕΙΟΥ ΣΥΝΟΔΟΥ

1. Ὁ Ἐναρκτήριος λόγος τοῦ Πάπα καὶ ἡ ἐγκύκλιος αὐτοῦ «Ecclesiam suam».

Τῇ 14 Σεπτεμβρίου 1964 ἐκήρυξε ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς τρίτης φάσεως τῆς Β' Βατικανείου Συνόδου, ἀφοῦ προηγουμένως ἐτέλεσε πανηγυρικὴν θείαν Λειτουργίαν μετ' 24 ἐπισκόπων - μελῶν τῆς Συνόδου ἐν τῷ ἐν Ρώμῃ περικαλλεῖ ναῶ τοῦ ἁγίου Πέτρου. Τὸ διὰ πρώτην φοράν τελεσθὲν ὑπὸ τοῦ Πάπα «συλλειτούργον» (concelebratio) τοῦτο ὑπῆρξε βεβαίως καρπὸς τῶν προηγουμένων ἀποφάσεων τῆς Συνόδου κατὰ τὴν β' περίοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς Λειτουργίας καὶ περὶ συλλογικότητος (collegialitas) τῶν ἐπισκόπων μετ' ἀλλήλων καὶ μετὰ τοῦ Πάπα. Οὕτως, ἐνῶ μέχρι τοῦδε εἰς μόνον ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἦτο ὁ ἱερουργός, καὶ ἐνῶ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν δύο προηγηθεισῶν συνοδικῶν περιόδων οἱ Πάπαι Ἰωάννης ΚΓ' καὶ Παῦλος ΣΤ' ἐχοροστάτησαν ἀπλῶς, καθήμενοι ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου τῆς ἁγίας Τραπέζης θρόνου των, νῦν αὐτὸς ὁ Πάπας εἶναι διὰ πρώτην φοράν ὁ ἱερουργός, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν 24 ἐπισκόπων, ἄνευ ὅμως πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, κατὰ τρόπον προσεγγίζοντα μὲν πρὸς τὸ πανάρχαιον συλλειτούργον τῶν Ὁρθοδόξων καὶ λίαν σὺνήθεσ παρ' ἡμῖν, ἀλλ' ὅμως διάφορον λειτουργικῶς.

Περίπου 2170 ρωμαιοκαθολικοὶ ἐπίσκοποι ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον παρήσαν εἰς τὴν ἑναρκτήριον ταύτην τελετὴν (ἐκ τῶν 2513 δηλωσάντων ὅτι θὰ λάβωσι μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς τρίτης περιόδου τῆς Συνόδου), μετὰ τῶν 700 περίπου θεολόγων συμβούλων των (periti), τῶν 75 ξένων παρατηρητῶν καὶ φιλοξενουμένων Διαμαρτυρομένων καὶ Ὁρθοδόξων, (ἦτοι 3 τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ πρώτην φοράν, 2 τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ 2 τῆς Ρωσικῆς

διασπορᾶς τοῦ ἐξωτερικοῦ), 8 λαϊκῶν ἀκροατῶν καὶ 7 ἀκροατριῶν, ὡς καὶ 8 μοναζουσῶν, ἐτι δὲ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος καὶ πλήθους λαοῦ.

Μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ὁ Πάπας Παῦλος ἐξεφώνησε τὸν ἑναρκτήριον λόγον του¹, δι' οὗ προδιέγραψεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰς ἐργασίας τῆς τρίτης φάσεως τῆς Συνόδου, ἀκολουθήσας κατὰ τὰ λοιπὰ κύρια σημεῖα τὸν κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς δευτέρας φάσεως ἐκφωνηθέντα λόγον του καὶ ἐπαναλαβὼν ἱκανὰ ἐκ τῶν ἐν τῇ προσφάτῳ ἐγκυκλίῳ του «Ecclesiam suam» ἐκτεθέντων περὶ Ἐκκλησίας, ἧς ἐξῆρε τὴν θείαν ὑπόστασιν καὶ αὐθεντίαν καὶ τὴν διαρκῆ ἄνθησιν καὶ ζωτικότητα.

Χαρακτηριστικὸν ἐν πρώτοις εἶναι τὸ εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τονισθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι «ἐνταῦθα εἶναι ἀληθῶς ἡ Ἐκκλησία, ἣν ἀποτελοῦμεν ἡμεῖς, καθ' ὅσον ἡμεῖς εἴμεθα μέλη τοῦ μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ», ἀποτελοῦντες, δυνάμει τῆς μυστηριακῆς ἱερωσύνης ἡμῶν, τὴν ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας ὡς διδάσκαλοι δὲ τῆς πίστεως, ποιμένες τῶν πιστῶν καὶ οἰκονόμοι τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, πάντα τὰ τμήματα αὐτῆς παριστῶντες, οὐχὶ ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν πιστῶν, ἀλλ' ὡς πατέρες καὶ ἀδελφοί, ἀποτελοῦμεν «πλήρη σύναξιν, ἣν ἡμεῖς, ἡνωμένοι μετὰ πάντων ὑμῶν ὡς ἀδελφῶν, συνεκαλέσαμεν δικαιοματικῶς, ὡς ἐπίσκοπος Ρώμης καὶ διάδοχος τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὡς ὁ ἀνάξιος μὲν, ἀλλ' ὡς ὁ ἀληθὴς κυβερνήτης τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ δούλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς λοιπὸν ὁ Πάπας, ὅστις συγκεντρῶ ἐν τῷ προσώπῳ

1. Βλέπ. «Osservatore Romano» 14/15.9.1964 «Herder-Korrespondenz» 19 (1964) 42-47. «Informations catholiques internationales No 225 (1964) 11-14. F. Busschmann, Das zweite Vaticanum. Dritte Konzilsphase. Diessen/Ammersee 1964, σ. 33-38.

χοντες καλῶς ἐαυτοῖς, ποιήσατε καθὼς ἐκκλησιαστικῶς ὑμῖν γράφοντες παρακελευσόμεθα καὶ μὴ ἄλλως ἐξ ἀποφάσεως ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

αογή. ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος θ'.

Ὁ Καισαρείας Ἰωαννίκιος, ὁ Ἐφέσου Διονύσιος, ὁ Ἡρακλείας Μελέτιος, ὁ Κυζίκου Κωνστάντιος, ὁ Νικομηδείας Ἀθανάσιος, ὁ Νικαίας Μακάριος, ὁ Χαλκηδόνος Γρηγόριος, ὁ Δέρκων Γρηγόριος, ὁ Θεσσαλονίκης Ἰωσήφ, ὁ Τουρνόβου Ἰωαννίκιος, ὁ Ἀδριανουπόλεως Δωρόθεος, ὁ Πισσιδείας Εὐγένιος, ὁ Ἀγκύρας Μεθόδιος, ὁ Βιζύης Ἱερεμίας, ὁ Σίφρονος Καλλίνικος, ὁ Φαρσάλων Δαμασκηνός¹⁸.

18. Περιοδικὸν «Ἱερὸς Σύνδεσμος», ἀριθμ. φύλλον 266 τῆς 1ης Ἰουνίου 1916, σελ. 5-6.

Περὶ τοῦ μετοχίου, ἐν τέλει, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται πλησίον τοῦ χωρίου Ἀετὸς τῆς Καρύστου, παρὰ τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μαύρου, δὲν ὑπάρχουν πληροφορίαι, εἰ μὴ μόνον ἡ εἶδησις, ὅτι εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἄλλοτε ὑπῆρξε Βυζαντινὴ μονή¹⁹, ὡς συμβαίνει καὶ μετὰ ἄλλας ὁμοίας περιπτώσεις διὰ τὴν νῆσον Εὐβοίαν, ὡς καὶ δι' ἄλλας περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος. Ὡς δὲ ἐσημειώθη καὶ προηγουμένως, τὸ ἐν λόγῳ μετόχιον, τὸ ὁποῖον θὰ ἀνῆκεν ὑπὸ τὴν μετοχιακὴν ταύτην ιδιότητα εἰς τινα παρακειμένην ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καρύστου μονήν, καὶ δὴ τὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μαύρου, ἔδωκε τὴν ὀνομασίαν αὐτοῦ εἰς τὸ πλησίον τοῦ χωρίου Ἀετὸς εὑρισκόμενον χωρίον Μετόχιον.

† Ο ΘΑΥΜΑΚΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

19. Δημητρίου Κ. Χατζηχωστάντη, «Ἱστορία τῆς Καρύστου ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων», Ἀθήναι 1947, σελ. 96.

μου και τῷ ἁγίῳ ἀξιωματί μου πᾶσαν τὴν Ἐκκλησίαν, ἀνακηρύσσω τὴν Σύνοδον ταύτην ὡς οἰκουμενικήν».

Αὐτονόητον ὅτι ταῦτα δὲν ἤγούσι καλῶς εἰς τὰ ὄψα τῶν Ὁρθοδόξων, διότι εἶναι ἀγνωστα εἰς τὴν ἀρχαίαν γνησίαν Παράδοσιν τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας, καὶ ἄρα ἀσυμβίβαστα πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησιολογίαν. Καὶ περὶ μὲν τῆς «οἰκουμενικότητος» τῆς Β' Βατικανείου Συνόδου καὶ τοῦ ἀπολυταρχικοῦ «πρωτείου» ἐξουσίας τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης ὠμιλῆσαμεν ἤδη ἐν τοῖς προηγουμένοις, χαρακτηρίσαντες ἀμφοτέρωτα ταῦτα ὡς ἀπαράδεκτα ἐκ μέρους τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας². Περὶ δὲ τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι ὁ Πάπας μετὰ τῶν ἐπισκόπων μόνον ἀποτελοῦσι τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὅτι ὁ Πάπας «συγκεντροῖ ἐν τῷ προσώπῳ του καὶ τῷ ἁγίῳ ἀξιωματί του πᾶσαν τὴν Ἐκκλησίαν», παρετηρήσαμεν ἐξ ὀρθοδόξου ἐπόψεως ἀλλαχοῦ³, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν Πατέρων, ὅτι «τὴν Ἐκκλησίαν δὲν ἀποτελεῖ οὔτε ὁ κλῆρος μόνος, (καὶ πολὺ ὀλιγώτερον μόνον οἱ ἐπίσκοποι ἢ ὁ Πάπας), οὔτε ὁ λαὸς μόνος, ἀλλὰ καὶ οἱ δύο ὁμοῦ, συνηνωμένοι εἰς ἓν σῶμα, ὑπὸ τὴν ζωοποιούσαν τὰ μέλη μίαν θείαν κεφαλὴν, τὸν Χριστόν. Οὕτως, ἄρα, ἐν τῷ ἐνὶ σώματι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὀργανικῶς ἐντεταγμένοι καὶ ἡ «τάξις» τῶν κληρικῶν καὶ ἡ «τάξις» τῶν λαϊκῶν, ἅτε πάντων τῶν κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν ὄντων μελῶν ἰσοτίμων καὶ ἀδισπᾶστος συνηνωμένων. Καὶ ἀκριβῶς ἐν τῷ ἀθροίσματι πάντων τῶν κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν ἢ «ἐν τῷ πλήθει τῶν πιστῶν ἢ Ἐκκλησία» ἔγκειται⁴... Οὐσιαστικὸς χωρισμὸς τῆς ἐπιγείου Ἐκκλησίας εἰς δύο «τάξεις», ἢ πολλῶ μᾶλλον εἰς δύο μικρότερα σώματα, εἶναι ἀδιανόητος, διότι τὸ σύνολον τῶν πιστευόντων ἀποτελεῖ τὸ ἐν ἀδιείρητον σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν μίαν ἀδιείρητον καὶ ἀχώριστον Ἐκκλησίαν, ὑφισταμένης οὕτως ὀργανικῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν, οἵτινες πάντες εἶναι ἰσότημα μέλη τοῦ ἐνὸς σώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἀδισπᾶστος συνηνωμένα... Ἀμφοτέρωτα ταῦτα εἶναι συστατικὰ στοιχεῖα τῆς Ἐκκλησίας, ἀπολύτως ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητα, ἡνωμένα δὲ καὶ ἀχώριστα». Διότι ἡ Ἐκκλησία ἀπετελέσθη ἐκ δύο «τάξεων», ἤτοι πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ συνιστῶντος τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν ποιμαίνοντος κλήρου, δευτέρου δὲ ἐκ τοῦ ποιμαινομένου λαοῦ, ἐνῶ ὁ πραγματικὸς ποιμὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ ὁ κύριος καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῆς εἶναι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Ἐννοεῖται βεβαίως, ὅτι «πρόβατα καὶ ποιμένες πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην εἰσὶ διαίρεσιν, πρὸς δὲ τὸν Χριστόν πάντες πρόβατα· καὶ γὰρ οἱ ποιμαίνοντες καὶ οἱ ποι-

μαινόμενοι ὑφ' ἐνός, τοῦ Ἰησοῦ ποιμένος, ποιμαίνονται»⁵. Κατὰ ταύτην λοιπὸν τὴν «ἀνθρωπίνην διαίρεσιν» τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας διεκρίθησαν, ὡς ἐλέχθη, εἰς δύο «τάξεις», τὴν ποιμαίνουσαν, καὶ τὴν ποιμαινομένην»⁶, αἵτινες ὅμως κατ' οὐσίαν ἀνάγονται εἰς ἐνότητα, συναποτελοῦσαι τὸ ἐν σῶμα τοῦ Χριστοῦ, «ὃ ἐστὶν ἡ Ἐκκλησία»⁷.

Τέλος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συγκεντροῖ ὁ Πάπας ἐν τῷ προσώπῳ του καὶ τῷ ἁγίῳ ἀξιωματί του πᾶσαν τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς ἰσχυρίζεται, ἢ νὰ αὐτοανακηρύσσηται εἰς κεφαλὴν αὐτῆς, διότι πρῶτον μὲν πιστεύομεν, ὅτι «ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐνοῦται ἁρμονικῶς, ἀσυχχῶτως καὶ ἀχώριστως τὸ θεῖον μετὰ τοῦ ἀνθρωπείου, τὸ οὐράνιον μετὰ τοῦ ἐπιγείου, τὸ ἀόρατον μετὰ τοῦ ὁρατοῦ, τὸ αἰώνιον μετὰ τοῦ προσωκαίρου καὶ παροδικοῦ, ἐνοῦται αὐτὸς ὁ Θεὸς μετὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰς μίαν μυστικὴν, ἀλλὰ πραγματικὴν ἐνότητα, εἰς μίαν ὀργανικὴν ὁλότητα, εἰς ἓν μυστικόν, ἀλλὰ ζῶν σῶμα, τ.ἔ. τὴν Ἐκκλησίαν, τοῦ σώματος τῆς ὁποίας εἶναι μέλη μὲν οἱ ἀποτελοῦντες τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ τὸν ἅγιον πιστοί, συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ τοῦ Πάπα, κεφαλὴ δὲ ὁ μόνος συγκεντρῶν ἐν ἑαυτῷ πᾶσαν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἰησοῦς Χριστός, «ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ τῶν συνδέσμων ἐπισηρογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον, αὔξει τὴν αὐξήσιν τοῦ Θεοῦ», ὡς «καινὴ κτίσις»⁸. Δεύτερον δέ, πιστεύοντες εἰς τὴν ἐν τῷ σώματι τῆς Ἐκκλησίας ἐνωσιν τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρωπείου, παραδεχόμεθα, ὅτι «τὸ μὲν πρῶτον ἐπέχει θέσιν κεφαλῆς, τὸ δὲ δευτερον ἐπέχει θέσιν μελῶν τοῦ σώματος, ὃν ὑποτεταγμένον καὶ ἐξερτημένον ἀπὸ τῆς θείας Κεφαλῆς. Ἐπιμένως δὲν εἶναι δυνατόν οὐδὲ νὰ διανοηθῶμεν κἄν τὸν ἐπίσκοπον Ρώμης ὡς κεφαλὴν τοῦ θεανθρωπίνου ὀργανισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἀπολυταρχικοῦ πρωτείου ἐξουσίας, ἐφ' ὅσον οὗτος ἐπέχει θέσιν μέλους ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, ἔστω καὶ διακεκριμένην θέσιν κατέχοντος μεταξὺ τῶν ἄλλων μελῶν. Ἄλλ' ὡς μέλος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ κεφαλὴ, ἀφοῦ ἄλλως τε «θηγὸς ἄνθρωπος καθόλου καὶ αἰδιος κεφαλὴ εἶναι οὐ δύναται» ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς διδάσκουσι καὶ αἱ Ὁρθόδοξοι Ὁμολογία τοῦ Δοσιθέου καὶ τοῦ Κριτοπούλου»⁹. Διότι

5. Ἰωάννου Χρυσόστομου. Εἰς τὴν Ἀνάκλησιν 12. Migne P.G. 52, 784.

6. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ Ἐκκλησιολογία τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, Ἀθῆναι 1962, σ. 94, 95, 99. Διὰ ταῦτα παρετηρήσαμεν ἀλλαχοῦ, ὅτι «εὐλόγως οἱ ἅγιοι Πατέρες ἀποδοκιμάζουσι ἐνθεν μὲν τὴν κληρικοκρατίαν, ἐτέρωθεν δὲ τὴν λαϊκοκρατίαν, καὶ τρίτον τὸν χωρισμὸν τῶν δύο «τάξεων» τῆς Ἐκκλησίας, διδάσκουσι δὲ τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἰσότητα καὶ τὴν ἀγάπην μεταξὺ πάντων τῶν κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν, ὡς μελῶν ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος...» (Ἰω. Καρμίρη, Ἡ περὶ Ἐκκλησίας ὀρθόδοξος δογματικὴ διδασκαλία, Ἀθῆναι 1964, σ. 34).

7. Κολοσ. 1, 24.

8. Κολοσ. 2, 19. Ἐφεσ. 4, 16.

9. Παρὰ Ἰω. Καρμίρη, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθῆναι 1953, τ. Β', σ. 752, 562. Οὕτως ἡ Ὁμολογία τοῦ Μητροφάνου Κριτοπούλου γράφει ἐν κεφ. κα', αὐτόθι σ. 562: «Οὐδέποτε γὰρ ἠκούσθη παρὰ τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἄνθρωπον θνητὸν καὶ μυριάς ἁμαρτίας ἐνοχὸν κεφαλὴν λέγεσθαι τῆς Ἐκκλη-

2. Ἰω. Καρμίρη, Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός, (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας»), Ἀθῆναι 1964, τεῦχος II, σ. 23 ἐξ., 36 ἐξ. Πρβλ. καὶ Ν.Α. Νησιώτη, Is the Vatican Council really Ecumenical? Ἐν «The Ecumenical Review» 16 (1964) 357/77.

3. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ Ἐκκλησιολογία τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, Ἀθῆναι 1962, σ. 94 ἐξ.

4. Ἰωάννου Χρυσόστομου, Ὁμιλ. πρὸ τῆς ἐξορίας 2. Migne P.G. 52, 429.

ἀναμφιβόλως τῆς Ἐκκλησίας μοναδικῆ κεφαλῆ, λόγῳ τῆς θεανθρωπίνης καὶ μυστηριώδους ὑφῆς καὶ συστάσεως αὐτῆς, δύναται νὰ εἶναι μόνον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὡς Θεάνθρωπος»¹⁰.

Ἀφοῦ δὲ ἐν συνεχείᾳ τῆς ἐγκυκλίου του ὠμίλησεν ὁ Πάπας περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ περὶ τοῦ ἀποστολικοῦ ἀξιώματος, τὸ ὁποῖον ἡ Ἱεραρχία λαμβάνει διὰ τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς, εἶπεν, ὅτι ἔργον τῆς Β' Βατικανείου Συνόδου εἶναι νὰ συνεχίσῃ καὶ συμπληρώσῃ τὸ ἡμιτελὲς καταλειφθὲν ἔργον τῆς Α' Βατικανείου Συνόδου (1870), τὸ ὁποῖον ἦτο περὶ αὐτοῦ ὑπάτου ποιμένος τῆς Ἐκκλησίας, ἦτοι τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, καὶ τῶν ὑψίστων δικαιωμάτων αὐτοῦ, ἅτινα ἀναφέρονται εἰς τὸ πρωτεῖον ἐξουσίας καὶ τὸ ἀλάθητον αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐγράφησεν εἰς τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ὡς ὁρατὸν ἀντιπρόσωπόν του ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ ἐν τῷ ὑψηλῷ καὶ δυσχερεῖ τούτῳ ἀξιώματι». Ὑπολείπεται δὲ νῦν νὰ ολοκληρωθῇ ἡ διδασκαλία αὕτη καὶ νὰ συμπληρωθῇ διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῆς διδασκαλίας περὶ τῶν ἐπισκόπων καὶ περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας. «ὑπὸ τῶν Πατέρων τῆς Α' Βατικανείου Συνόδου ὁρίσθησαν καὶ ἡμηνεύθησαν αἱ πράγματι καὶ ἀληθῶς μοναδικαὶ καὶ ὑψίσται προνομίαι, ἅς ὁ Χριστὸς ἐλορήγησεν εἰς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ... Ἡ παρούσα Σύνοδος δέον νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν διδασκαλίαν ἐκείνην περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Summus Pontifex. Ἐξ ἄλλου δ' ἕμως ἀποσκοπεῖ αὕτη νὰ περιγράψῃ καὶ τιμητικῶς νὰ διαφωτίσῃ καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἐπισκοπάτου».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' ὠμίλησε περὶ τῶν ἐπισκόπων, ἵνα τοποθετήσῃ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν τὸν τῆς Ρώμης episcopum episcoporum καὶ ἐξάρη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸ πρωτεῖον αὐτοῦ, οἷον ὡς τινος παγκοσμίου ἐπισκόπου. Οὕτω «παρουσίασε τὸ ἴδιον πρωτεῖον κατὰ τὸν πλέον σαφῆ καὶ ὀριστικὸν τρόπον καὶ προσεπάθησε νὰ ἐξηγήσῃ τοῦτο ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν εὐθύνην τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἐνότητος μεταξύ τῶν ἐπισκόπων. «Ἐάν, εἶπεν, ὡς διάδοχος τοῦ Πέτρου καὶ αὐτομάτως φορεὺς τῶν ἀπολύτων δικαιωμάτων ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς

σίας. Ἐκεῖνος γὰρ ἄνθρωπος ὢν, θανάτῳ ὑπόκειται· ἐν ὅσῳ δὲ ἄλλος ἐκλεχθῆ εἰς διαδοχὴν ἐκείνου, ἀνάγκη ἐν τοσοῦτῳ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀκέφαλον εἶναι. Ἄλλ' ὥσπερ σῶμα δίχα κεφαλῆς οὐδ' ἐν ριπῇ γούν στήναι δυνατόν, οὕτω τῇ Ἐκκλησίᾳ δίχα τῆς προσήκουσας αὐτῇ κεφαλῆς μείναι, κἂν ἐν βραχεῖ, ἀδύνατον. Τοιγαροῦν ἀθανάτου κεφαλῆς χρεῖα τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἵνα πάντοτε ζῶσα καὶ ἐνεργῆς ἦ, καθάπερ καὶ ἡ κεφαλὴ. Ἐπιτοιαύτης κεφαλῆς δεῖται ἡ Ἐκκλησία, ἥτις ἐφ' ὑψηλῷ καθημένη, καὶ μέντοι τεθεωμένη, δύνατ' ἂν τὰ πάντα ἐφορᾷ καὶ διευθύνει πρὸς τὸ βέλτιον. Ἔστι δὲ τοιαύτη κεφαλὴ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὃς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ πάντων, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογεῖται. Ἦς κεφαλῆς ζώσης διὰ παντός, συζῆ ταύτη καὶ ἡ Ἐκκλησία, κυβερνωμένη καὶ διευθυνομένη ὑπὸ τοιαύτης ἀθανάτου καὶ τεθεωμένης κεφαλῆς, καὶ οὐδὲνα τῶν πολεμίων φοβουμένη. Κἂν μωρία κακὰ ταύτη ἐπανασταίη, πάντων αὐτῆ περιγίνεται, δυνάμει τῆς ἐκτυτῆς θείας κεφαλῆς».

10. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ περὶ Ἐκκλησίας ὀρθόδοξος δογματικὴ διδασκαλία, σ. 21, 39.

Ἐκκλησίας, φέρομεν, καίτοι ἀναξίως, τὸ φορτίον νὰ εἰμεθα ὁ ἀρχηγός σας (τῶν ἐπισκόπων ἐννοεῖ), τοῦτο δὲν συμβαίνει διὰ νὰ σᾶς ὑφαρπάσωμεν τὸ κύρος, ἀλλὰ τοῦναντίον, εἰμεθα οἱ πρῶτοι ἔτοιμοι νὰ σεβασθῶμεν καὶ νὰ τιμήσωμεν τοῦτο». Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ὄχι ἀπλῆς διαδοχῆς, ἀλλὰ πλήρους πλέον ταυτότητος ἑαυτοῦ μετὰ τοῦ Πέτρου, ὡς τοῦ προκαθημένου ὑπὲρ καὶ μετὰ τῶν 11 Ἀποστόλων, ὁ Πάπας ἀφιέρωσε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ὁμιλίας του εἰς τὴν περαιτέρω ἐξύψωσιν τοῦ πρωτείου, ἀλλὰ συγχρόνως μὲ αὐτὴν τὴν ὁποῖαν ἐπιχειρεῖ τὸ Κονσίλιον, ἦτοι τῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ ἐν γένει. Ἡ ἀναφορὰ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἐκκλησίαν—ἱερεῖς, λαός, μοναχοὶ κλπ.—ἔγινεν ὡς ἐν περιθωρίῳ, διὰ νὰ συμπληρωθῇ ἀπλῶς ἡ ἀναφορὰ εἰς ὅλα τὰ ἱεραρχημένα ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ πρωτείου διαζώματα ἢ στρώματα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐχρησιμοποίησε μάλιστα περὶ τούτων σαφῶς τὸν ἔκφρασιν, ὁμιλῶν περὶ τῆς ποιμαντορικῆς φροντίδος του, (περὶ ὧν τῶν κατηγοριῶν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ)... Εἶναι σαφές, ὅτι ὁ Ποντίφηξ εἰς πολλὰ σημεῖα ὑπῆρξεν αὐτὴν τὴν φορὰν εὐθύς, σαφῆς, ἀλλὰ καὶ πολὺ περισσότερον ρωμαῖος ἀπὸ οἰανδήποτε ἄλλην φορὰν. Τὸ πρωτεῖον ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ πλήρης ἀλήθεια, εὐρισκομένη μόνον εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀφ' ἑτέρου ἦσαν αἱ δύο ἀσάλευτοι βάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁλόκληρος ἡ ὁμιλία του συνετάχθη»¹¹.

11. Ν. Α. Νησιώτης, ἐν «Καινῇ Κτίσει» 40 (1964) 2823. Καὶ ἐν συνεχείᾳ οὗτος, παρακολούθησας ὡς παρατηρητῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν τὴν Β' Βατικανείου Σύνοδον, καταλήγει εἰς τὰς ἐπομένους προσωπικὰς διαπιστώσεις καὶ κρίσεις: «Πολλοὶ καθολικοὶ θεολόγοι εὐθύς μετ' αὐτὴν ἐδοκίμαζον πικρίαν τινά. Παρατηρεῖτο, ὅτι ὁ Παῦλος ΣΤ' δὲν ἐξέφεραζεν εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τὴν ἰδικὴν του γνώμην, ἀλλ' ὅτι εὐρίσκατο εἰς δύσκολον θέσιν λόγῳ τῶν ἐσωτερικῶν ἰσχυρῶν ἀντιθέσεων εἰς τὸ Βατικανόν. Ὁ ἴδιος θὰ ἐπεθύμει νὰ ἀποφύγῃ τὴν ρωμαϊκὴν αὐτὴν στάσιν, ἀλλ' εἶναι σαφές, ὅτι δὲν εἶναι ἀκόμῃ καιρὸς νὰ προχωρήσῃ περισσότερον, ὡς ὁ ἴδιος θὰ ἐπεθύμει. Εὐρίσκαται, ἴσως, ἐνώπιον τοῦ κινδύνου νὰ ἴδῃ τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν αὐστηρὰν μορφήν τοῦ ἱεραρχημένου μέχρι τελευταίας λεπτομερείας διοικητικοῦ συστήματος τῆς νὰ διασπᾶται ἐσωτερικῶς. Τὸ συνεχιζόμενον ὡς δευτέρα Σύνοδος Βατικανίου Κονσίλιον ἔχει δημιουργήσει φροβερὰ προβλήματα διὰ τὴν ἱεραρχίαν διὰ δύο κυρίως λόγους: πρῶτον, λόγῳ τῆς τάσεως πρὸς ἀποκεντρισμὸν τῆς διοικήσεως, καὶ δεύτερον, λόγῳ τῶν οἰκουμενικῶν τάσεων τῶν καλυτέρων ρωμαιοκαθολικῶν θεολόγων. Ἐνώπιον τῶν δύο τούτων ρευμάτων, ὑπὲρ τῶν ὁποίων λέγεται ὅτι ὁ παρὼν Ποντίφηξ δίκαιται κατ' ἀρχὴν εὐνοϊκῶς, ὀφείλει ὅμως αὐτὴν τὴν στιγμήν νὰ φροντίσῃ περισσότερον, ὅπως περισώσῃ τὴν ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τυχόν δοκιμασίαν διασπάσεως ἐσωτερικῆς. Εἶναι πάντως διὰ πολλοὺς ἐνταῦθα ὀλίγον ἀπροσδόκητον, ὅτι δὲν ἔκαμεν οὔτε πλαγίαν ἀναφορὰν εἰς τὴν συνάντησίν του μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς Ἱερουσαλήμ. Τυπικῶς, βεβαίως, ἡ σιωπὴ αὕτη ἐξηγεῖται, διότι ὁ λόγος του ἦτο ἀφιερωμένος μόνον εἰς τὸ Κονσίλιον καὶ ἐχειρίζετο μόνον θέματα αὐτοῦ. Ἀλλὰ ἐνῷ πέρυσιν ἐτελείωσε τὴν ἰδίαν τὴν ὁμιλίαν, ἀπευθυνόμενος ἑλληγιστῆ καὶ ρωμιστῆ εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας, αὐτὴν τὴν φορὰν ἀπέφυγε καὶ τὴν εὐγενῆ αὐτὴν — τυπικὴν ἔστω — στάσιν, καίτοι ἐφέτος εἶχε τὴν καλυτέραν δυνατὴν αἰτίαν νὰ τὴν ἐπαναλάβῃ κατ' ἄλλον, πλέον εἰδικόν, τρόπον, μετὰ τὴν ἱστορικὴν αὐτῆν συνάντησιν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἀλλὰ, φαίνεται, ὅτι καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀντιμετωπίζει ἰσχυρὰν ἐσωτερικὴν ἀντίστασιν. Ἐάν ταῦτα εἶναι ἀληθῆ, ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ πρωτεῖον καὶ τὸ ἀλάθητον ἐν τῇ πράξει ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τοῦ

Συνελόντι εἰπεῖν, ἐν τῷ ἐναρκτηρίῳ λόγῳ του ὁ Πάπας ὠμίλησε περὶ ἑαυτοῦ ὡς κατόχου τῆς πλήρους δυνάμεως καὶ ἐξουσίας ἐφ' ὅλοκληρου τῆς Ἐκκλησίας, ὡς διαδόχου τοῦ ἀποστόλου Πέτρου παγκοσμίου ἐπισκόπου καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, κεφαλῆς δὲ καὶ ἀληθοῦς κυβερνήτου τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἣν ἐχαράκτηρισεν ὡς τὴν μόνην ἀληθῆ Ἐκκλησίαν, τὰς δὲ ἄλλας ὡς διαφόρους χριστιανικὰς ὁμολογίας ἢ κοινότητες, ὡς κέντρον δὲ τῆς ἐνότῃτος αὐτῶν ἐχαράκτηρισε τὸν ἐν Ρώμῃ τάφον τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.

Ἄλλ' ὁμοίως περὶ τοῦ παπικοῦ ἀξιώματος ἀντιλήψεις διετύπωσεν ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεώς του εἰς τὸν παπικὸν θρόνον ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ «Ecclesiam suam» ἀπὸ 6 Αὐγούστου 1964¹². Οὕτως ἐν ἀρχῇ αὐτῆς γράφει, ὅτι ἡ θεία Πρόνοια ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς «τὸ ὕψιστον ὑπαύργημα, ἐμπιστευομένη τὴν διαποίμανσιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὀρίζουσα ἡμᾶς ἐπίσκοπον Ρώμης καὶ συνεπῶς διάδοχον τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Πέτρου, ὑπερτάτου κλειδούχου τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ ἀντιπροσώπου τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἀνέδειξεν αὐτὸν πρῶτον ποιμένα τῆς παγκοσμίου ποιμνῆς αὐτοῦ»¹³. Καὶ κατωτέρω, ὁμιλῶν περὶ τοῦ διαλόγου, γράφει: «Συνθλίβει ἡμᾶς ἡ σκέψις, ὅτι ἡμεῖς, συντελεσται τοιαύτης συμφιλιώσεως, θεωρούμεθα ὑπὸ πολλῶν κεχωρισμένων ἀδελφῶν ὡς ἐμπόδιον εἰς τὴν συμφιλίωσιν ταύτην, ἕνεκα τοῦ πρωτείου τιμῆς καὶ δικαιοδοσίας, τὸ ὅποιον ὁ Χριστὸς ἀπένειμεν εἰς τὸν ἀπόστολον Πέτρον καὶ τὸ ὅποιον ἡμεῖς δι' ἐκεῖνον ἐκληρονομήσαμεν. Δὲν λέγεται ὑπὸ ὠρισμένων, ὅτι, ἐὰν ἀφῆρητο τὸ πρωτεῖον τοῦ Πάπα, ἢ ἐνοποίησις τῶν κεχωρισμένων Ἐκκλησιῶν μετὰ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας θὰ ἀπέβαιεν εὐκολωτέρα; Ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἱκετεύσωμεν τοὺς δισταμένους ἀδελφούς, ὅπως ἀναλογισθῶσι τὸ ἀσταθὲς τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Καὶ ὄχι μόνον ἐπειδὴ χωρὶς τὸν Πάπαν ἢ Καθολικὴ Ἐκκλησία δὲν θὰ ἦτο πλέον τοιαύτη, ἀλλὰ καὶ διότι, ἐὰν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἐκλείψῃ ἡ ἀνωτάτη, ἀποτελεσματικὴ καὶ ἀποφασιστικὴ ποιμαντικὴ ἐξουσία τοῦ Πέτρου, ἢ ἐνότῃς θὰ ἐξαλειφθῇ. Καὶ ματαίως κατόπιν θὰ ἀνεζητεῖτο ἢ ἀνασύνθεσις αὐτῆς

ὅτι νομίζομεν ἡμεῖς οἱ ἐκτὸς τῆς Ρώμης, ὅτι τοῦτο σημαίνει. Ὁ Πάπας δύναιται, πράγματι, νὰ ὠμίλῃ ex cathedra καὶ μετὰ πλήρες κῆρος· ἀλλὰ πρὶν πράξῃ τοῦτο, πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰ διάφορα ρεύματα καὶ νὰ μὴ εἴπῃ τι, τὸ ὅποιον θὰ καταστήσῃ τὰς ἀντιθέσεις ἄξυτέρας. Ὁ Παῦλος ΣΤ' μετὰ τὴν σημερινὴν του ὁμιλίαν ἀπέδειξε διὰ μίαν εἰσέτι φοράν, ὅτι ὁ Ποντίφῃς ἔχει ὡς πρῶτον καθήκον του διὰ τοῦ πρωτείου τὴν διατήρησιν τῆς ἐνότῃτος, ἢ ὅποια, ἐπειδὴ εἶναι τόσον ἱεραρχημένη καὶ νομικὴ, ὡς ἡ ρωμαϊκὴ, ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τοῦ πρωτείου τούτου διὰ νὰ διατηρηθῇ» (αὐτόθι, σ. 2823/4).

12. Αὕτη ἐγκυκλοφορήθη καὶ ἐν ἐλληνικῇ μεταφράσει ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ τῆς Α.Α. τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ' «Ecclesiam suam», περὶ τῶν μέσων διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει σήμερον νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολήν της», Ἀθῆναι 1965. Πρβλ. καὶ λατινιστὶ ἐν «Osservatore Romano» 11.7.1964, γαλλιστὶ ἐν «Informations catholiques internationales» No 223 (1964)3—18, καὶ γερμανιστὶ ἐν «Herder-Korrespondenz» 18 (1964) 567—583.

13. Αὐτόθι, σ. 6.

ἐπὶ βάσεων ἀντικαθιστωσῶν τὴν μόνην αὐθεντικὴν βάσιν, τὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ συσταθεῖσαν. «Θὰ ἦσαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τόσα σχίσματα, ὅσοι καὶ ἱερεῖς», γράφει δικαίως ὁ ἅγιος Ἰερώνυμος¹⁴. Ἐπιθυμοῦμεν ἐπίσης νὰ ὑπενθυμίσωμεν, ὅτι τὸ ἐπίκεντρον τοῦτο τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ εἶναι πρωτεῖον πνευματικῆς ὑπερφηφαιίας ἢ ἀνθρωπίνης κυριαρχίας, ἀλλὰ πρωτεῖον ἐξυπηρετήσεως, διακονίας, ἀγάπης. Δὲν εἶναι ματαία ρητορικὴ ὁ ἀπονεμόμενος εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Χριστοῦ τίτλος: «δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ»... Μετὰ χαρᾶς καὶ ἐμπιστοσύνης ὀφειλομεν νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ ἐκτενὴς καὶ ποικιλόμορφος οὗτος τομεὺς τῶν δισταμένων χριστιανῶν εὐρίσκεται ἐν πνευματικῇ ἀναβρασμῷ, ὅστις προμηνύει ἐνθαρρυντικὰς ἐξελίξεις, πρὸς ὄφελος τῆς ἀνασυνδέσεως αὐτῶν μετὰ τῆς μοναδικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας¹⁵, δηλαδὴ τῆς Ρωμαϊκῆς.

Τέλος, ὡς πρὸς τὸν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν διάλογον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν, γράφει: «Εὐχαρίστως ἀσπαζόμεθα τὴν ἀρχὴν: ὡς ἐξάρωμεν πρὸ παντὸς ὅ,τι ἐνώνει ἡμᾶς, πρὶν ἢ σημειώσωμεν ὅ,τι χωρίζει ἡμᾶς. Ἴδου θέμα καλὸν καὶ γόνιμον διὰ τὸν διάλογον ἡμῶν. Εἴμεθα διαθετιμένοι νὰ τὸν συνεχίσωμεν ἐγκαρδίως. Θὰ εἴπωμεν προσέτι, ὅτι ἐπὶ τῶσων θεμάτων, τὰ ὅποια μᾶς διακρίνουσι, σχετικῶν πρὸς τὴν παράδοσιν, τὴν πνευματικότητα, τὸ κανονικὸν δίκαιον, τὴν λατρείαν, εἴμεθα διαθετιμένοι νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὰς νομίμως ἐπιθυμίας τῶν κεχωρισμένων ἀφ' ἡμῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν. Τίποτε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι περισσότερο ἐπιθυμητὸν δι' ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ ἀσπασθῶμεν αὐτοὺς εἰς μίαν τελείαν ἔνωσιν πίστεως καὶ ἀγάπης. Ὀφείλομεν ἐν τούτοις νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ὑποχωρήσωμεν ἐναντι τῆς ἀκραιβότητος τῆς πίστεως καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς ἀγάπης. Διαβλέπομεν δυσπιστίας καὶ ἀντιδράσεις ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν ἀποψιν. Ἄλλ' ἢ Καθολικὴ Ἐκκλησία, ἀναλαμβάνουσα σήμερον τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἀνασυνθέσεως τοῦ μοναδικοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ, δὲν θὰ παύσῃ νὰ προχωρῇ μετὰ πάσης ὑπομονῆς καὶ σεβασμοῦ. Αὕτη δὲν θὰ παύσῃ νὰ δεικνύῃ, ὅτι τὰ γνωρίσματα αὐτῆς, τὰ ὅποια κρατοῦσιν ἀκόμη μακρὰν τοὺς δισταμένους ἀδελφούς, δὲν εἶναι καρπὸς ἱστορικῶν φιλοδοξιῶν, οὔτε φανταστικῶν θεολογικῶν στοχασμῶν, ἀλλὰ πηγάζουσιν ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι ταῦτα, νοούμενα ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτῶν ἐννοία, στρέφονται εἰς ὠφέλειαν πάντων, ἐξυπηρετοῦσι τὴν κοινὴν ἐνότῃτα, τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν, τὴν κοινὴν χριστιανικὴν πληρότητα. Ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία δὲν θὰ παύσῃ νὰ ἀποβαίνει πάντοτε ἐν προσευχῇ καὶ μετανοίᾳ ἰκανὴ καὶ ἀξία τῆς ἐπιποθῆτου συμφιλιώσεως»¹⁶. Ἄλλ' ὡς καὶ ἀνωτέρω ὑπεδήλωσεν, αἱ μέριμνα τῆς προσεγγίσεως τῶν ἀδελφῶν δὲν πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ ὡς σμίκρυνσις ἢ ἐλάττωσις τῆς ἀληθείας. Ὁ διάλογος ἡμῶν δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀδυναμία ἐνώπιον τῆς πρὸς τὴν πίστιν ἀφοσιώσεως ἡμῶν.

14. Migne P.L. 23, 173.

15. Ἐγκύκλιος, σ. 67/8.

16. Αὐτόθι, σ. 66/7.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΝ ΕΝΩΣΙΝ

Γ'

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπεσκέφθημεν ὑπὸ βροχὴν τὸ μνημεῖον καὶ τὸ κοιμητήριον τῶν πεσόντων εἰς τὰς μάχας ἢ τῶν θανόντων ἐκ τῆς πείνης ἢ τῶν φονευθέντων ἐκ τῶν βομβαρδισμῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν πολιορκίας τοῦ Λενινγκράντ. Εἰς τὸ κοιμητήριον αὐτὸ ἔχουν ἐνταφιασθῆ ὑπὲρ τὸ ἐν ἑκατομμύριον ἄνθρωποι! Εἰδικώτερον ἐξ αὐτῶν ἀπέθανον τετρακόσιοι χιλιάδες ἐκ πείνης καὶ ἐφονεύθησαν τετρακόσιοι μὲν χιλιάδες κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαχῶν χρονικῆς περιόδου ἐνεασκοσιῶν ἡμερῶν, εἴκοσι δὲ χιλιάδες ἐκ τῶν βομβῶν τῶν γερμανικῶν ἀεροπλάνων! Ἡ ἐπίσκεψις ἤμῶν εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος κοιμητήριον ἐδημιούργησεν εἰς ἡμᾶς βαρυθυμίαν καὶ μελαγχολίαν, ἐπανέστησεν εἰς τὴν διαπιστώσεως, ὅτι ἐκ τῶν ὁμαδικῶν τάφων ἔλειπε παντελῶς τὸ σύμβολον τῆς ἐλπίδος, ὁ Σταυρός.

Ἐν συνεχείᾳ παρηκολουθήσαμεν τὴν ἐσπερινὴν ἀκολουθίαν τῶν Χαιρετισμῶν τοῦ ἀγίου Νικολάου ἐν

τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τῆς πόλεως. Εἰς τὴν ἀκολουθίαν ἔψαλε λίαν μελωδικῶς μετὰ τὴν κρυσταλλίνην φωνὴν του ὁ μητροπολίτης Νικόδημος, συμπάλλοντος συχνάκις καὶ τοῦ ἐκκλησιασματοῦ, ὅπερ ἦτο πυκνότατον, παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀπλῆς ἐσπερινῆς ἀκολουθίας μιᾶς ἐργασίμου ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχε μεγάλη τις ἑορτή. Ἡ συγκινητικὴ εἰκὼν τῶν πυκνῶν ἐκκλησιασμάτων εἰς τὰς καθημερινὰς ἐσπερινὰς ἀκολουθίας εἶναι τι σύνηθες ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ὑπεράνω τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγ. Νικολάου ὑπάρχει ἕτερος ναὸς μετὰ πολὺτιμον ἐπιχρυσωμένον τέμπλον, ὡς καὶ τὸ δωμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔζη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σκληροῦ πολέμου ὁ τότε μητροπολίτης Λενινγκράντ καὶ νῦν Πατριάρχης Μόσχας Ἀλέξιος. Ἐντὸς τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ ὁ λαμπρὸς ἱεράρχης μετὰ τὰς λειτουργίας, τὰς λοιπὰς ἱεράς ἀκολουθίας καὶ τὰ φλογερὰ κηρύγματα τοῦ ἐνεψύχωνε τὸν ἡρωϊκῶς ὑπερασπιζόμενον τὴν ἐλευθερίαν του πληθυσμὸν τοῦ Λενινγκράντ.

Ἡ ἀποστολὴ ἡμῶν δὲν δύναται νὰ ἐνδώσῃ δι' ὑπόπτου συμβιβασμοῦ πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς σκέψεως καὶ τῆς δράσεως, αἱ ὁποῖαι δέον νὰ χαρακτηρίζωσι τὴν χριστιανικὴν ὁμολογίαν ἡμῶν»¹⁷.

Θεωροῦμεν περικτὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν ἐξ ὀρθοδόξου ἐπόψεως ἀνάκρισιν καὶ ἀναίρεσιν τῶν παπικῶν τούτων θέσεων, αἵτινες δὲν στηρίζονται ἐπὶ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἀρχαιοτάτης καὶ γνησίας Ἱερᾶς Παραδόσεως τῶν πρώτων αἰώνων. Ἐθεωρήσαμεν ὅμως σκόπιμον, ὅπως μεταφέρωμεν αὐτὰς ἐνταῦθα, ἵνα καταδειχθῇ πόσον ἀπέχει ἐν τούτοις καὶ ἐν ἄλλοις σημείοις ἡ Λατινικὴ Ἐκκλησιολογία ἀπὸ τῆς Ὀρθοδόξου τοιαύτης, καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν θὰ παραστῇ ἀνάγκη, ὅπως ἀπὸ τῆς Ἐκκλησιολογίας κυρίως ἀρξῆται ὁ ἐπιχείμενος θεολογικὸς διάλογος μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων καὶ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν. Διότι νομίζομεν, ὅτι ἐπ' αὐτῆς συμφωνία ἢ διαφωνία θὰ ἀποτελέσῃ τὴν προϋπόθεσιν τῆς περαιτέρω πορείας τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου. Ὅθεν περιοριζόμεθα νῦν νὰ διαπιστώσωμεν μόνον, ὅτι αἱ περὶ τῆς μοναρχικῆς ἀπολυταρχικῆς Παπωσύνης γνωσταὶ λατινικαὶ ἀξιιώσεις, παρὰ τὴν ὑπὸ τῆς Β' Βατικανέου Συνόδου ἐπέδυσιν αὐτῶν διὰ τοῦ μανδύου τῆς συλλογικότητος τῶν ἐπισκόπων, οὐ μόνον δὲν ἐξησθένησαν, ἀλλὰ τούναντιον ἐνισχύθησαν νῦν δι' αὐτῆς ἐπιπερισσότερον, ὁ δὲ νῦν Πάπας ἀτυχῶς δὲν διστάζει νὰ προβάλλῃ πάντοτε αὐτὰς εὐκαίρως ἀκαιρως μετὰ πολλῆς ἐμφάσεως, ὡς ἔπραξεν ἐν τε τῷ ἐναρκτηρίῳ λόγῳ του καὶ ἐν τῇ ὑπ' ὄψιν πρώτη ἐγκυκλίῳ του, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ ἀρνητικὸν βεβαίως στοιχεῖον

αὐτῶν τε καὶ τῆς ὅλης οἰκουμενικῆς προσπάθειας, εἰς ἣν ἀπεδύθη ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία διὰ τῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως περὶ Οἰκουμενισμοῦ. Ἄλλως τε, κατὰ τὴν παπικὴν ἐγκύκλιον, «ἡ Β' ἐν Βατικανῷ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος εἶναι ἡ συνέχεια καὶ τὸ συμπλήρωμα τῆς πρώτης, ἐξ αἰτίας ἀκριβῶς τῆς περὶ Ἐκκλησίας διδασκαλίας, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε νὰ συνεχίσῃ»¹⁸, ἰσχυροποιούσα ἅμα καὶ τὰ δύο περὶ τοῦ ἀπολύτου πρωτείου καὶ τοῦ ἀλαθῆτος παπικὰ δόγματα ἐκείνης. Ὅθεν ἡ Β' Βατικανέου Σύνοδος, χωρὶς νὰ ἀναίρεσῃ τι ἐκ τῆς διδασκαλίας τῆς πρώτης περὶ τῶν παπικῶν προνομίων, θέλει συμπληρώσῃ τὸ ἔργον ἐκείνης διὰ τοῦ καθορισμοῦ «τῶν συστατικῶν προνομίων τοῦ ἐπισκοπικοῦ συλλόγου». Διὸ καὶ ἐζήτησεν ὁ Πάπας διὰ τὸ ἐναρκτηρίου λόγου του, «ὅπως καθορισθῶσιν αἱ προνομία τοῦ ἐπισκοπάτου καὶ διαγραφῶσιν αἱ πρὸς αὐτὸ σχέσεις τῆς ἀποστολικῆς ρωμαϊκῆς ἑδρας», ἀναγνωρίσας τὸ «ἀναντίρροτον καὶ ἔγκυρον» τῆς ἐξουσίας τῶν ἐπισκόπων.

Ἄλλ' ἀνάγκη νὰ διακόψωμεν ἐνταῦθα καὶ νὰ ἀναμείνωμεν καὶ τὰς συναφεῖς τελικὰς ἀποφάσεις καὶ θέσεις τῆς Συνόδου ταύτης κατὰ τε τὴν νῦν ἐξεταζομένην γ', ὡς καὶ τὴν δ' φάσιν αὐτῆς (τοῦ προσεχοῦς φθινοπώρου), ἵνα δυνηθῶσιν οἱ Ὀρθόδοξοι νὰ καταστρώσωσι καὶ τὰς ἀντιστοίχους ὀρθοδόξους θέσεις, συμφώνως πρὸς τὰ ἀποφασισθέντα ἐν Ρόδῳ πανορθοδόξως κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, καὶ εἶτα χωρῆσαι πρὸς τὸν μέλλοντα θεολογικὸν μετὰ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν διάλογον.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ
Καθηγητῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

17. Αὐτόθι, σ. 54.

18. Αὐτόθι, σ. 17.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ ἀρχαιότερος ἐκ τῶν συναδέλφων κ. Ἀθανάσιος Χαστούπης ἐν τῇ αἰθούσῃ τελετῶν τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας ἀμίλησε πρὸς τοὺς σπουδαστὰς καὶ καθηγητὰς αὐτῆς ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς Εἰσαγωγῆς καὶ τῆς Ἑρμηνείας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Κατὰ τὸ δεῖπνον τῆς αὐτῆς ἑσπέρας ἦλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ἵνα ἀποχαιρετήσῃ ἡμᾶς ὁ μέλλων νὰ ἀναχωρήσῃ δι' Ἑλλάδα καὶ Ρόδον Μητροπολίτης Νικαδῆμος. Ὡσαύτως κατὰ τὴν ἀποχαιρετιστήριον αὐτὴν συνάντησιν ὁ Σεβασμιώτατος Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τῶν Ἐξωτερικῶν Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἐζήτησεν ἐκ τῆς ἀντιπροσωπείας ἡμῶν νὰ προτείνῃ δύο ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἵνα ταῦτα ἐν τῷ προσεχῆ μέλλοντι τύχουν τιμητικῶν διακρίσεων ἐκ μέρους τῶν δύο Θεολογικῶν Ἀκαδημιῶν, τὰς ὁποίας ἐπεσκέφθημεν. Ἡμεῖς εἰς ἐπακολουθήσασαν σύσκεψιν ὁμοφώνως ἀπεφασίσασμεν νὰ προτείνωμεν τοὺς δύο ἀρχαιότερους ἐκ τῶν μεταβάντων εἰς Ρωσίαν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς μας, ἦτοι τὸν καθηγητὴν κ. Ἀθανάσιον Χαστούπην καὶ τὸν Κοσμήτορα τῆς Σχολῆς πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἰερώνυμον Κοτσώνην.

Μετὰ τὸ δεῖπνον τοῦτο, περὶ τὴν 10.30' μ.μ. ἀνεχωρήσαμεν ἐκ Λεωνιγκράντ σιδηροδρομικῶς κατευθυνθέντες πρὸς τὴν πόλιν Πσκῶφ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφίχθημεν περὶ τὴν 3ην πρωϊνὴν τῆς ἐπομένης 22ας Ὀκτωβρίου (Πέμπτης). Εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν μὲ συγκίνησιν διεπιστώσαμεν, ὅτι εἶχον μείνει ἀγρυπνοὶ ἀναμένοντες, ἵνα ὑποδεχθῶν ἡμᾶς μὲ ἀνυπόκριτον ἀδελφικὴν ἀγάπην ὁ προϊστάμενος τοῦ ἐν Πσκῶφ καθεδρικοῦ ναοῦ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Αὐγουστῖνος, ὁ οἰκονόμος τῆς ἰ. μονῆς τῆς Πετσόρας Εἰρηναῖος καὶ ὁ ἱερομόναχος Ἀγθάγγελος. Οὗτοι μᾶς ὠδήγησαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Ὀκτώβριος», ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνεπαύθημεν ἐπὶ τινὰς ὥρας. Περὶ τὴν 11ην πρωϊνὴν, μετὰ τὸ πλουσιώτατον πρόγευμα, ξεναγούμενοι ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ξεναγοῦ κυρίας Ρήνας Ἀλεξάντροβνα, ἐγνωρίσαμεν τὰ ἀξιοθέατα καὶ τὰ μνημεῖα τῆς πόλεως Πσκῶφ, ἧτις εὐρίσκειται ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Λεωνιγκράντ-Ρίγας καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βελικάγια. Μὲ μεγάλην συγκίνησιν ἐπεσκέφθημεν τοὺς παλαιοὺς ναοὺς τῆς πόλεως καὶ ἰδίως τὸν ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως, ἐν τῷ ὁποίῳ σώζονται τοιχογραφίαι τοῦ 13' αἰῶνος, αἵτινες ἀποδεικνύουν τὴν ἐπὶ τοῦ ρωσικοῦ πολιτισμοῦ ἄμεσον ἐπίδρασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βυζαντίου. Ὡσαύτως ἐντύπωσιν ἐμποιεῖ εἰς τοὺς ἐπισκέπτας τὸ ὑψηλὸν καὶ ἐπιχρυσωμένον εἰκονοστάσιον τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς πόλεως.

Περὶ τὴν 2αν μ.μ. ἐπεσκέφθημεν τὸ «Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον» τῆς πόλεως, ὅπερ ἐκπαιδεύει λειτουργοὺς μέσθς ἐκπαιδευσεως, οἵτινες θὰ διδάξουν ἐν τοῖς σχολείοις τὰ μαθήματα τῆς Ρωσικῆς γλώσσης, τῆς Ἱστορίας, τῆς Φυσικῆς τῆς Χημείας, τῆς Γεωγραφίας, τῆς Ἀγροτικῆς Οἰκονομίας κ.τ.τ. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου κατετόπισεν ἡμᾶς περὶ τοῦ καθ' ὅλου παιδαγωγικοῦ ἔργου ἐν τῇ Σοβιετικῇ

Ἐνώσει καὶ περὶ τῶν λειτουργούντων ἐν αὐτῇ παιδαγωγικῶν ἰνστιτούτων.

Περὶ τὴν 4ην μ.μ. παρετέθη εἰς ἡμᾶς γεῦμα ἐν τῇ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῇ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Πσκῶφ καὶ Πορχῶβ κ. Ἰωάννου, ὅστις κατὰ τὴν ἐγερωθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ πρόποσιν εἶπε μεταξύ ἄλλων τὰ ἐξῆς: Ἀπὸ καιροῦ ἀνεμένομεν τὴν ἄφιξιν ὑμῶν, ἧτις ἀποτελεῖ ἐν ἀξιοσημείωτον γεγονός τὸσον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅσον καὶ διὰ τὸ Κράτος ἡμῶν. Ἡ ἐπίσκεψις ὑμῶν εἶναι μία τῶν πολλῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος τῆς ἱστορικῆς παραδόσεως τῶν φιλικῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας. Εἰς τὴν ἱεράν πόλιν Πσκῶφ ὑπάρχουν πολλὰ σύμβολα τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία ἐνώνει ἡμᾶς. Ἡ πόλις αὕτη ἔχει καθαριασθῆ με τὰς εὐλογίας τῆς ἀγίας καὶ ἱσχυροστόλου Ὁλγας, ἧτις ἀνίγειεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην τὸν ναὸν τῆς ἀγ. Τριάδος πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς Ἑλληνας, ἐκ τῶν ὁποίων παρελάβομεν τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν πίστιν... Θέλω νὰ ὑπογραμμίσω, ὅτι οὐδεμία ἐποχὴ ἐχώρισε τοὺς Ἑλληνας καὶ τοὺς Ρώσους... Μὲ μεγάλην χαρὰν χαιρετίζω τὴν ἄφιξιν εἰς τὴν βορείαν αὐτὴν πόλιν μας λίαν ἀγαπητῶν ἀδελφῶν, οἱ ὁποῖοι ἦλθον ἐκ τῆς ἡλιολούστου Ἑλλάδος». Εἰς τὸν Σεβασμιώτατον ἀπήντησεν ἐκ μέρους τῆς ἀντιπροσωπείας μας ὁ ἐκ τῶν συναδέλφων κ. Σάββας Ἀγουρίδης, εὐχαριστήσας διὰ τὴν ἐγκάρδιον καὶ θερμὴν φιλοξενίαν, τῆς ὁποίας ἐτύχομεν ἐν Πσκῶφ καὶ ἐξάρας ἐν συνεχείᾳ τὸν κοινὸν ψυχολογικὸν χαρακτήρα τῶν δύο ὁμοδόξων λαῶν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς μεταξύ αὐτῶν ἐπικοινωνίας. Μετὰ τὸ γεῦμα ὁ Σεβασμιώτατος συνώδισε ἡμᾶς εἰς ἕνα περίπατον ἐντὸς τῶν ἀπεράντων κήπων, οἵτινες περιβάλλουν τὸ κτίριον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τὴν ἑσπέραν παρηκολουθήσαμεν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Παναγίας, τοὺς ὁποίους ἔφαλεν ὁ Σεβασμιώτατος, ὅστις διὰ θερμοτάτων λόγων παρουσίασεν ἡμᾶς εἰς τὸ ἐκκλησίασμα ὡς λίαν πεφιλημένους ὁμοδόξους ἀδελφούς.

Τὴν πρωϊαν τῆς ἐπομένης, 23ης Ὀκτωβρίου (Παρασκευῆς) ἀνεχωρήσαμεν μὲ εὐρύχωρα «ταξί» διὰ τὴν ἱεράν μονὴν τῆς Πετσόρας, ἧτις εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. Καθ' ὁδὸν ἐπεσκέφθημεν ναὸν τοῦ 13' αἰῶνος, ἀφιερωμένον εἰς τὴν Θεομήτορα καὶ εὐρισκόμενον εἰς τὴν τοποθεσίαν Ἰσμπόκ παρὰ τὰ παλαιὰ σύνορα Ρωσίας καὶ Ἑσθονίας. Περὶ τὴν 10ην π.μ., ἀφίχθοντες εἰς τὴν ἰ. μονὴν τῆς Πετσόρας, παρηκολουθήσαμεν ἐν τῷ Καθολικῷ αὐτῆς τὴν Θ. Λειτουργίαν, τὴν ὁποίαν ἐτέλεσεν ὁ ὡσαύτως ἐλθὼν εἰς Πετσόραν Ἀρχιεπίσκοπος Ἰωάννης. Οὗτος κατὰ τὴν ὥραν τοῦ κηρύγματος ἐξῆρε διὰ μίαν ἀκόμη φοράν τοὺς ἀδελφικούς δεσμούς, οἱ ὁποῖοι ἐνώνουν τοὺς ὁμοδόξους Ἑλληνας καὶ Ρώσους. Κατὰ τὴν μεσημβρίαν παρετέθη εἰς ἡμᾶς γεῦμα ἐν τῇ Τραπεζῇ τῆς ἰ. μονῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκτὸς τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ τοῦ συνοδεύοντος ἡμᾶς πρωθιερέως Vladimir παρεκάθησεν ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀλύπιος καὶ οἱ εὐλαβέστατοι ἀδελφοὶ τῆς

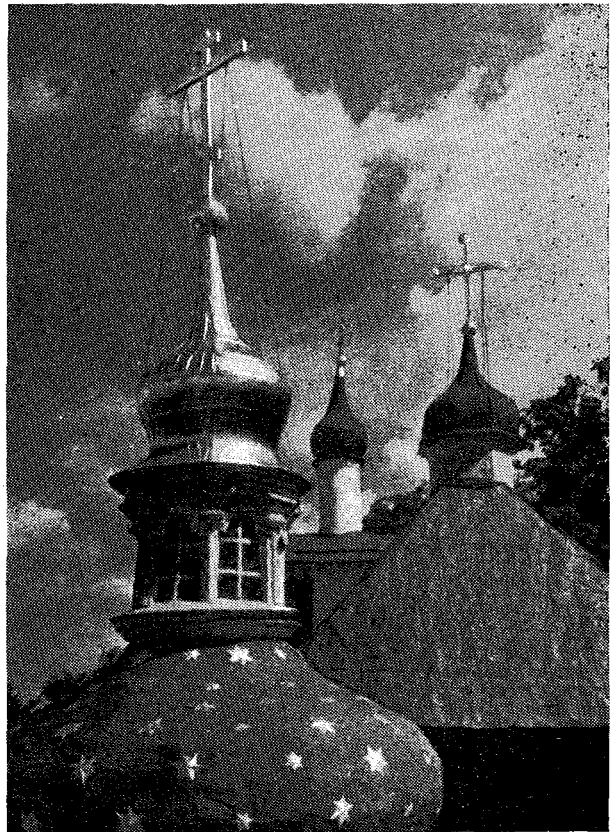
μονῆς. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος πολυμελῆς μικτὴ χορωδία, προσκληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰωάννου, ἔψαλλε πρὸς χάριν ἡμῶν διαφόρους ὕμνους. Ὁ Σεβασμιώτατος, εἰς νέαν πρὸς ἡμᾶς προσφώνησιν, ὠμίλησε περὶ τῆς ἱστορίας τῆς παλαιᾶς ἱερᾶς μονῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμόνασαν ἐκλεκτοὶ ὄσιοι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὡς εἶναι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, οἱ ὄσιοι Μᾶρκος, Ἰωνᾶς, Κορνήλιος κ.ἄ. Εἰς σταθμὸς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς μονῆς, ὡς προσέθεσεν ὁ Σεβασμιώτατος, θὰ εἶναι τὸ ὅτι ἐπεσκέφθησαν αὐτὴν καὶ θεολόγοι ἐκ τῆς μακρυνῆς Ἑλλάδος. «Εὐλογημένοι, εἶπεν, οἱ ἐρχόμενοι ἐν ὀνόματι Κυρίου». Τέλος ὁ Σεβασμιώτατος ἐπεκαλέσθη ἐπὶ πάντας ἡμᾶς τὰς εὐλογίας τῆς Θεοτόκου, ἥτις εἶναι ἡ προστάτις τῆς μονῆς, καὶ πάντων τῶν ὁσίων, οἵτινες ἐμόνασαν ἐν αὐτῇ. Εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ ἐξαίρετου Ἀρχιεπισκόπου ἀπήντησεν ἐκ μέρους τῶν συναδέλφων του ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας, εὐχαριστήσας τὸν Σεβασμιώτατον διὰ πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδαψιλευθείσης εἰς ἡμᾶς πατρικῆς ἀγάπης καὶ τονίσας ἔνθεν μὲν ὅτι ἐν τῇ ἱερᾷ ἀρχιεπισκοπῇ του διεπιστώσαμεν πόσον ἀκατάλυτοι εἶναι οἱ πνευματικοὶ δεσμοί, οἵτινες συνδέουν τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλλάδα μετὰ τῆς Ὁρθόδοξου Ρωσίας, ἐτέρωθεν δὲ ὅτι ἡ ἱ. μονὴ τῆς Πετσόρας συνεκίνησεν ἡμᾶς ὅπως ἰδιαιτέρως, διότι ἡ ὅλη πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα καὶ τὸ ὠραῖον φυσικὸν περιβάλλον αὐτῆς ὑπομιμνήσκει τὸ Ἅγιον Ὄρος.

Μετὰ τὸ γεῦμα, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ καλοκαγάθου Ἀρχιεπισκόπου, ἐγνωρίσαμεν τὰ διάφορα τμήματα τῆς ἱ. μονῆς, ὡς καὶ τὴν μεγάλην κατακόμβην αὐτῆς, ἐντὸς τῆς ὁποίας εὐρίσκονται οἱ τάφοι τῶν μοναχῶν καὶ πολλῶν εὐγενῶν, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ συνεδέθη μετὰ τῆς μονῆς. Ἐν συνεχείᾳ, ἀφοῦ ἐθαυμάσαμεν εἰς ἓνα ὠραῖον περίπατον τὴν φθινοπωρινὴν φύσιν, ἐν τῷ ἡγουμενείῳ τῆς μονῆς μετὰ τὸν καφέ προσεφέρθησαν εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰωάννου ὠραῖα ἀναμνηστικὰ δῶρα. Κατὰ τὴν ἐκ τῆς μονῆς ἀναχώρησιν ἡμῶν, καθ' ἣν διήλθομεν καὶ ἐκ τοῦ ναυδρίου τοῦ Ἁγ. Νικολάου, ὅπερ εἶχε κτισθῆ ὑπὸ τοῦ ὁσίου Καρνηλίου, συνεκινήθημεν ἰδιαιτέρως ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι εἰς τὴν πύλιν τῆς μονῆς ὑπῆρχον ρῶσοι πιστοί, οἵτινες, κρατοῦντες ἐκ τῶν χειρῶν καὶ μικρὰ παιδιὰ, ἐπὶ ὥρας ἀνέμενον, διὰ νὰ μᾶς ἀποχαιρήσουν.

Ὅταν ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ ἐν Πσκάφ ξενοδοχεῖον, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰωάννου, ἔβρεγεν, ἐνῶ ἡ ὅλη ἀτμόσφαιρα ἦτο σκυθρωπῆ. Τότε ὁ Σεβασμιώτατος μετὰ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀπλότητα εἶπεν εἰς ἡμᾶς: «Βρέχει. Ὁ οὐρανὸς κλαίει, διότι θὰ μᾶς φύγετε. Θὰ ἔλθω τὴν ἐσπέραν εἰς τὸ δεῖπνον, διὰ νὰ κλαύσωμεν ἐπὶ τῷ ἀποχωρισμῷ». Κατὰ τὸ ἀποχαιρετιστήριον αὐτὸ δεῖπνον ὁ ρῶσος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ ἐκ τῶν συναδέλφων κ. Ἰωάννης Ἀναστασίου ἐξέφρασαν τὴν χαρὰν αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἀδελφικῇ ἐπαφῇ καὶ ἠύχθησαν, ἵνα ἐν τῷ μέλλοντι αἱ μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἐπαφαὶ γίνωνται συχνότεραι. Ἐπὶ πλεον ὁ κ. Ἀνα-

στασίου ἐτόνισεν, ὅτι αἱ λαμπραὶ ἐντυπώσεις ἡμῶν ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Πσκάφ θὰ μείνουν εἰς ἡμᾶς ἀνεξίτηλοι.

Περὶ τὴν 4ην πρωΐνῃν τῆς ἐπομένης ἡμέρας, 24ης Ὀκτωβρίου (Σαββάτου) ἀνεχωρήσαμεν σιδηροδρομικῶς ἐκ Πσκάφ καὶ ἐπανήλθομεν εἰς Λενινγκράντ περὶ τὴν 9ην π.μ. Τὴν 11ην π.μ. ἐπεσκέφθημεν ἐν τῇ πόλει τούτῃ τὸ περίφημον «Ρωσικὸν Μουσεῖον», ὅπερ φυλάττει ἀριστουργήματα τῆς ρωσικῆς εἰκονογραφίας (τῆς σχολῆς τοῦ Κιέβου, τῆς σχολῆς τοῦ

Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Πετσόρας.

Νόβγκοροντ, τοῦ Ἀνδρέου Ροῦμπλεβ κ.λ.π.), ὡς καὶ τῆς καθ' ὅλου ρωσικῆς ζωγραφικῆς. Ἐν συνεχείᾳ περὶ τὴν 2αν μ.μ. μετέβημεν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν εἰς τὴν ἐν Λενινγκράντ Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Πρύτανης καὶ οἱ Καθηγηταὶ αὐτῆς παρέθεσαν εἰς ἡμᾶς ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα. Κατὰ τὸ γεῦμα τοῦτο ὁ Πρύτανης τῆς Ἀκαδημίας πρωθιερεὺς Μ. Speranskii ἐξῆρε τὴν σημασίαν τῆς ἀδελφικῆς ἐπαφῆς μας, ἥτις, ὡς εἶπε, ἦτο λίαν τουρωτικὴ διὰ τοὺς σπουδαστὰς τῆς Ἀκαδημίας, καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν ἐν αὐτῇ διάλεξιν τοῦ συναδέλφου κ. Ἀθανασίου Χαστούπη, ἥτις, ὡς εἶπεν, ἐνεποίησε βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς καθηγητὰς καὶ σπουδαστὰς τῆς Σχολῆς. Τέλος ἠύχθη, ἵνα αἱ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν θεολογικαὶ ἐπαφαὶ καταστοῦν

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ 21

Η ΤΑΦΗ ΤΟΥ ΣΕΠΤΟΥ ΣΚΗΝΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΟΥΓΓΡΟΒΛΑΧΙΑΣ ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΤΟΥ ΛΕΣΒΙΟΥ (21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1965)

Τὸ Ἱερὸν σκῆνωμα καὶ ἡ σαρκοφάγος.

Μετὰ πάσης ἐπισημότητος διεξήχθησαν ἐν Μυτιλήνῃ τὴν 21ην Μαρτίου 1965 αἱ τελεταὶ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τοῦ σεπτοῦ σκηνώματος τοῦ Ἐθναποστόλου καὶ πρωτοεργάτου τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας Ἰγνατίου τοῦ Λεσβίου.

Ὡς γνωστόν, τὸ σεπτὸν σκῆνωμα τοῦ Ἱεράρχου διετηρήθη ἀναλλοίωτον ἐντὸς μολυβδίνης σαρκοφάγου ἐν τῷ ἱερῷ Ναῶ τοῦ ἑλληνικοῦ Νεκροταφείου τοῦ Λιβόρνου, ἂν καὶ παρῆλθον ἀπὸ τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἀνδρὸς 137 ἔτη (1828-1965). Μετεφέρθη ἐκεῖθεν μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Μυτιλήνην, πρωτοβουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μυτιλήνης κ. Ἰακώβου καὶ φροντίδι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1962 ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῆς πεντηκονταετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς νήσου Λέσβου (1912-1962). Ἐκτοτε, ὑπὲρ τὴν διετίαν, παρέμεινεν ἀταφον ἐν τῷ ἱερῷ ναῶ τοῦ ἀγίου Θεράποντος ἐν Μυτιλήνῃ, ἐντὸς πολυτελοῦς φερέτρου, κεκαλυμμένου διὰ τῆς κυανολεύκου, μέχρις ἀποπερατώσεως

τοῦ ἐπιβλητικοῦ μνημείου (μαρμαρίνης σαρκοφάγου) τὸ ὅποιον κατεσκευάσθη δι' εἰσφορῶν τῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων τῆς νήσου Λέσβου καὶ τῶν περιφερειῶν, ἅς ἐποίμανεν ὁ ἀοίδιμος Ἱεράρχης.

Τὰ σχέδια τοῦ μνημείου ἐξεπόνησεν, ἀφιλοκερδῶς, ὁ διευθυντὴς ἀναστηλώσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας κ. Εὐστάθιος Στίκας, ἐξετέλεσεν δὲ τὸ ὅλον ἔργον ὁ ἐν Ἀθήναις γλύπτης κ. Ἰάσων Παπαδημητρίου. Τὸ μνημεῖον κατασκευασθὲν ἐκ λευκοῦ Πεντελικοῦ μαρμάρου, φέρει ἀναγλύφους παλαιοχριστιανικὰς παραστάσεις, ἐπὶ τοῦ ἀμφικλινοῦς δὲ καλύμματος αὐτοῦ τὰ κάτωθι ἐπιγράμματα:

Ἐπιτύμβια.

ΙΓΝΑΤΙΟΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΟΥΓΓΡΟΒΛΑΧΙΑΣ
ΑΠΟ ΑΡΤΗΣ ΚΑΙ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ
ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΔΟΥΛΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΑΝΑΔΕΙΧΘΕΙΣ
ΕΓΕΝΝΗΘΗ ΕΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗ, ΤΩ, 1766
ΕΞΕΔΗΜΗΣΕ ΠΡΟΣ ΚΥΡΙΟΝ ΕΝ ΠΙΖΗ, ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ ΤΗ, 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1828
ΕΤΑΦΗ ΕΝ ΛΙΒΟΡΝΩ, ΤΗ, 2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1828

ἐν τῷ μέλλοντι συχνότεραι καὶ συστηματικώτεραι. Ἀπαντήσας ἐκ μέρους πάντων ἡμῶν ὁ συνάδελφος κ. Κωνσταντῖνος Καλοκύρης, ἀφοῦ ἀνεφέρθη εἰς τὴν μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ λαῶν ἐνόητα, ἐτόνισεν, ὅτι ἐν Ρωσίᾳ ἐβιώσαμεν τὴν γνησίαν Ὀρθοδοξίαν καὶ ἐγνωρίσαμεν θαυμάσια μνημεῖα, τὰ ὅποια φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς βυζαντινῆς τέχνης, ὡς καὶ ὠραίας πτυχὰς τῆς καθ' ὅλου ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Ἐπὶ πλέον, ὡς προσέθεσεν, ἦτο δι' ἡμᾶς εὐτύχημα τὸ ὅτι ἐγνωρίσαμεν καὶ τὴν ἐν Λενινγκράντ Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν, ἣτις ἐξέθρεψε πολλὰς γενεὰς θεολόγων. Ὅταν ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρύτανης τῆς Ἀκαδημίας ηὐχῆθη, ἵνα οἱ λαοὶ μισήσουν «τὴν ὑπὸ τινων κρατῶν ἐκτρεφόμενὴν ὑστερίαν καὶ ψύχωσιν τοῦ πολέμου» καὶ δείξουν καλὴν θέλησιν πρὸς συνεργασίαν διὰ τὴν ἐδραΐωσιν τῆς εἰρήνης καὶ ὅταν προσέθεσε «φαντάζομαι, ὅτι καὶ ὑμεῖς θὰ συμφωνήτε σχετικῶς», ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας εἶπεν: «Συμφωνοῦμεν, ὅτι οἱ λαοὶ πρέπει νὰ συνεργασθοῦν, διὰ τὴν εἰρήνην. Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ συμπαντος κόσμου δεόμεθα συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν λατρείαν μας. Δι' αὐτὸ δέον νὰ εὐχόμεθα, ἵνα πάντες οἱ ἄνθρωποι γνωρίσουν τὸν Χριστόν, ὁ Ὅποιος εἶναι ὁ μόνος δοτὴρ τῆς πραγματικῆς εἰρήνης». Τὸ

γεῦμα αὐτὸ μὲ τὰς προσφωνήσεις καὶ τὰς ἐν ἀδελφικῷ πνεύματι συζητήσεις παρετάθη μέχρι τῆς 5ης ἀπογευματινῆς.

Ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τὴν συνοδείαν πάντοτε τοῦ ἐκλεκτοῦ πατρὸς Vladimir Rozkon κατηνθῆθημεν πρὸς τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Λενινγκράντ, ἵνα ἐγκαταλείψωμεν τὴν ὠραίαν Πετρούπολιν καὶ ἀναχωρήσωμεν ἀεροπορικῶς διὰ τὴν τόσον συνδεδεμένην μετὰ τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας Ὀδησσόν. Ἡ ἀπὸ τοῦ βορείου Λενινγκράντ εἰς τὴν νότιον Ὀδησσὸν πτήσις ἐγένετο ἐντὸς δύο ὥρῶν διὰ ταχυτάτου ἀεριοθουμένου ρωσικοῦ ἀεροπλάνου, ὅπερ διήνυεν ὀκτακόσια πεντήκοντα χιλιόμετρα τὴν ὥραν καὶ ἵπτατο εἰς ὕψος δέκα χιλιάδων μέτρων ἐντὸς μιᾶς ἀτμοσφαιρας, ἣτις — βεβαίως ἐκτὸς τοῦ ἀεροπλάνου — εἶχε θερμοκρασίαν πεντήκοντα βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν! Μὲ συγκίνησιν ἀντικρύσαμεν ἐκ τοῦ ἀεροπλάνου φῶτα τινα ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, ὡς καὶ τὰ φῶτα τῆς πόλεως Ὀδησσού, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὡσαύτως εἶχομεν πολλὰς λαμπρὰς καὶ ἐνδιαφερούσας ἐντυπώσεις.
(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΥΛΟΥ
ΤΟΔΕ ΛΕΙΨΑΝΟΝ ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΙΕΡΑΡΧΟΥ
ΑΝΑΚΟΜΙΣΘΕΝ ΚΑΙ ΕΥΡΕΘΕΝ ΑΚΕΡΑΙΟΝ
ΜΕΤΗΝΕΧΘΗ ΕΙΣ ΛΕΣΒΟΝ ΤΗ, 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
1962 ΕΠ'ΕΥΚΑΙΡΙΑ, ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ
ΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΜΕΡΙΜΝΗ, ΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΙΑΚΩΒΟΥ ΚΛΕΜ-
ΒΡΟΤΟΥ ΚΑΙ ΕΥΛΑΒΩΣ ΕΝΑΠΕΤΕΘΗ ΕΝΘΑΔΕ

«Εἰς Μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος»

«Σῆμα τόδ' Ἰγνάτιον κεύθει φάος Ἑλλάδος αἴης
τῆς ἐν Μαζάρων κήδεταί ἀθάνατος,
ἐνθάδε γὰρ πόλεων τοῦ δ' ἀσπερχές μενέαιεν
ἀογαλῆς Ἰγνατίου κλέεις ἱερὸν οὐποτ' ὀλεῖται
ἐς τ' ἂν ἔη πάσης ἤδ' ἔως θαλέθων».

«Ἀγάτην, δόξαν, θησαυρόν, τροφήν, χαράν, ἐλπίδα
δὲν εἶχεν ἄλλην ἐπὶ γῆς πλὴν μόνην τὴν Πατρίδα.
Τὸν πόθον του ἀπέλαυσε, τὴν εἶδεν ἐλευθέραν,
τώρα προσβύει δι' αὐτὴν στήν οὐρανίαν σφαῖραν».

(Ἐπιτύμβια ἐκ τοῦ ἐν Λιβόρῳ τάφου του)

Τὸ προσκύνημα.

Τέσσερας ἡμέρας πρὸ τοῦ ἐνταφιασμοῦ, τὸ σεπτὸν λείψανον ἐτέθη εἰς κοινὸν προσκύνημα ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Θεράποντος καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ σωλέου. Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας χιλιάδες Λεσβίων ἕκ τε τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων τῆς νήσου προσῆλθον εἰς τὸ τιμητικὸν τοῦτο προσκύνημα. Ἰδιαιτέρως ὠδηγήθησαν, μετ' εὐλαβείας, συντεταγμένοι καὶ συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν κ.κ. γυμνασιάρχων, καθηγητῶν καὶ διδασκάλων οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι τῆς πόλεως διὰ νὰ ἐκδηλώσουν τὴν εὐγνωμοσύνην των πρὸς τὸν μέγαν Ἕλληνα Ἱεράρχην, ὁ ὁποῖος πρῶτιστα πάντων ἐπροστάτευσε κατὰ τοὺς προεπαναστατικούς χρόνους τὴν παιδείαν τοῦ Γένους. Κατὰ τὰς ὡς ἔνω ἡμέρας, τὴν πρωΐαν, ἐτελείτο μετὰ καταλύξεως ἡ θεία Λειτουργία ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ τετιμημένου τούτου τέκνου τῆς Λέσβου, ἀνεγινώσκετο δὲ κατὰ τὰς λοιπὰς ὥρας τὸ ψαλτήριον. Τὴν προτελευταίαν ἡμέραν τοῦ προσκυνήματος ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος, φέρων μέλαινα στολήν, τὴν τελευταίαν δὲ ἡμέραν ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος. Ἀμφότεροι ὠμίλησαν ἐπικαίρως πρὸς τὸ πυκνὸν ἐκκλησίασμα, ἀναφερθέντες καὶ εἰς τὴν πολυμορφον θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν δρᾶσιν τοῦ Μητροπολίτου Ἰγνατίου.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τοῦ προσκυνήματος, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ κοινοῦ, ἀφηρέθη τμήμα τοῦ καλύμματος τῆς ἐσωτερικῆς μεταλλίνης θήκης τοῦ φερέτρου καὶ ἐτέθη ἀντ' αὐτοῦ ὑάλινον κάλυμμα καὶ οὕτω κατέστη δυνατόν νὰ βλέπουν οἱ προσερχόμενοι τὸ πρόσωπον τοῦ μεγάλου Ἱεράρχου.

Ἡ τελετὴ τοῦ ἐνταφιασμοῦ.

Ὁ ἐνταφιασμὸς τῆς σεπτῆς σοροῦ γενόμενος τὴν Κυριακὴν 21 Μαρτίου ἀπετέλεσε διὰ τὴν Μυτιλήνην συγκινητικὸν μὲν, ἀλλὰ καὶ πανευφρόσυνον γεγονός. Ἡ σκέψις ὅτι θὰ ἀνεπαύετο πλέον εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Λέσβου τὸ τόσον τετιμημένον τέκνον τῆς, ἡ συμμετοχὴ τῶσων προσωπικοτήτων, Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων

Ὁ Μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας Ἰγνάτιος ὁ Λέσβιος

ἐπισήμων ἰδιαιτέρως δὲ ἡ παρουσία τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, προσέδωκαν εἰς τὴν πόλιν ἑορταστικὴν ὄψιν.

Τὴν 11.30' ὑπὸ τὰς ζωηρὰς ἐπευφημίας τοῦ ἀναμένου εἰς τὰς ὁδοὺς πλήθους ἀφίκετο ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Θεράποντος, γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μυτιλήνης καὶ τῶν κ.κ. Ὑπουργῶν. Ὁ Ἄναξ, ἀφοῦ ἠσπάσθη τὸ εἰς χεῖρας τοῦ Ἀρχιερέως ἱερὸν εὐαγγέλιον, εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ναὸν κατευθυνό-

θεις εἰς τὸν Σωλέαν, ὅπου ἐγονυπέτησε καὶ προσεκύνησεν εὐλαβῶς τὸ σεπτὸν σκῆνωμα καὶ ἔλαβε εἶτα θέσιν πρὸ αὐτοῦ.

Τὴν ἰδίαν στιγμήν ἤρχισεν ἡ τελετὴ ἐν μέσῳ ἀτμοσφαιράς ἄκρας κατανύξεως. Οἱ Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς, Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος, Μηθύμνης κ. Κωνσταντῖνος, Θήρας κ. Γαβριήλ, Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος καὶ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος φέροντες πλήρη στολήν ἴσαντο πρὸ τῆς ὥραίας πύλης ἔχοντες ἑκατέρωθεν τοὺς πανοσιολογιώτατους Ἀρχιμανδρίτας καὶ τοὺς λοιποὺς ἱερεῖς τῆς πόλεως.

Ἡ τελετὴ ἀπετέλει συντεταγμένην νεκρώσιμον ἀκολουθίαν τὴν ὅποιαν ἔψαλον ἐμμελῶς καὶ μετὰ βαθυτάτης κατανύξεως οἱ Σεβ. Ἀρχιερεῖς μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ὡς καὶ ἡ χορωδία Μυτιλήνης ἦτις, κατὰ κοινήν ὁμολογίαν, ἐξετέλεσεν ἄριστα τοὺς στίχους τοῦ «Ἀμώμου», τὸ «Μετὰ τῶν ἁγίων ἀνάπαυσον Χριστέ...» ὡς καὶ τὸ «αἰωνία ἡ μνήμη...» προκαλέσασα βαθεῖαν κατάνυξιν. Μετὰ τὴν ἀπό-

Ἡ σαρκοφάγος ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐναπετέθη τὸ σεπτὸν σκῆνωμα τοῦ Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας Ἰγνατίου τοῦ Λεσβίου.

λουσιν ὁ Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Ἄνακτα εἶπε τὰ κάτωθι:

Τὸ προσφώνημα τοῦ Σεβ. Μυτιλήνης.

«Μεγαλειότατε,

Ἡ πόλις μας καὶ μετ' αὐτῆς ὁλόκληρος ἡ Νῆσος μὲ τὴν μακρὰν ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ μὲ τὴν ἀγνήν χριστιανικὴν παράδοσιν Σᾶς ὑποδέχεται σήμερον, τὸ πρῶτον ἤδη ὡς Βασιλέα, μὲ αἰσθήματα εὐλιζομένων ἀγάπης καὶ βαθείας ἐγνωμοσύνης καὶ δι' ἡμῶν τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀπευθύνει πρὸς τὴν Ὑμετέραν θεοφροῦνητον Μεγαλειότητα τὸ «ὡς εὐπαρόστητε».

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, Μεγαλειότατε, ποὺ ἐπισκέπτεσθε τὴν ὥραιαν καὶ ἱστορικὴν αὐτὴν νῆσον τῆς Σαφροῦς καὶ τοῦ Ἀλκαίου, τοῦ Πιττακοῦ καὶ τοῦ Θεοφράστου καὶ τόσων ἄλλων ἐξαιρέτων ἀν-

δρῶν, οἱ ὁποῖοι ἐτίμησαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὰς καλὰς τέχνας καὶ συνέβαλον τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν μεγάλων ἐθνικῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων τοῦ Γένους.

Τὴν ἐπισκέψθητε δὲ, ὡς Διάδοχος τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, διὰ σκοποῦς εὐαγεῖς.

Τὴν ἐπισκέπτεσθε τώρα, ὡς Βασιλεὺς διὰ τὰ παρὰσπῆτε εἰς μίαν ἱστορικὴν τελετὴν, εἰς τὴν ταφήν τῆς τιμίας σοροῦ ἐνὸς ἐκ τῶν μεγάλων καὶ ἐνδόξων τέκνων τῆς, τοῦ ἑλλήνος ἀγωνιστοῦ Ἱεράρχου τῶν χρόνων τοῦ 21, Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας Ἰγνατίου, ὁ ὁποῖος, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἀδέκαστος ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ὡς ἀπέδειξεν ἡ ἐπ' ἐσχάτων γενομένη ἐνδελεχὴς καὶ ἀντικειμενικὴ ἔρευνα καὶ μελέτη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τῶν ἱστορικῶν ἀρχείων τῆς τότε ἐποχῆς, ὑπῆρξε κατὰ μὲν τοὺς προεπαναστατικούς χρόνους ὁ φωτιστὴς καὶ ὁ καθοδηγητὴς τοῦ ὑποδοῦλου Γένους καὶ ὁ ἐνσαρκωτὴς τῆς μεγάλης ἰδέας τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τῆς ἐπαναστάσεως, ὁ φλογερὸς ἀπόστολος τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν ξένην καὶ ὁ ἐξοχὸς διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐπαναστατημένου Γένους εἰς τὴν Εὐρώπην κατορθώσας μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν βαθεῖαν σύνεσιν, τὴν καταπλήσσοσαν πολιτικὴν ὀξύνοϊαν καὶ τὴν ἀφθαστον διπλωματικὴν ἰκανότητα νὰ ἀρῇ ἐν μέσῳ μυρίων ἀντιδράσεων τὰς ἀντιθέσεις μεταξὺ τῶν μεγάλων Κρατῶν καὶ νὰ συνεγείρῃ ὅλην σχεδὸν τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν τότε ἀγίαν Ρωσίαν ὑπὲρ τοῦ διεξαγομένου ἱεροῦ ἀγῶνος διὰ τὴν παλιγγενεσίαν τοῦ Ἔθνους.

Οἱ σύγχρονοι μελετηταὶ τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ ἔργου του, παραδέχονται ἀνεπιφυλάκτως ὅτι ὁ Μητροπολίτης Ἰγνάτιος ὑπῆρξεν ἡ διαπρεπεστέρα μορφή τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τοῦ 1821, ὄχι μόνον εἰς τὸν πνευματικὸν τομέα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πολιτικὸν καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν στρατιωτικόν, διότι ἡ συμβολὴ εἰς τὴν πολιτικὴν συγκρότησιν τῆς χώρας ὑπῆρξεν μεγίστη. Καὶ πράγματι ὅταν μελετήσῃ κανεὶς τὸ ἔργον του χωρὶς προκατάληψιν, θὰ παραδεχθῇ ὅτι ὁ Ἰγνάτιος ἐκράτει «σφιχτά» εἰς τὰς χεῖρας του ὅλην τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ προσεπάθει πάντοτε διὰ τῶν σοφῶν παραινέσεων καὶ τῶν συγκρῶν παρεμβάσεων του νὰ προλαμβάνῃ σφάλματα καὶ ὀλισθήματα, νὰ σώζῃ τὴν κατάστασιν καὶ νὰ κατενόη τὴν ὑπόθεσιν εἰς αἴσιον δρόμον.

Πρὸ δύο ἐτῶν, ὅταν τὸ Νησί μας ἐφόρταζε τὰ 50 χρόνια ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως, ὁ λαὸς μὲ ἐπικεφαλῆς τὰς ἀρχὰς ἠξιώθη τοῦ μεγάλου προνομίου νὰ ὑποδεχθῇ ἐν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν συναγεμῶν τὸ τίμιον λείψανόν του μετακομισθὲν κατόπιν ἡμετέρας προτάσεως εἰς τὴν Γενέτειράν του, φροντίδι τῆς Ἑλλῆν. Κυβερνήσεως ἀπὸ τοῦ Λιβόρον τῆς Ἰταλίας, ὅπου εἶχε ταφῆ κατὰ 1828 καὶ ὅπου ἔμεινεν, ἐντελῶς ἀναλλοίωτον, ἴσως διότι ἀνέμενε τὴν εὐλογημένην ἡμέραν τοῦ ἐπαναπατισμοῦ του εἰς τὴν γλυκωτάτην πατρίδα, διὰ τὴν ἀπελευθερώσιν τῆς ὁποίας εἶχε δώσει ὅλην τὴν ψυχὴν. Τότε ὁ αἰ-

μνηστος πατήρ Σας, ὁ ἀλησμόνητος ἐκεῖνος Βασιλεὺς τῆς εὐσεβείας, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς περὶότητος, ἐθεώρησε καθήκον του νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Λέσβον διὰ νὰ τιμῆσῃ τὴν μνήμην τοῦ ἐξόχου Ἱεράρχου, καταθέσας δάφνινον στέφανον ἐπὶ τῆς σοφοῦ του καὶ ἀποκαλύψας τὴν προτομὴν του, ἔξω τοῦ Ναοῦ.

Σήμερον ἡ Λέσβος παραίδει, μὲ βασιλικὰς τιμὰς, τὸ ἱερὸν σκήνωμά του εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων του διὰ νὰ εὖρη τὴν αἰωνίαν ἀνάπασιν. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς θὰ τὸ ἐναποθέσωμεν μετ' εὐλαβείας μέσα εἰς τὸν ἀπλοῦν, τὸν ἀπέριττον μαρμάρινον τάφον τὸν ὁποῖον ἠτοίμασαν καὶ ἐφιλοτέχνησαν, μὲ τὰς εἰσφορὰς των, μέσα εἰς αὐτὸν τὸν ναὸν μὲ τόσῃ προθυμίᾳ οἱ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος Ἕλληνες μαθηταὶ διὰ νὰ ἐκδηλώσωσι καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὴν ἐγνωμοσύνην των δι' ὅσα ἔπραξεν ὁ αἰδιδίμος Ἱεράρχης διὰ τὴν Παιδείαν τοῦ Γένους καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος.

Μεγαλειότατε, Σὰς ἐγνωμονοῦμεν διὰ τὴν ἐπίσκεψιν.

Εἴθε ὁ Ὑψιστος, διὰ τῶν ἐνδοχῶν τοῦ μεγάλου ἔθνεγγετον Ἱεράρχου, νὰ ἐλόγη ἁριφλῶς τὴν Βασιλείαν Σας καὶ νὰ ἀξιῶσῃ Ὑμᾶς νὰ ἴδητε τὴν Ἐλ-

λάδα μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν, ἠνωμένην μὲ τὰ ἄλλα τμήματα τοῦ ἀλυτρώτου ἑλληνισμοῦ, ἀδιαίρετον ἐν πᾶσι, θριαμβεύουσαν εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς τὴν ὠραματίσθη ὁ μέγας ἀγωνιστὴς Ἱεράρχης, Ἰγνάτιος ὁ Ὀύγγοβλαχίας».

Ἡ ταφή.

Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησε τὸ δεύτερον μέρος τῆς τελετῆς, τὸ ὁποῖον περιελάμβανε τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ σεπτοῦ σκηνώματος. Ἡ ὅλη τελετὴ ὑπῆρξεν ἐξόχως συγκινητικὴ καὶ ἔλαβε χώραν, ὡς ἑξῆς:

Ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Αὐτάρχου μετεκινήθη ἐκ τοῦ Σωλείου καὶ ἔλαβε θέσιν πρὸ τῆς σαρκοφάγου. Τότε προσελθὼν ἐκ τῆς Ὡραίας Πύλης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης πλησίον τοῦ φερέτρου ἀφήρσεν τὰ ἐπ' αὐτοῦ εὑρισκόμενα ἀρχιερατικὰ διάσημα, ἦτοι τὴν Μίτραν, τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον ὡς καὶ τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον. Ἀμέσως τότε ἐν μέσῳ ἄκρας σιγῆς, τέσσαρες εὐσταλεῖς στρατιῶται παρέλαβον τὸ φέρετον ἀπὸ τὸν Σωλεῖαν, τὸ ἐκράτησαν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ μὲ βραδὺ βᾶδισμα ἐν ἄκρᾳ εὐλαβείᾳ, προπορευομένων μόνον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου

Ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς μετὰ τὴν ταφὴν βαθύτατα συγκινημένος προσεύχεται.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Φωτεινὴ ἐστία.

Ἀνακαινιστικὸν ἔργον.

Ἡ συνεργασία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομου καὶ τοῦ δημάρχου Ἀθηναίων κ. Γ. Πλωτᾶ διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως εἰς Ἀθήνας νέου μητροπολιτικοῦ ναοῦ εἶναι τι, ὅπερ ἐχαροποίησε τὸν εὐσεβῆ ἑλληνικὸν λαόν.

Ἀνεξαρτήτως τῶν ζητημάτων τῆς ἐνομασίας, τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ σχεδίου καὶ τῆς τοποθεσίας τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ νέου ναοῦ, ἅτινα θὰ συζητηθοῦν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἐκκλησιαστικῶν καὶ κρατικῶν παραγόντων, εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ θὰ ἐξαντλήσῃ πάσας τὰς δυνατότητας, ἵνα ὁ ἀνεγερθὸς ναὸς εἶναι τῷ ὄντι περικαλλής, ἀντάξιός τοις τῆν ἑλληνορθόδοξον παράδοσιν καὶ πρὸς τὴν μεγάλην ἀποστολήν, τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ ἐν τῷ σημερινῷ κόσμῳ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία. Ὁ ναὸς οὗτος πρέπει νὰ εἶναι ἡ φωτεινὴ ἐστία τῶν πόθων τοῦ εὐσεβεῖς ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὸ ἀκτινοβολοῦν πνευματικὸν τοῦ κέντρον.

Μυτιλήνης μετὰ δύο διακόνων, ἔφερον αὐτὸ εἰς τὸ μέρος τοῦ Ναοῦ, ὅπου ἡ σαρκοφάγος καὶ ἀπέθεσαν αὐτὸ ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ μνημείου. Εἰς ἀξιωματικὸς προσελθὼν μετ' εὐλαβείας ἀφήρεσε τὴν καλύπτουσαν τὸ φέρετρον σημαίαν. Ἀμέσως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, ἐν μέσῳ τῆς βαθείας σιγῆς τῶν πάντων, ἀνέγνωσεν εἰς ἐπιβλητικὸν τόνον Τρισάγιον. Εἶτα οἱ στρατιῶται κατεβίβασαν βραδέως καὶ εὐλαβῶς τὸ φέρετρον ἐντὸς τῆς σαρκοφάγου, ἐνῶ τὰ ἔξωθι τοῦ Ναοῦ στρατιωτικὰ τμήματα ἀπέδιδον τὰς κεκανονισμένους τιμὰς (παρουσίας ὄπλων-ὀμοβροντία πολυβόλων-ἐμβατήριον στρατηγοῦ). Κατὰ τὴν ἐξόχως ἐπιβλητικὴν ἐκείνην στιγμήν ὁ Βασιλεὺς βαθύτατα συγκεκινημένος προσελθὼν πρὸ τῆς σαρκοφάγου κατέθεσεν στέφανον ἐκ δάφνης καὶ παρέμεινεν ἀκίνητος προσευχόμενος, ἡ δὲ χορῶδία ἔψαλεν δις κατανυκτικώτατα τὸ «αἰωνία ἡ μνήμη» τὸ ὁποῖον εἶτα ἀνέκρουσεν ἅπαξ καὶ ἡ ἔξωθι τοῦ Ναοῦ Φιλαρμονικὴ τοῦ Δήμου καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀργανοτροφείου. Μεθ' ὃ ὁ Σεβασ. Μητροπολίτης εἶπε τὸ «Δι' εὐχῶν» ὅτε ὁ Βασιλεὺς ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ Ναοῦ.

Τὴν τελετὴν ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ὁ Ὑπουργὸς Προνοίας κ. Ν. Ζορμπᾶς, ὁ Ὑφυπουργὸς Γεωργίας κ. Ν. Μαλλιᾶκας, ὁ Ὑφυπουργὸς Οἰκισμοῦ κ. Α. Ἀγγελούσης, ἀπὸ μέρους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ὁ κ. Ἡ. Βενέζης, ἀπὸ μέρους τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης ὁ κ. Ἀναστασίου καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν ὁ Πρεσβευτὴς κ. Θεόδ. Μπαΐζος, τῶν λοιπῶν ἐπισήμων προσκεκλημένων Ὑπουργῶν καὶ ἄλλων προσωπικοτήτων ἀνερχο-

ῶφείονται συγκαροτήρια εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Γερμανίας κ. Πολύευκτον διὰ τὴν ἀκαταπόνητον αὐτοῦ δραστηριότητα πρὸς αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκλεκτῶν ἱερέων, ὅτινες θὰ ποιμαίνουσι τὰς πολλὰς δεκάδας χιλιάδων τῶν Ἑλλήνων τῆς Γερμανίας. Χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐξησφαλίσθη ἡ μισθοδοσία τῶν ἱερέων τούτων, ἥτις θὰ ἀνέρχεται εἰς 1200 μάρκα (9000 δραχμὰς) διὰ τοὺς ἐγγάμους καὶ 1000 μάρκα (7500 δραχμὰς) διὰ τοὺς ἀγάμους.

Ἐὰν εἰς ταῦτα προστεθῇ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Σεβασμιωτάτου διὰ τὴν ποιοτικὴν βελτίωσιν τοῦ καθ' ὅλου ποιμαντικοῦ καὶ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς ἐν Γερμανίᾳ Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον διοργάνωσιν συνεδρίων καὶ ἐιδικῶν διαλέξεων, διὰ τὰς ὁποίας μάλιστα μετέβησαν ἤδη εἰς Γερμανίαν ἐκπρόσωποι τῶν Θεολογικῶν μαρ Σχολῶν, κατανοοῦμεν, ὅτι ἐν τοῖς κόλλοις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐν Γερμανίᾳ συντελεῖται ἐν

μένων εἰς 54 πρόσωπα μὴ δυνηθέντων νὰ παραστῶσι λόγῳ τῆς ἐνσκυψάσης κατὰ τὰς πρωινὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ἐκείνης καταγιγδὸς συνετεία τῆς ὁποίας τέσσαρα (4) ἀεροσκάφη φέροντα τοὺς ἐπισήμους ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν βάσιν των, εὐθύς ὡς ἀπεγειώθησαν.

Τὸ τηλεγράφημα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος ἀπέστειλεν εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μυτιλήνης τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

«Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Μυτιλήνης
Κύριον Ἰάκωβον

ΜΥΤΙΑΗΝΗΝ

Συγκαίροντες Ὑμετέρα Σεβασμιότητι ἐπὶ τελετῇ ἐνταξιασμοῦ τῶν λειψάνων τοῦ μεγάλου τέκνου τῆς Λέσβου καὶ ἑθνικοῦ ἀνδρὸς ἀναλώσαντος τὸν βίον αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἑθνικῆς παλιγγενεσίας Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας Ἰγνατίου, εὐχόμεθα ἐγκαρδίως ὅπως ὁ τάφος αὐτοῦ ἀποβῇ τηλαυγῆς φάρος διὰ τὸ Ἔθνος ἡμῶν.

Ἀσπασόμεθα ἀδελφικῶς
Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ
Θεολόγος

ἀνακαινιστικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον τάχιστα θὰ ἀκτινοβολήσῃ καὶ θὰ ἔχῃ ἐνεργητικὰ ἀποτελέσματα.

Τί πρέπει νὰ γίνῃ παρ' ἡμῶν;

Ὡς ἀνέγραψεν ἡδη ἡ «Ἐκκλησία» εἰς τὴν στήλην τῶν Χρονικῶν, Μητροπολίτης τῆς ἐν Ρουμανίᾳ Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ ξένων δημοσιογράφων ἐν σχέσει πρὸς τὴν στάσιν τοῦ «ἀθέου κράτους» ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς: «Ἄν καὶ εἶναι ἄθεος, ἡ κυβερνησις θεωρεῖ ἐν τούτοις τὴν Ὁρθόδοξον Ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἐθνικὸν ἴδρυμα, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν θέσιν του εἰς τὴν σημερινὴν κοινωνίαν. Τὸ κράτος παρέχει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν σημαντικὴν οικονομικὴν βοήθειαν καὶ δαπανᾷ τεράστια ποσὰ διὰ τὴν ἐπισκευήν, ἀναστήλωσιν καὶ συντήρησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν μνημείων, παλαιῶν μονῶν καὶ ναῶν, τὰ ὁποῖα θεωρεῖ ἐθνικοὺς θησαυροὺς καὶ μαρτυρίαν τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος».

Ἄλλ' ἐὰν ἐν «ἀθεον» κράτος δεικνύη τοιαύτην φροντίδα διὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ μνημεῖα, τί πρέπει νὰ γίνῃ παρ' ἡμῶν; Δυστυχῶς πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ μας μνημεῖα ἐξακολουθοῦν νὰ μὴ τυγχάνουν τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ φροντίδος, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἔχει τονισθῆ ἀπὸ τῆς στήλης ταύτης.

Ἄληθής τορπίλλη.

Τὸ λίαν καλλιτεχνικὸν ἔργον τοῦ Βενεδικτίνου μοναχοῦ Χρυσοστόμου Ντάμ· «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία» (ἐκδοσις τοῦ γερμανικοῦ οἴκου Burda), ὅπερ κοσμεῖται ὑπὸ θαυμασίων ἐγγράμων φωτογραφιῶν, δυστυχῶς οὐδεμίαν θετικὴν συμβολὴν ἀποτελεῖ εἰς τὴν προώθησιν τῶν διεκκλησιαστικῶν σχέσεων, διότι οὐ μόνον παρουσιάζει ἀπαράδεκτον προκατάληψιν ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλέον ἐπιτίθεται ἐναντίον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου, κατὰ τρόπον ὅλως ἀήθη καὶ ἀνάρμοστον. Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ῥωμαιοκαθολικὸς μοναχὸς δὲν διστάζει νὰ ὀμιλήσῃ περὶ «ἐμπαθείας μετὰ τῆς ὁποίας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ τινὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀντετάχθησαν εἰς τὴν συνάντησιν» τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μετὰ τοῦ Πάπα. Ὡσαύτως τὸ ἔργον τοῦ Ντάμ παραθέτει φράσεις λίαν ὕβριστικὰς διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις παρουσιάζεται ὡς ὑψώσασα «ἐν τεράστιον τεῖχος σκοταδισμοῦ καὶ ὀπισθοδρομικότητος»!!

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ παρατιθέμεναι εἰς τὸ ἔργον ἐκλεκταὶ ἐν τισι περιπτώσεσι συνεργασίαι ἀμνημονεῦνται ὑπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν πνεύματος τοῦ Ντάμ. Ἄν εἰς τὸ γεγονός τοῦτο προστεθῆ καὶ «ἡ ἀποσιώπησις τῆς λύσεως τοῦ προβλήματος» τῆς ἀπαράδεκτου Οὐνίας, γίνεται κατανοητόν, ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ρωμαιοκαθολικοῦ μο-

ναχοῦ ἀποτελεῖ ἀληθῆ τορπίλλην εἰς τὰ θεμέλια τοῦ ἔργου τῆς προσεγγίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

Τὸ ἔργον τῆς κοινωνικῆς προνοίας.

Εἰς σύσκεψιν ἐκπροσώπων ὁργανώσεων κοινωνικῆς προνοίας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ Προνοίας κ. Ν. Ζορμπᾶ ἀντηλλάγησαν γνώμαι διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ἔργου τῶν διαφόρων φορέων κοινωνικῆς προνοίας «πρὸς ὀρθολογιστικώτερον ὁργάνωσιν τῆς κοινωνικῆς προνοίας εἰς τὴν χώραν μας». Μάλιστα ὁ κ. ὑπουργὸς ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ συσταθῆ Συντονιστικὸν Συμβούλιον Κοινωνικῆς Προνοίας, τὸ ὁποῖον, βάσει τοῦ χωροταξικοῦ χάρτου, ὁ ὁποῖος θὰ ἐκπονηθῆ, θὰ μελετᾷ κατὰ περιφερείας τὰς ὑπαρχούσας ἀνάγκας εἰς τὰ διάφορα εἶδη ἰδρυμάτων, ὥστε νὰ γίνηται κατανομή αὐτῶν πρὸς ἐξυπηρέτησιν ὁλοκλήρου τῆς χώρας.

Εἶναι περιττόν νὰ τονίσωμεν, ὅτι ἡ ἀξίειται αὕτη προσπάθεια, διὰ νὰ ἔχῃ καρπὸν ἑκατονταπλασίονα, δεόν νὰ τεθῆ ὑπὸ τὰς ἐδολογίας τῶν κατὰ τόπους Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν μας, οἵτινες οὐ μόνον ἀναπτύσσουν, κατὰ κανόνα, μεγάλην κοινωνικὴν δράσιν, ἀλλὰ καὶ γνωρίζουν καλύτερον παντὸς ἄλλου τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας. Ἄλλως τε ἡ καθ' ὄλον κοινωνικὴ πρόνοια δὲν πρέπει νὰ καταστῆ εἰς ἀναιμικὸς ἀλτρουϊσμός, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀποβλέπη εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ψυχασωματικῶν ἀναγκῶν τῶν πασχόντων.

Εὐτυχῆς γεγονός.

Τῇ 11ῃ Ἀπριλίου (Κυριακῇ), ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὁργανωθείσης «Φοιτητικῆς Ἑβδομάδος», ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Παπανδρέου ἔθεσε τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ κτιρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ὅπερ μέχρι τοῦδε ἀπουσίαζεν, ὡς μὴ ὠφελεν, ἐκ τῆς ὥραιας Πανεπιστημιουπόλεως τῆς Συμπρωτεύουσας.

Ἡ «Ἐκκλησία», ἐκφράζουσα τὴν χαρὰν αὐτῆς ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ τούτῳ γεγονότι, ὅπερ ἀνεμένετο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, εὔχεται, ὅπως ἡ Κυβέρνησις παράσχη τὰ μέσα διὰ τὴν ταχείαν ἀνάγεισιν καὶ ὁλοκλήρωσιν τοῦ κτιρίου τούτου, ὅπερ δεόν νὰ εἶναι ἐν θαλερόν φτώριον τῆς ἑλληνικῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης.

Ἐπὶ πλέον ἄς ἐχρηθῶμεν, ἵνα τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης ἀποκτήσῃ τάχιστα καὶ τὸν κατάλληλον πανεπιστημιακὸν Ναόν, διότι εἶναι ὅλως ἀπαράδεκτον τὸ νὰ στερῆται Ναοῦ καὶ ἐφημερίου τὸ Ἀνώτατον Πνευματικὸν Κέντρον τῆς Βυζαντινῆς Θεσσαλονίκης.

Τὸ θεμέλιον τῆς γενικῆς μορφώσεως.

Ἐν συνεχείᾳ δεόν νὰ ἐκφράσωμεν θερμὰ συγχαρητήρια πρὸς τὸν Πρύτανιν τῆς Παντείου Σχολῆς κ. Γ. Παπαχατζῆν καὶ πρὸς τὴν Σύγκλητον αὐτῆς διὰ

τὴν ὑπὸ τῆς Σχολῆς ταύτης ἴδουσι Διευθύνσεις Φοιτητικῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως, ἥτις, πρὸς τοῖς ἄλλοις, θὰ φροντίζη διὰ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν φοιτητῶν.

Συμφώνως πρὸς τὰ γραφέντα εἰς τὸν Τύπον, ἐν τῇ Παντείῳ Σχολῇ «θὰ ἰδουθῆ Ναὸς τῆς Σχολῆς, ἀφιερωμένος στοὺς τοεῖς Ἱεράρχες... Θὰ καταρτισθῆ ἐκκλησιαστικὴ βυζαντινὴ χορωδία. Θὰ ἰδουθῶν βιβλιοθήκη θρησκευτικῶν περιεχομένου, κινήματο-γραφικὴ ταινιοθήκη μὲ ἀνάλογο περιεχόμενο, ταινίες μαγνητοφώνων ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, αἰθουσα ἐκθέσεων βυζαντινῆς τέχνης, ὀργανοεῖς θρησκευτικῶν ὁμιλιῶν, προσκνήματα εἰς ἱεροὺς τόπους κ.λ.π.».

Πάντα ταῦτα μαρτυροῦν, ὅτι οἱ διοικοῦντες τὴν Πάντειον Σχολὴν εἶναι πεπεισμένοι, ὅτι τὸ θεμέλιον τῆς κατ' ἀξίειαν τῶν παρεχομένων ὑπὸ τῆς Σχολῆς ταύτης γενικῆς μορφώσεως εἶναι ὁ ἐν γῆς κοσμοθεωρητικὸς καὶ πνευματικὸς προσανατολισμός.

Τὰ ψυχοφθόρα.

Ἀποτελεῖ νίκην τῆς λογικῆς καὶ τοῦ κοινῶν μέτρον ἠθικῆς ἀντιλήψεως ἡ ὀριστικὴ ἀπαγόρευσις τῶν δρασμοβόρων καὶ πρὸ παντὸς ψυχοφθόρων μηχανικῶν παιγνίων. Ἡ νεολαία ἐπροστατεύθη οὕτω ἀπὸ κίνδυνον σαφῆ καὶ συγκεκριμένον, μεγάλης ἐκτάσεως. Ἀλλὰ τὸ ληφθὲν μέτρον ἔχει, ὡς ὀρθῶς παρατηρήθη ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ Τύπου, καὶ μίαν ἄλλην ἐνδύαστον ὄψιν. Ἀποτελεῖ ἐν καλὸν προσηγοῦμενον, τὸ ὁποῖον ψυχολογικῶς θὰ ἐπιτρέπη τὴν λήψιν καὶ ἄλλων παρομοίων μέτρων, μὲ μεγαλότεραν ἄνεσιν καὶ ἀποφασιστικότητα εἰς τὸ μέλλον. Διότι δὲν εἶναι μόνον τὰ παίγνια αὐτὰ ὁ κίνδυνος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ σωθῆ ἡ νεολαία. Ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα ζητήματα, τὰ ὁποῖα χρήζουσιν ἐξετάσεως καὶ ἀντιμετωπίσεως, ὥστε καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ περιφρουρηθῆ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ καρδιά τῆς νέας γενεᾶς. Ἡ Κοινὴ Γνώμη καὶ ἡ ἔκφρασις τῆς, ὁ Τύπος, τὰ ἔχον ἐπισημάνει ἐπανειλημμένως καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει παρὰ νὰ προχωρήσῃ, ἀφοῦ ἔκαμε τὴν καλὴν ἀρχήν. Ἡ ἀδριανὴ Ἑλλάς ἐξαορτᾶται ἀπὸ τὴν τοιαύτην προσοχὴν καὶ μέριμναν τῆς σήμερον.

Ἡ «Ἐθνικὴ Μουσικὴ».

Τὸ κῆμα τῆς ἐλαφρᾶς «λαϊκῆς» Μουσικῆς, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐξαπλωθῆ εἰς τὴν χώραν μας, ὀφειλόμενον ὄχι μόνον εἰς ἀφανεῖς καὶ ἀνευθύνους συνθέτας, ἀλλὰ καὶ εἰς δημοιοργούς, κατὰ τὰ ἄλλα, ἀνωτέρου ἐπιπέδου, εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὸ φυσικόν, τὸ βιολογικόν καὶ ἠθικόν κλίμα τῷ λαῷ μας καὶ ἀποτελεῖ δυσφήμισιν τῆς Ἑλλάδος, χειροτέρα τῆς ὁποίας ἴσως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ. Βεβαίως κάθε ἄλλο παρὰ ἡμπορεῖ νὰ θεωρηθῆ «ἐθνικὴ» μας Μουσικὴ αὐτὸ τὸ μίγμα ἀμανετισμοῦ καὶ ρεμπετισμοῦ εἰς τὴν μελωδίαν καὶ ἀπογνώσεως καὶ ἐσχάτης βαρυντικῆς εἰς τὸ περιεχόμενον, μὴ ἔχον καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν διαυγῆ

αἴσθησιν καὶ τὴν χαρωπότητα τῆς ἰδιοσυγκρασίας μας, οὔτε ἐπίσης πρὸς τὰ ἀγνὰ καὶ ὑψηλὰ ἑλληνικὰ ἦθη.

Κάτι, λοιπόν, πρέπει νὰ γίνῃ διὰ νὰ περιορισθῆ καὶ νὰ σταματήσῃ αὐτὸ τὸ κακόν. Ἡμπορεῖ λ.χ. κάλλιστα ἡ πολιτεία νὰ τὸ ἀποκλείσῃ ἀπὸ τὸ Ραδιοφώνον, τὴν μεγαλότεραν πηγὴν διαδόσεώς του, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειονότης τῆς Κοινῆς Γνώμης θὰ ἐπικροτήσῃ μὲ ἀνακούφισιν τὸ μέτρον. Ἡ πληγὴ εἶναι μεγάλη καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῆ, χωρὶς ἀντιμετώπισιν ἀποφασιστικὴν καὶ ἄμεσον.

Εἰς τὸ κενόν.

Νέον καταπληκτικὸν βῆμα ἔκαμεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ κοσμικοῦ Διαστήματος. Ὁ ἀστρωναύτης Λεόνωφ ἐξῆλθε τοῦ διαστημοπλοίου του καὶ περιεπάτησεν εἰς τὸ κοσμικὸν κενόν ἐπὶ εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας. Τὸ νέον ἐπίτευγμα προκαλεῖ δικαιο-λογημένων τὸν θαυμασμόν καί, ὡς τὸ ὑπερμημάτισαν οἱ διεθνεῖς ἐγκυροὶ ἐπιστημονικοὶ κύκλοι, πράγματι ἐξασφαλίζει τὴν ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς χρόνου μετάβασιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ «προσγειώσιν» του εἰς τὴν Σελήνην.

Ἀλλ' ἡ καταπληκτικὴ αὐτὴ καὶ ραγδαία εἰς τὰς ἀλληλοδιαδόχους φάσεις τῆς πρόοδος τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ συνειδητοποιῆ βαθύτερον τὴν δυσανάλογον πρὸς αὐτὴν τὴν πρόοδον ἠθικὴν του βραδυπορείαν, καταλήγει δὲ οὕτω κανεὶς εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τίθεται οὕτως ἐρώτημα σπουδαῖον : Θὰ καταστῆ ὁ ἄνθρωπος κύριος τῶν ἐπιστημονικῶν του αὐτῶν κατορθωμάτων ἢ θὰ τὰ χρησιμοποίησιν διὰ τὴν καταστροφὴν του ; Χωρὶς τὸν Χριστόν, καὶ χωρὶς παράλληλον ἠθικὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀτόμου καὶ τῶν λαῶν, τοιαύτη πρόοδος τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνικῆς εἶναι πράγματι ἔξοδος εἰς τὸ κενόν.

Κακίστη ὑπηρεσία.

Τὸ ἑβδομαδιαῖον φύλλον τῶν ἐνταῦθα Οὐνιτῶν «Καθολικὴ» δημοσιεύει ἀπὸ τινος μίαν ἐπιφυλλίδα, εἰς τὴν ὁποίαν προσπαθεῖ νὰ κατοχυρώσῃ δι' ἐπιχειρηματολογίας, ἀντλουμένης ἀπὸ τὴν παλαιὰν σχετικὴν Ἀπολογητικὴν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογίας, τὸ πρωτεῖον τοῦ Πάπα. Ἡ ἀναχρονιστικὴ αὐτὴ ἀπολογητικὴ προκαλεῖ ἀντίθετα τῶν ἐπιδιωκομένων ἀποτελέσματα καὶ προσφέρει κακίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας νὰ δείξῃ, ὅτι ἐγκολποῦται σήμερον τὸ ὕγιες οἰκουμενικὸν πνεῦμα. Τὸ δημοσίευμα τοῦτο, ἐρχόμενον εἰς ἀντίθεσιν καὶ πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ «περὶ οἰκουμενισμοῦ» Διατάγματος (Decretum) τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου, ἀποδεικνύει σὺν τοῖς ἄλλοις ὅτι ἡ Οὐνία ὄχι μόνον δὲν ἔχει τὸ πνεῦμα τῆς Ἀνατολῆς, ὡς θέλει νὰ ἰσχυρίζεται, ἀλλ' ἀπεναντίας ἀνήκει εἰς τὴν πλέον καθυστερημένην καὶ «σκληρὰν» μερίδα τοῦ λατινισμοῦ.

Τοιαῦτα δημοσιεύματα εἶναι μία θλιβερὰ ἐνδειξις

ὅτι ἡ Οὐνία δὲν εἶναι, ὡς καὶ πάντοτε, οὕτω καὶ σήμερα, χρήσιμος εἰς τὸ πραγματικὸν συμφέρον τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

«Ὁ Ζορμπᾶς».

Ἡ ταινία «Ζορμπᾶς ὁ Ἕλληνας», τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν Ἕλληνας σκηνοθέτης ἐκ τοῦ ὁμωνύμου μυθιστορήματος τοῦ Ν. Καζαντζάκη, ἔχει, ὡς φαίνεται, ὄχι ὀλίγας πλευρὰς, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν δυσφήμισιν καὶ κακοποίησιν τῆς ἐλληνικῆς πραγματικότητος. Δὲν εἶναι διὰ τοῦτο ἀβάσιμος ἢ ἀγανάκτησις, τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν εἰς μεγάλην μερίδα τῆς Κοινῆς Γνώμης, ἰδίως εἰς τὴν Κρήτην. Διὰ τῆς ἀπομονώσεως καὶ μὲ τὸν τουρισμὸν ὠρισμένων σκηνῶν, δημιουργεῖ τὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ξένους, ὅτι ἡ χώρα μας — καὶ εἰδικότερον ἡ Κρήτη — εἶναι τόπος ὅπου συμβαίνει ἠθικαὶ τερατώδεις, κατὰ τὸν φυσικότερον τρόπον. Ἀσεβεῖ ἐπίσης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν λατρευτικὴν τῆς παράδοσιν, ἐμφανίζουσα σκηνὰς, πᾶν ἄλλο ἢ τὸ ἄρωμα τῆς εὐσεβείας ἀποπνεύσας. Ὁ Ἕλληνας σκηνοθέτης — ἀδιαφόρως τῆς καθαρῶς καλλιτεχνικῆς ἀξίας τῆς ταινίας καὶ αὐτῆς οὐσῆς ἀμφισβητήσιμος εἰς πολλὰ σημεῖα — ἔκαμεν ἄστοχον καὶ λίαν ἐπιζημίον διὰ τὴν πατρίδα τὸν ἐπιλογὴν καὶ ἠδίκησε ἀκόμη καὶ τὸν συγγραφέα. Ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ Ἕλληνας Κινηματογράφος, καὶ ἐν τῷ προσώπῳ σκηνοθετῶν ἐχόντων πραγματικὸν τάλαντον, εἶναι ἀπελπιστικῶς πτωχὸς εἰς ὅλα ἔθνη καὶ κριτήρια καὶ ἀποτελεῖ ἀνοικτὴν πληγὴν διὰ τὸ διεθνὲς γόητρον τῆς χώρας μας.

«Λογοκρισία ἀμείλικτη».

Ἐπ' εὐκαιρία ἀναφέρομεν, ὅτι ἰδιαιτέραν αἴσθησιν ἐνεποίησεν εἰς τοὺς εὐρωπαϊκούς κινηματογραφικούς κύκλους τὸ περὶ τῆς παγκοσμίου κρίσεως τοῦ κινηματογράφου ἄρθρον τοῦ γαλλοελβετοῦ τεχνικροῦ Ζὺλ Μαλέν, ὅστις μετὰ παροχής στήλιτεῦν τὴν χρεωκοπίαν τῶν συγγραφέων καὶ τῶν σκηνοθετῶν τοῦ κινηματογράφου, οἵτινες «ἀφηνίξουν τὴν ζωδαιότητα καὶ τὰ κατώτερα ἔνστικτα». «Παραξηγήσαμε, προσθέτει, τὸν ρεαλισμὸ ὡς τὸ σημεῖο νὰ θεωροῦμε κάθε γύμνια καὶ ξετσιπωσιά σαν... ἀλήθειες τῆς ζωῆς!».

Ἀλλὰ τί δέον γενέσθαι; Ὁ ἐπιφανὴς τεχνικροῦς, χωρὶς νὰ φοβῆται, ὅτι θὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «καθυστατημένος» ἢ «σκοταδιστὴς» διακηρύττει τὰ ἑξῆς: «Χροιάζεται μιὰ λογοκρισία ἀμείλικτη. Αὐτὴ θὰ θυμίζῃ μὲ τὴν ἀδυστηρότητα τῆς, πῶς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἤλθε στὸν κόσμον, γιὰ νὰ ὑπηρετῇ τὰ κτηνώδη ἔνστικτά του καὶ νὰ γίνεταί τὸ κλωτσοκούφι τους».

Ἀληθῶς! Ἡ λογοκρισία δὲν εἶναι τι ἀντιδημοκρατικόν, ἀλλ' ἐκδήλωσις τοῦ γνησίου δημοκρατικοῦ πνεύματος, ὅπερ προφυλάσσει τοὺς πολλοὺς ἐκ τῆς ἀσυδοσίας τῶν ὀλίγων.

Ἄναγκαία ἢ ἐκλεκτὴ ποιότης.

Εἰς ἡμέρας, καθ' ἃς αἱ συσκευαὶ τηλεοράσεως ἐνεφανίσθησαν εἰς τὰς προθήκας πλείστων ἐλληνικῶν καταστημάτων, εἶναι ἐπίκαιρα τὰ προσφάτως δημοσιευθέντα πορίσματα μιᾶς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀμερικανικῆς Γερουσίας, ἣτις διεπίστωσεν, ὅτι «ὑπάρχει εἰς συνδετικὸς κῶδικος, ὅστις ἐνώνει τὰ φανταστικὰ ἐγκλήματα τῆς μικρᾶς θόνης τῆς τηλεοράσεως μὲ τὰ πραγματικὰ ἐγκλήματα, ἅτινα διαποράττονται ὑπὸ νεαρῶν κάτω τῶν 18 ἐτῶν». Τὸ γενικὸν συμπέρασμα εἶναι, ὅτι ἡ τηλεόρασις, παρουσιάζουσα συχνάκις προγράμματα βίας καὶ ἐγκλημάτων, ἀξάνει τὴν παιδικὴν ἐγκληματικότητα...

Τὸ γεγονός τοῦτο δέον νὰ καταστήσῃ ἡμᾶς προσεκτικούς, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα τῆς μελετωμένης ἐγκαταστάσεως σταθμοῦ τηλεοράσεως καὶ εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν. Ἐὰν δὲν εἶναι ἐξησφαλισμένη ἡ ἐκλεκτὴ ποιότης τῶν παρουσιασθησομένων προγραμμάτων, εἶναι προτιμότερον νὰ μὴ λειτουργήσῃ ποτὲ ὁ σταθμὸς οὗτος.

«Εἶναι ὁ μᾶλλον εὐπιστος».

Συμφώνως πρὸς δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸν τύπον στατιστικὴν, «δύο χιλιάδες μέντιουμ ἐργάζονται στὴν Ἀθήνα. Στὸν ἀριθμὸν αὐτὸ πρέπει νὰ προστεθοῦν 120 περίπου ἀστρολόγοι, καθὼς καὶ πλῆθος μάντεων, μαντισσῶν, καφετζούδων καὶ χαρτορριχτρῶν». Ὑπάρχουν ἀκόμη περὶ τοὺς 50 ἐπίσημοι «κύκλοι» μὲ τὴν ἐπωνυμίαν Ἐταιρεία, στίς ὁποῖες τὰ μέλη ἀσχολοῦνται εἰς διαφόρους βαθμοὺς σοβαρότητος μὲ μετρητικὰς ἐρευνὰς καὶ πειράματα. Ἀλλὰ ἐκτὸς αὐτῶν εἶναι πάμπολλα τὰ Ἀθηναϊκὰ σαλόνια, ποὺ ὀργανώνουν «ἐνδιαφέρουσες βραδυνές» μὲ μέντιουμ, ὑπνωτισμὸ κ.ά.».

Εἶναι τόσον ἔντονος ἡ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ θρησκευτικὴ τάσις καὶ μεταρρυσικὴ δομὴ, ὥστε ὁ ἄνθρωπος, ὅταν διακόπη τὴν ζῶσαν ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ἀποκαλυφθέντος ἀληθοῦς Θεοῦ, προσφεύγει εἰς νεοθευμένα ὑποκατάστατα αὐτοῦ καὶ εἰς τόσον ὑπόπτους πηγὰς, οἵτι εἶναι αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι, διὰ νὰ σβέσῃ τὴν πνευματικὴν του δίψαν. Ὡς εἶπε χαρακτηριστικῶς ὁ Pascal, πᾶς ἀρνούμενος τὴν ἀληθῆ πίστιν «εἶναι ὁ μᾶλλον εὐπιστος», διότι πιστεύει εὐκόλως εἰς διαφόρους μωρίας!

Σχολὴ δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἡ Κυβέρνησις ἀνεκοίνωσεν, ὅτι θὰ πραγματοποιήσῃ παλαιὰν τῆς πρόθεσιν περὶ ἰδρύσεως Σχολῆς δημοσίων ὑπαλλήλων, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ φοιτῶν ἐπὶ ἓν ἔτος οἱ πτυχιούχοι τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, οἵτινες ἐπιθυμοῦν νὰ σταδιοδρομήσουν εἰς τὴν κρατικὴν ὑπηρεσίαν. Εἰς τὴν αὐτὴν σχολὴν θὰ μετεκπαιδεύονται οἱ ἤδη ἐν ὑπηρεσίᾳ δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Ἀσφαλῶς ἡ πρωτοβουλία αὕτη τῆς Ἑλληνικῆς

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ερεά 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

Ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. Χρυσόστομος κατά τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 26ης Μαρτίου μέχρι 10ης 'Απριλίου 1965 ἐγοροστάτησεν εἰς διαφόρους ἱερούς ναούς, συνειργάσθη μετὰ Σεβασμιωτάτων 'Αρχιερέων καὶ τῶν περ' αὐτῶ Θεοφιλεστάτων Βοηθῶν 'Επισκόπων, προήδρευσε συνεδριῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων διαφόρων 'Εκκλησιαστικῶν 'Οργανισμῶν, ἐδέχθη εἰς ἀκράσιν διαφόρους ἐπιτροπὰς καὶ ἄτομα κλπ. Οὕτω:

Ἐγοροστάτησε: Τῇ 26ῃ Μαρτίου εἰς τὴν 'Ακολουθίαν τῶν Χαιρετισμῶν (Γ' Στάσις) ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τῆς Λεωφόρου Συγγρού.

— Τῇ 28ῃ Μαρτίου εἰς τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν τελεσθεῖσαν θείαν Λειτουργίαν.

Κυβερνήσεως εἶναι ἀξιέπαινος. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, διὰ τὸ εἶναι ἀντάξιοι τῆς ὑψηλῆς τῶν ἀποστολῆς, πρέπει νὰ ἔχουν εἰδικὰ πνευματικὰ καὶ μορφωτικὰ προσόντα πέραν τῆς ἐπιστημονικῆς τῶν εἰδικεύσεως. Τὰ προσόντα δὲ ταῦτα πρέπει νὰ εἶναι κατ' ἐξοχὴν πνευματικὰ καὶ ἠθικά. "Ὅθεν τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ δημοσίων ὑπαλλήλων δὲν πρέπει νὰ ἀναφέρεται μόνον εἰς διοικητικὰ ἢ τεχνικὰ ζητήματα, ἀλλὰ πρέπει πρὸ πάντων νὰ ἀποβλέπη εἰς τὸν ἀνθρωπιστικὸν καὶ ἠθικὸν ἐξοπλισμὸν τῶν κρατικῶν λειτουργῶν, ἄνευ τοῦ ὁποῦ πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἀνάρθρωσιν τῆς πνευματικῆς στάθμης τῶν θὰ εἶναι ματαία.

Ἡ διάδοσις τῶν ναρκωτικῶν.

Συμφώνως πρὸς τὰς δημοσιογραφικὰς ἀνταποκρίσεις τῶν τελευταίων ἡμερῶν, ἡ ἀνὰ τὸν κόσμον διάδοσις τῶν ναρκωτικῶν ἔχει προσλάβει «ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνον ἔντοσιν».

Χαρακτηριστικὰ τινὰ σημεῖα ἐκ τῶν ἀνταποκρίσεων τούτων εἶναι τὰ ἑξῆς: Τὸ περιοδικὸν «Νιουσ-γυρὴκ» ὁμιλεῖ διὰ τὴν «κατ' ἐξοχὴν ἀμερικανικὴν τραγωδίαν τῆς χρήσεως ναρκωτικῶν». Κατὰ τὸ αὐτὸ περιοδικόν, οἱ τοξικομανεῖς δὲν προσηλυτίζονται πλέον μόνον μετὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ὑποκόσμου τῶν πόλεων, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σχολεῖα καὶ τὰ πανεπιστήμια, ἐν τοῖς ὁποῖοις «ἐπὶ πάντε μαθητῶν ἢ σπουδαστῶν ὁ εἰς κανίτζει μασιχονάγαν καὶ ἐν σημαντικὸν ποσοστὸν ἐξ αὐτῶν χρησιμοποιεῖ κατόπιν τὴν ἠρωΐνην ἢ ἄλλα ναρκωτικά». Συμφώνως πρὸς ἔκθεσιν τῆς Ἀμερικανικῆς Γερουσίας, ἡ ἄξια τῆς πωλουμένης ἠρωΐνης ἐν Η.Π.Α. ὑπολογίζεται εἰς 500 ἑκατομμύρια δολλάρια ἑτησίως. Ἐκαστος τοξικομανῆς δαπανᾷ 5.000 δολλάρια ἑτησίως κατὰ μέσον ὄρον, διὰ τὸ νὰ ἰκανοποιήσῃ τὸ πάθος του.

Ἐτέρα ἀνταπόκρισις ἐκ Καΐρου ἀναφέρει, ὅτι «οἱ κάτοικοι τοῦ Καΐρου δαπανοῦν ἡμερησίως 100.000

— Τῇ 2ῃ 'Απριλίου εἰς τὴν 'Ακολουθίαν τῶν Χαιρετισμῶν (Δ' Στάσις) ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Ἁγίου Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν.

— Τῇ 4ῃ 'Απριλίου εἰς τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν τελεσθεῖσαν θείαν Λειτουργίαν.

— Τῇ 9ῃ 'Απριλίου εἰς τὴν 'Ακολουθίαν τῶν Χαιρετισμῶν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν.

Πρόεστη: Τῇ 28ῃ Μαρτίου τοῦ ἐν τῷ Α' Νεκροταφείῳ 'Αθηνῶν τελεσθέντος Μνημοσύνου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου ὑφυπουργοῦ Παιδείας Λουκῆ Ἀκριτά.

— Τῇ 4ῃ 'Απριλίου τοῦ ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ 'Αθηνῶν τελεσθέντος Μνημοσύνου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν πεσόντων Κυπρίων ἀγωνιστῶν.

Παρέστη: Τῇ 29ῃ Μαρτίου εἰς τὴν συνεδρίαν τοῦ Ἐθνικοῦ Βασιλικῷ Ἰδρυματός, ἥτις ἐγένετο ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου.

— Τῇ 5ῃ 'Απριλίου ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς

καὶ πλέον λίρας Αἰγύπτου διὰ τὸ κάπνισμα χασίς». Ἐν τῇ αὐτῇ πόλει «ἐπὶ 500 ὁδῶν λεωφορείων, οἱ ὅποιοι ὑπεβλήθησαν εἰς ἐξέτασιν, τὰ 70% κἀμουν χρῆσιν ναρκωτικῶν. Ἐξ αὐτῶν, τὰ 88% κἀμουν χρῆσιν καὶ οἱ ὑπόλοιποι κἀμουν χρῆσιν ὀπίου».

Αἱ λίαν ἀνησυχητικὰ στατιστικὰ αἵτια πρέπει νὰ παρακινήσῃ τὸν παρ' ἡμῶν ἀρμοδίους, ἵνα ἐπιστρατεύσῃ πᾶσας τὰς δυνατότητας πρὸς ἀπόκρουσιν παντὸς ἐνδεχομένου διαδόσεως καὶ εἰς τὴν πατρίδα μας τοῦ φοβεροῦ κακοῦ. Τοῦτο πρέπει πάσῃ θυσίᾳ νὰ ἀποκρουσθῇ, διότι πρόκειται περὶ κακοῦ λίαν καταστρεπτικοῦ διὰ τὴν ψυχοσωματικὴν υἰερίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Πρέπει νὰ προλαμβάνηται.

Ἐπανελημμένως αἱ ἐφημερίδες κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας διεξετραγώδησαν τὴν πνευματικὴν σήφην καὶ φθορὰν, ἡ ὁποία μαστίζει σήμερον τὴν Σουηδικὴν νεολαίαν. Αὕτη ἔχει τὸ ὑψηλότερον ρεκόρ ἐγκληματικότητος εἰς ὀλόκληρον τὴν Εὐρώπην. Ἄνω τῶν 70% τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ποινικῶν ἀδικημάτων εἰς τὴν Σουηδίαν διαπράττονται ὑπὸ ἀηλικῶν. Ἐπειτα ἡ χώρα αὕτη ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ καὶ πολὺς νεάνιδας ἡλικίας μόλις 13 ἢ 14 ἐτῶν, αἵτινες ἐπιδίδονται εἰς τὴν πορνείαν.

Πρὸς περιστολὴν τῶν ἐπικινδύνους διαστάσεις προσλαβόντων κακῶν τούτων ἡ Σουηδικὴ κυβέρνησις μελετᾷ τὴν λήψιν διαφόρων μέτρων. Μάλιστα δι' ἐνὸς προσφάτου νομοσχεδίου αὐτῆς ἐπιβάλλει πολὺμυρον φυλάκισιν καὶ καταβολὴν μεγάλων χρηματικῶν προστίμων εἰς τοὺς ἄνδρας, οἵτινες συλλαμβάνονται μετὰ νεανίδων ἐλευθερίων ἡθῶν ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν.

Ἄλλ' ὡς εἶναι φανερόν ἡ πάσης φύσεως ἐγκληματικότης τῶν νέων δὲν πρέπει νὰ καταπολεμηθῇ κυρίως δι' ὕστερογενῶν δικαστικῶν μέτρων, ἀλλὰ πρέπει νὰ προλαμβάνηται δι' ἠθικῆς ἀγωγῆς, συμφώνου πρὸς τὴν μακροίωνα χριστιανικὴν παράδοσιν.

τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Προέδρου τῆς Τυνησίας κ. Χαμπιμπ Μπουργκιμπα.

Προήδρευσε: Τῆ 31η Μαρτίου τοῦ Διοικητοῦ Συμβουλίου τοῦ Βαφειαδακείου Κληροδοτήματος, τὸ δὲ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΟΔΕΠ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ὑπουργοῦ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Παπασπύρου.

— Τῆ 1η Ἀπριλίου τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

— Τῆ 2α Ἀπριλίου τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Διακαστηρίου, ἐν συνεχείᾳ δὲ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δημητριακείου Κληροδοτήματος.

— Τῆ 9η Ἀπριλίου τῆς οσιακέφειας τοῦ Βαφειαδακείου Παιδικοῦ Σταθμοῦ Βύρωνος.

Ἐπεθεώρησε: Τῆ 4η Ἀπριλίου τὰ εἰς τὴν Ἱερὴν Μονὴν Πεντέλης ἐκτελούμενα ἔργα ὑδρεύσεως.

Ἐδέχθη: Τῆ 26η Μαρτίου τὸν Δήμαρχον Ἀθηναίων κ. Γεώργιον Πλυτάν, τὸν ἱεροκήρυκα Ἀθηνῶν πανοσ. ἀρχιμ. Μαλλιάρων, τὸν Διευθυντὴν τοῦ TAKE κ. Ζαφ. Κέπετζην καὶ τὸν Γυμνασιάρχην θεολόγον κ. Κασκαμπᾶν.

— Τῆ 27η Μαρτίου τὸν ἐκ Καβάλας κ. Ματάνην.

— Τῆ 29η Μαρτίου τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθηγητὴν κ. Παν. Παναγιωτάκον, τὸν ἀντεισαγγελέα Ἐφετῶν κ. Τοῦμπην, τὸν δικηγόρον κ. Φίλιππον Τροχάνην καὶ ἐπιτροπὴν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίων Ἀσωμάτων Θησείου.

— Τῆ 31η Μαρτίου τοὺς βουλευτὰς κ. Κολοκυθᾶν καὶ κ. Τζιτζῆν, τὸν Δήμαρχον Ἡλιοπόλεως κ. Πεντάρην μετὰ δύο Δημοτικῶν Συμβούλων καὶ ἐπιτροπὴν τῆς Παμφοιτητικῆς Ἐνώσεως Κυπρίων.

— Τῆ 3η Ἀπριλίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Γαλλίας κ. Μελέτιον, τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθηγητὴν κ. Παν. Παναγιωτάκον, τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πανοσ. ἀρχιμ. Ἀλέξανδρον Καντώνην καὶ τὸν γραμματέα τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας κ. Μπλεγκουαίη.

— Τῆ 5η Ἀπριλίου τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιον καὶ Δημητριάδος κ. Δαμασκηνόν, τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθηγητὴν κ. Παν. Παναγιωτάκον, τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πανοσ. ἀρχιμ. κ. Παντελεήμονα Μπαρδάκον, τὸν ἱεροκήρυκα Ἀθηνῶν πανοσ. ἀρχιμ. κ. Μαλλιάρων, τὸν ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κορινθίας πανοσ. ἀρχιμ. κ. Προκ. Κόκκλαν καὶ τὸν ἱερατ. προϊστάμενον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς Νέας Σμύρνης πανοσ. ἀρχιμ. κ. Νίκωνα.

— Τῆ 7η Ἀπριλίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Γαλλίας κ. Μελέτιον, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Κληρικῶν Ἑλλάδος πρωτοσ. κ. Χρυσόστομον Γαλιούρη, τὸν ἱερέα τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς αἰδεσιμ. κ. Ἡλίαν Μαρκαντώνην, τὸν ἱερατ. προϊστάμενον τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Παγχαρτίου πανοσ. ἀρχιμ. κ. Καλλινίκον, τὸν ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σύρου πανοσ. ἀρχιμ. Δωρόθεον Στέκαν καὶ τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης κ. Σωτ. Μάμαλην.

— Τῆ 9η Ἀπριλίου τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιον καὶ τὸν ἡγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετρακῆ πανοσ. ἀρχιμ. Χαρ. Βασιλόπουλον.

— Τῆ 10η Ἀπριλίου τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιον, Κασορίας κ. Δωρόθεον καὶ Γαλλίας κ. Μελέτιον καὶ τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθηγητὴν κ. Παν. Παναγιωτάκον.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κίτρους

Καθ' ἃ γράφει τὸ περιοδικὸν ἀ' Ὀρθόδοξος Ἐπιστοασία», ἐνεργείαις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα, ἰδρύθη ἐν Αἰγινίῳ Ἀγροτικὴ Οἰκοκυρικὴ Σχολή, ἡ ὁποία ἤρξατο ἤδη λειτουργοῦσα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν αὐτοῦ. Τὴν 28ην Μαρτίου ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἀρχῶν καὶ πλήθους λαοῦ. Κατὰ τὴν τελετὴν ὁμιλήσεν ὁ Σεβασμιώτατος, ἐξάρας τὴν σημασίαν τῆς Σχολῆς διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τῆς ἐπαρχίας ἐντός τῶν ὑγίων χριστιανικῶν καὶ ἑλληνικῶν ἀπαιτήσεων. Αἱ τρόφιμοι τῆς Σχολῆς, ἀνερχόμενοι εἰς τεσσαράκοντα νεάνιδας, θὰ διδασθοῦν. Δωρεᾶν, με δωρεᾶν ὠσαύτως διαμονὴν καὶ συντήρησιν, ραπτικήν, ὑφαντικήν, πλεκτικήν, κέντημα καὶ ἄλλας χρήσιμους οἰκοκυρικὰς γνώσεις.

Ἐκπαιδευτικὸν Συνέδριον

Τὴν 3 καὶ 4 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. συνεκροτήθη ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Π. Μπρατσιώτου ἐκπαιδευτικὸν συνέδριον ἀποτελούμενον ἐκ 300 περίπου λειτουργῶν τῆς Μέσης καὶ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως μετὰ τὸ βασικὸν παιδαγωγικὸν θέμα: «Ὁ σκοπὸς τῆς ἀγωγῆς τῶν Ὀρθόδοξων ἑλληνοπαίδων», καθ' ὃ Συνέδριον κύριοι ὁμιληταὶ ἦσαν οἱ ὁμότιμοι Καθηγηταὶ Π. Τρεμπέλας καὶ Π. Μπρατσιώτης, οἱ τακτικοὶ καθηγηταὶ Κ. Μπόνης (τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν) καὶ Ἄνδρ. Παπαγεωργακόπουλος (τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης) καὶ ἡ δεσποινὶς Ἄρτεμις Μενάγια, καθηγήτρια-φιλόλογος.

Τὸ Συνέδριον ὑπέβαλε πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Γ. Παπαδρέου τὰ πορίσματα τῶν ὁμιλιῶν καὶ συζητήσεων ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θεματός καὶ τὰς ἐξῆς εὐχὰς:

(α) Ὅπως ἀξιοποιηθῆ τὸ 16 ἄρθρον τοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Κέντρου καὶ κυρίως διὰ τῆς ψήφου αὐτοῦ θεσπισθέντος Ἑλληνικοῦ Συντάγματος τοῦ 1952, καθ' ὃ αἰεὶ πάντα τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἢ διδασκαλία ἀποσκοπεῖ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν νέων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδεολογικῶν κατευθύνσεων τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ).

β) Ὅπως τὸ θρησκευτικὸν μάθημα ἀναγνωρισθῆ εἰς τὰ διάφορα σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ὡς ἐν τῶν βασικῶν μαθημάτων ὁποῖα ὀρίσθησαν, εἰς τὸν προσφάτως ψηφισθέντα νόμον, ἐκτός τῶν ἄλλων καὶ ἡ Ἱστορία καὶ αἱ ξένοι γλῶσσαι. Πάντως δὲ θέσις ἀνάλωτος πρὸς τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ἀπάντων τῶν Ἑλληνικῶν Συνταγμάτων ἀναγνωριζομένην θέσιν τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς ἐπικρατούσης ἐν Ἑλλάδι θρησκείας, τῆς ὁποίας θέσεως ἀπαύγασμα εἶναι καὶ ἡ εἰς τὰ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ μέχρι σήμερον σχολικὰ προγράμματα, ὡς καὶ εἰς τὸν Πανεπιστημιακὸν Ὁργανισμὸν διδομένη θέσις τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ὁ πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Γ. Παπαδρέου ἐγνώρισεν ἐγγράφως ὅτι ἔλαβε τὸ ὑπόμνημα καὶ ὅτι τοῦτο διεβιβάσθη πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἡ Τουρκικὴ ἐφημερὶς «Τζουμχουριετ» ἐπετέθη ἐκ νέου ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ζητοῦσα τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ Τουρκίας τοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηνάγορου καὶ τὴν κατάργησιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης. Ἡ «Χαμπέρ» ἐξ ἄλλου ἐγράψεν ὅτι διεξάγονται ἀστυνομικαὶ ἀνακρίσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀπονομῆς ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου ἀπαρσῆμων», ὅπως ὀνομάζει τὸ ἀναμνηστικὰ μετάλλια τὰ ἀπονεμόμενα ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου, ἡ δὲ «Τερτζουμάν» πρὸς τιμωρίαν τῶν

Ἑλλήνων ζητεῖ ὅπως ἡ Ἁγία Σοφία, βυζαντινὸν μουσεῖον τῶρα, μετατραπῆ καὶ πάλιν εἰς τζαμί.

— Ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος κατακλύσαντος τὸν πατριαρχικὸν Ναὸν ἐτελέσθη τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία. Μετὰ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Πατριάρχου συνελειτουργήσαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Χαλκηδόνος, Πριγκηποννήσων, Νεοκαισαρείας, Σάρδεων, Λαοδικείας, Ἡλιουπόλεως καὶ Ροδοπόλεως. Τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος, ὁμιλήσας περὶ τῆς σημασίας τῆς εορτῆς τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἰς τὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας ἡ Α.Θ.Π. ὁ Πατριάρχης ἀνέγνω Τρισάγιον ἐπὶ τῶν προταθέντων ἱερῶν κολλύβων ὑπὲρ πάντων τῶν προσελθόντων εὐσεβῶν καὶ Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν καὶ τῶν ὑπὲρ τῆς Ὁρθόδοξου πίστεως ἀγωνισαμένων καὶ τελειωθέντων, ἐν συνεχείᾳ δέ, σχηματισθεῖσα ἱεράς τομπῆς καὶ προηγουμένων τῶν ἐξαπτερυγῶν καὶ τῶν χορῶν, ἐγένετο ἡ λιτάνευσις τῆς ἱεῖρας εἰκόνας τοῦ Κυρίου μέχρι τοῦ Παρεκκλησίου τοῦ πατριαρχικοῦ μεγάρου.

— Ἀπὸ τῆς 3ης μέχρι τῆς 5ης Ἀπριλίου ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας ἐδέχθη ἐπιστήμωσ τὸν ἀγραμματέα τῆς ἐπὶ τῆς προωθήσεως τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος γραμματείας» τοῦ Βατικανοῦ καρδινάλιον Αὐγουστῖνον Μπέα, ὅστις ἐντολῇ τοῦ πάπα Παύλου ΣΤ' ἐπεσεφόρη τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ἀνταποδίδων αὐτῷ τὴν παρὰ τῷ Πάπα ἐπίσκεψιν τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἡλιουπόλεως κ. Μελίτωνος καὶ Μύρων κ. Χρυσοστόμου. Ὁ καρδινάλιος Μπέα συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Βίλλεμπρανς καὶ τοῦ γνωστοῦ διὰ τὴν ἀκαταπόνητον διεκκλησιαστικὴν του δράσιν πατρὸς Πέτρου Ντυπρέ. Ὁ Πατριάρχης ἀντήλλαξε μετὰ τῶν ρωμαιοκαθολικῶν κληρικῶν ἀσπασμῶν εἰρήνης» καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἀντιπροσωπείας, τὴν ὁποίαν ἀποστολὴν ἐχαρακτήρισεν ὡς ἕνα σπουδαῖον «σταθμὸν εἰς τὴν ἐγκαινιασθεῖσαν νέαν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως».

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ἹΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Τὴν 14ην Μαρτίου ἡ Α.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Βενέδικτος ἤγε τὰ ὀνομαστήρια Αὐτοῦ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ ἡ Α.Θ.Π. ὁ Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας ἀπήρθυσεν Αὐτῷ τὸ κάτωθι συγχαρητήριον τηλεγράφημα: «Γηθουσῶσ προσαγορευόντες Ὑμετέρα περισπουδάστω Μακαριότητι ὀνομαστήριος Αὐτῆς, συγχαίρομεν εὐχόμενοι Κύριος χαρίζηται Αὐτῇ υγείαν, μακρότητα ἡμερῶν ἐπ' ἀγαθῷ Ἁγίας Ἐκκλησίας».

— Ἀναγγέλλων πρὸ ἡμερῶν διὰ τῆς γαλλικῆς ραδιοφωνίας καὶ τηλεφίας τὸ γεγονός τῆς ἐπανακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγ. Σάββα ἐν Βενετίας εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Βενέδικτος Α' ἐδήλωσε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς: «Τὸ γεγονός τῆς ἐπανακομιδῆς τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Σάββα εἶναι μεγίστης σημασίας καὶ διὰ τὸ ἡμέτερον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ καὶ δι' ἅπασαν τὴν Χριστιανωσύνην».

— Ἀντιπροσωπεία τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου κ. Βασιλείου καὶ τοῦ σκευοφύλακος πανοσ. ἀρχιμ. κ. Γερμανοῦ, μετέβη εἰς Ρώμην πρὸς συνομιλίαν οὐσιαστικῶς μετὰ τὴν εἰς Ἱεροσόλυμα ἐπανακομιδὴν τοῦ ἱεροῦ σκήνου τοῦ Ἁγίου Σάββα. Οἱ κληρικοί οὗτοι τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων ἐπεσεφόρησαν τὸν Πάπαν Παῦλον ΣΤ', εἰς τὸν ὁποῖον ἐπέδωσαν προσωπικῶν γράμματα τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου κ. Βενέδικτου, καὶ τὸν ἐν Βενετίᾳ καρδινάλιον Οὐρμπάνι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀπεδέχθη τὴν παραίτησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κρουτίτσας καὶ Κολύμνας κ. Ποιμένος, ἀπαλλάξασα τοῦτον τῶν καθήκον-

των τοῦ τῆς διοικήσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ διορίσασα εἰς τὴν θέσιν τοῦ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιεπισκόπων Ταλλίν καὶ Ἐσθονίας κ. Ἀλέξιον.

— Ἀναπληρωτῆς τοῦ προέδρου τοῦ Τμήματος τῶν Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας διορίσθη ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ρωσικῆς Πνευματικῆς Ἀποστολῆς πανοσ. ἀρχιμ. Ἰουβενάλιος (Πογιάρκωφ), τῆς ἀρχηγίας τῆς Ἀποστολῆς ἀνατεθείσης εἰς τὸν μέχρι τοῦδε ὑπαρχηγὸν αὐτῆς ἡγούμενον Ἐρμογένην (Ὁρέχωφ).

— Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Βιέννης καὶ Αὐστρίας Φιλάρετος (Δενισέκκο) διορίσθη πρότασις τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας, τῆς ἑδρας ταύτης πληρουμένης διὰ μεμεταθέσεως τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Σαρατώβ καὶ Βόλγογκραντ κ. Βαρθολομαίου.

— Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριάρχου Μόσχας παρὰ τῷ Πατριάρχῃ Ἀντιοχείας Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ποντόλας Λεόντιος μετετέθη εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Βολυνίας καὶ Ρόβεν, ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς Λαύρας τοῦ Ἁγίου Σεργίου ἀρχιμ. Ποιμὴν (Χμελέβσκη) ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Σαρατώφ καὶ Βόλγογκραντ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Τὴν 26ην Φεβρουαρίου ἐ.ξ. ἐξελέγη ἐπίσκοπος τῆς Ἐπαρχίας Πρέσοβ ὁ πρωθιερεὺς Νικόλαος Κότσβαρ, ἡ χειροτονία τοῦ ὁποῖου ἐγένετο δύο ἡμέρας βραδύτερον εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ Πρέσοβ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Πράγας καὶ πάσης Τσεχοσλοβακίας κ. Δωροθέου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Βερολίνου κ. Κυπριανοῦ καὶ τοῦ Ἐπισκόπου Μιχαηλόβτσε κ. Μεθοδίου.

Ὁ ἐπίσκοπος κ. Νικόλαος Κότσβαρ ἐγεννήθη τὸ 1927 εἰς τὸ χωρίον Γκανιγκόβτσι τοῦ νομοῦ Πρέσοβ, ὅπου καὶ διήκουσε τὰ πρῶτα ἐγκύκλια μαθήματα. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν γυμνασιακῶν του σπουδῶν ἐνεγράφη εἰς τὸ Σεμινάριον τῆς Πράγας (1949—1950), εἶτα δὲ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πρέσοβ. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἦλθεν εἰς γάμου κοινωνίαν καὶ ἐχειροτονήθη ἱερεὺς. Κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς στρατιωτικῆς του θητείας ἐχέρηυσεν. Ἀκολουθῶσ ὑπηρέτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν ὡς πνευματικὸς καὶ παιδονόμος, τὸ δὲ 1959 ἐτελείωσε τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν Μόσχας.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Ὁ ἐν Derly ἀγγλικανὸς ἐπίσκοπος Geoffrey Allen, ὁμολῶν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ συνάξει τῆς ἐπαρχίας του ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ «ἐκκλησιαστικὴ ἐνότης» θὰ εἶναι ἐν ἀκατασκέασμα ὀνειρού, ἐὰν δὲν βελτιωθῇ ἡ μεταξύ τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν συνεργασία ἐπὶ τοῦ τοπικοῦ ἐπιπέδου. Συγχρόνως ὁ ἀγγλικανὸς ἐπίσκοπος εἶπεν, ὅτι ἡ μελετωμένη ἔνωσις μεταξύ Ἀγγλικανῶν καὶ Μεθοδιστῶν ἐν Ἀγγλίᾳ θὰ εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν γενικωτέραν ἔνωσιν, ἀδιὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ προσεχθώμεθα καὶ ἐργαζώμεθα», τ.ξ. τὴν ἔνωσιν μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς, τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μεταρρυθμίσεως.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ἡ προσεχῆς γενικὴ σύνοδος τῆς «Ἠνωμένης Εὐαγγελικῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας» (Vereinigte Evangelisch — Lutherische Kirche Deutschlands) θὰ συνέλθῃ τὸ τέλος Ἀπριλίου ἐν τῷ Ἀνατολικῷ Βερολίνῳ καὶ τὰς ἀρχὰς Μαΐου ἐν Κιέλφ. Ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐπισκόπου D. Dr. Hans Lilje τὸν παρελθόντα Νοέμβριον ἐν Hannover. Ἡ γενικὴ σύνοδος θὰ ἀσχοληθῇ περὶ τὸ θέμα «Ἡ γυνὴ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Κοινωνίᾳ».

— Μετὰ μακρὰν προπαρασκευὴν ἡ τοπικὴ σύνοδος τῆς Εὐαγγελικῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας ἐν Thüringen ἀπε-

φάσισε νὰ ἀναθέσῃ καθήκοντα ἱερατικά εἰς θεολόγους γυναῖκας. Αὐταὶ θὰ κηρύττουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ τελοῦν τὰ μυστήρια, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν ὑποδεικνυμένην αὐταῖς περιοχὴν. Αὐταὶ δὲν θὰ χειροτονῶνται, ὅπως οἱ ἱερεῖς, ἀλλὰ θὰ ἀκαλῶνται καὶ εὐλογῶνται διὰ τὸ λειτουργημά των ὑπὸ τοῦ ἐπιστότου.

— Ἐκ τοῦ ἀμερικανικοῦ συμβουλίου τῶν ἐκκλησιῶν ἀπεχώρησεν ἡ πρὸ πάντων ἐν Τέξας δρώσα ἐκκλησιαστικὴ κοινότης, ἣτις φέρει τὴν ὀνομασίαν «ἐνότης τῆς ἐκκλησίας τῶν ἀδελφῶν» (Unity of the Brethren Church). Ἡ ἐνότης αὕτη ἦτο μέχρι τοῦδε μία τῶν 31 ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἦσαν συνηνωμέναι εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος συμβούλιον. Ὡς αἰτία τῆς ἀποχωρήσεως ἀναφέρθησαν ὀρισμένοι ἀπαράδεκτοι «τάσεις» ἐντὸς τοῦ ἀμερικανικοῦ συμβουλίου τῶν ἐκκλησιῶν. Ἡ διοίκησις αὐτοῦ ἐδέχθη «μετὰ λύπης» τὴν ἀποχώρησιν ταύτην.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἐκ τῆς Πάπας Παύλου ΣΤ' ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὸν παρὰ τῆς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ παρατηρητὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας πρωθιερέα Vitali Boronovj.

— Τὸ Τμήμα διεκκλησιαστικῆς βοήθειας καὶ περιθάλψεως προσφύγων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐξέπότησε τὰς λεπτομερεῖας ἐνὸς προγράμματος δράσεως πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῶν προσφύγων τῆς Ἀφρικῆς καὶ πρὸς λύσιν τῶν πολλῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, ἅτινα ὑπάρχουν εἰς τὰ νέα ἀφρικανικὰ ἔθνη.

— Ἐν Ταϊζέ τῆς Γαλλίας συνήλθον εἰς σύσκεψιν ἐκπρόσωποι τοῦ Διεθνoῦς Συνδέσμου Χριστιανῶν φοιτητῶν καὶ τῆς ρωμαιοκαθολικῆς ὀργανώσεως σπουδαστῶν «Rex Romanus». Κατὰ τὴν σύσκεψιν ταύτην ἀπεφασίσθη ἡ διομοιογραφικὴ συνεργασία ἐπὶ πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου. Ἡ τετραήμερος σύσκεψις εἶχεν ὡς θέμα τὴν «χριστιανικὴν κοινότητα ἐν τῷ πανεπιστημιακῷ κόσμῳ». Τῆς συσκέψεως μετέσχον τεσσαράκοντα ἐκπρόσωποι ἐξ εἰκοσι χωρῶν πασῶν τῶν ἡπείρων.

— Ἡ ἐπὶ τῶν διεθνῶν ὑποθέσεων Ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐδημοσίευσεν ἐκκλήσιν πρὸς τὰ ἔθνη, συνιστῶσα τὴν ἄμεσον ἐναρξίν διαπραγματεύσεων μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐθνῶν, διὰ νὰ τεθῆ τέρμα «εἰς τὴν τραγικὴν τύχην τοῦ βιετναμικοῦ λαοῦ». Ἡ ἐκκλήσις ἐπισημαίνει τὸν κίνδυνον τῆς παγκοσμίου συρράξεως καὶ τῶν ὀλεθρίων ἐπακολουθημάτων αὐτῆς, ὑποδεικνύει τρόπους εἰρηνικῶν διαπραγματεύσεων καὶ προσκαλεῖ τὰς ἀδεσμεύτους νοτιοανατολικὰς χώρας τῆς Ἀσίας νὰ ἀναλάβουν ἔργον μεσάζοντος πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Πατρῶν

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Κλητῆριον Ἐπίκριμα
Π ρ ὀ ς

Τὸν Ἱεροδιάκονον Εὐθύμιον Κουλουμπῆν
(ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσθαι νὰ ἐμφανισθῆς ἀντοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τὴν 3ην Ἰουνίου 1965 ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 10 π.μ., ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος.

Προσπεδηλοῦμέν σοι, ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἐν Πάτραις τῇ 3ῃ Ἀπριλίου 1965

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου

† Ὁ Πατρῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47, § 2, ἐδ. 2, τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνός, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 9 Ἀπριλίου 1965

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200/1940 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ τὰς διὰ μεταγενεστέρων Ν. Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Κ ρ α ν ι δ ί ω Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «Ἐκκλήσια» ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

Ἐν Ὑδρᾳ τῇ 9ῃ Ἀπριλίου 1965

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ἱ. Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Νόμου 2200/1940, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι μίαν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱ. Ναῶν Ἁγίου Δημητρίου Ἀστροπύργου, Κοιμήσεως Θεοτόκου Φυλῆς καὶ Ἁγίου Δημητρίου καὶ Ἁγίου Ἀνδρέου Σαλαμίνος, ὅπως ἐντὸς μηνός ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 9 Ἀπριλίου 1965

Ὁ Τοποτηρητῆς

Ἀρχμ. ΧΡ. ΠΟΛΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μαρωनीας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47, καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀρασκείου καὶ Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀμαξιάδων, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 9ῃ Ἀπριλίου 1965

† Ὁ Μαρωनीας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διονυσίου, Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν, Πατρικαὶ νουθεσίαι Γ', Ἀθήναι 1965, σελ. 79.

Φωτίου Κόντογλου, Τί εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία καὶ τί εἶναι ὁ Παπισμός. Β' ἔκδοσις με προσθήκην προλόγου καὶ ἐπιλόγου. Ἐκδοτικὸς οἶκος ἁ' Ἀστῆρ» Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, ὁδὸς Λυκούργου 10, Ἀθήναι 1964, σελ. 56.

Ὁ Παπα-Νικόλαος Πλανᾶς, ὁ ἀπλοϊκὸς ποιμὴν τῶν ἀπλῶν προβάτων. Με πρόλογον ὑπὸ Φωτίου Κόντογλου, Κυθωνιέως, καὶ ἐπιλόγον ὑπὸ Ἀρχιμ. Φιλοθέου Ζερβάκου, ἡγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ ἱερᾶς Μονῆς Λογγοβάρδας. Ἐκδοτικὸς Οἶκος ἁ' Ἀστῆρ» Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, Λυκούργου 10 Ἀθήναι, σελ. 128.

Ἀλ. Κορακίδου, Ὁ ἐλεγχος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, Ἀθήναι 1965, σελ. 112.

Ἀρχιμ. Εὐτυχίου Παπαγιαννίδου, Ὁ θεῖος Λυτρωτής, Ἀθήναι 1965, σελ. 275.

Ἰωάννου Θ. Κολιτσάρα. Ἡ Καινὴ Διαθήκη. Αἱ Ἐπιστολαὶ καὶ ἡ Ἀποκάλυψις. Κείμενον, Ἑρμηνευτικὴ ἀπόδοσις. Ἐκδ. Ἀδελφότητος Θεολόγων ἡ «Ζωή», Ἀθήναι 1965, σελ. 459.

Ἀρχιμ. Ἀλεξ. Γ. Καντώνη, Ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκογένεια, Ἀθήναι 1965, σελ. 85.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἀπαντῶ στοὺς δισταγμούς σου, σελ. 30 (γ' ἔκδοσις).

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

Ἡ Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας, 31 Μαρτίου 1965, ἀρ. 580. Ἐφύρα, περίοδος Β' τεύχος 6—7, 1964.

Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, Μάρτιος 1965, ἀριθ. 193.

Καινὴ Κτίσις, Φεβρουάριος 1965, ἀριθ. 624.

Τὰ Χαρούμενα Παιδιά, Μάρτιος 1965, ἀριθ. 159.

Συζήτησις, Μάρτιος 1965, τεύχος 63.

Ὁμιλοῦν οἱ Πατέρες, Μάρτιος 1965, ἀριθ. 3.

Ὁ Σωτήρ, 10, 17, 24, 31 Μαρτίου καὶ 7 Ἀπριλίου 1965, ἀριθ. 218—222.

Ἡ Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, 1 καὶ 15 Μαρτίου 1965, ἀριθ. 463, 464.

Ἀκτίνες, Μάρτιος καὶ Ἀπρίλιος 1965, ἀριθ. 259—260.

Πάντανος, Φεβρουάριος 1965, ἀριθ. 2.

Ἑλληνικὰ θέματα, Μάρτιος 1965, ἀριθ. τεύχους 109.

Χριστιανός, Μάρτιος 1965, τεύχος 43.

Ἐνορία, 15 Μαρτίου καὶ 1 Ἀπριλίου 1965, ἀρ. 388—389.

Ζωή, 11, 18, 25 Μαρτίου καὶ 1 καὶ 8 Ἀπριλίου 1965, ἀρ. 2433—2437.

Ἀμπελος, Μάρτιος 1965, ἀρ. 3.

Τὸ Θέλημα τοῦ Κυρίου, 15 Μαρτίου 1965, ἀρ. φύλ. 98.

Νέα Οἰκονομία, Μάρτιος 1965, ἀριθ. 3.

Διδαχὴ, Μάρτιος 1965, ἀριθ. 202.

Χριστιανικὸν φῶς, Χανιά—Μάρτιος 1965, ἀρ. φύλλου 66.

Ὁ Ποιμὴν, Μυτιλήνη—Μάρτιος, 1965, ἀριθ. 3.

Παρνασσός, τόμος στ' ἀρ. 4 (Ὀκτώβριος—Δεκέμβριος 1964).

Σταυρός, Μάρτιος 1965, ἀριθ. 49.

Γκλάσνικ, Βελιγράδιον — Ἰανουάριος 1965, ἀριθ. 1.

Ὁ Ὁρθόδοξος Παρατηρητής, Φεβρουάριος 1965, ἀρ. 539.

Κυπριακὴ Δράσις, 20 Μαρτίου—20 Ἀπριλίου 1965, ἀρ. τεύχους 4.

Ἑλληνοχριστιανικὴ Ἀγωγή, Ἀπρίλιος 1965, ἀρ. 146.

Σύνορο, Ἀνοιξή 1965, ἀριθ. 33.

Ὁ Κόσμος τῆς Ἑλληνίδος, Ἀπρίλιος 1965, ἀρ. 118.

Ἀπόστολος Τίτος, Μάρτιος 1965, τεύχος 3.

Ἀπόστολος Βαρνάβας, Ἰανουάριος - Φεβρουάριος 1965, τεύχος 1—2.

Ἀναγέννησις, Μοῖραι - Φεβρουάριος καὶ Μάρτιος 1965, ἀρ. φύλλου 28—29.

Τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, 14 Ἀπριλίου 1965, ἀρ. φύλ. 99.

Ἀνάπλασις, Ἀπρίλιος 1965, ἀρ. φύλλου 134.

Τὸ Μάννα, Ἐάνθη — Μάρτιος καὶ Ἀπρίλιος 1965, ἀρ. 3—4 (20—21).

Ὁρθόδοξος Ἐπιστασία, Κατερίνη — Ἀπρίλιος 1965, ἀρ. 124.

Γαλήνη, Σπάρτη—Μάρτιος 1965, ἀρ. 3/63.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος **ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ**

† Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πιέλλης **ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ**

† Ὁ Μυτιλήνης **ΙΑΚΩΒΟΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν:

Δρχ. 50, 75, 100 ἑτησίως.

Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας:

30 ἑτησίως.

Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ἑορτὴ ἑορτῶν.

Ἀρχιμ. Χρυσ. Δεληγιαννοπούλου, Ἡ ὑποδοχὴ εἰς τὸν Ἐρχόμενον.

Ὀκτακόσια χρόνια τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Οὐφάλης.

Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, Μοναστηριακὰ Καρύστου.

Ἰωάννου Καρμίρη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ Γ' φάσις τῆς Β' Βατικανίου Συνόδου.

Εὐαγγελίου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Ἡ ἐπίσκεψις τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσιν (I').

Γεωργίου Σωτηρίου, Θεολόγου, Ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα τοῦ 21. Ἡ ταφὴ τοῦ σεπτοῦ σκηνίου τοῦ Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας Ἰγνατίου τοῦ Λεσβίου (21 Μαρτίου 1965).

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Παράρτημα.

Βιβλιογραφία.

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΣΙΡΩΝΗ

Μενάνδρου 4—Ἀθήναι—Τηλ. 533.805

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου Γεώργιος Σ. Χρυσάφης
Ἰασωνίδου 22 — Σούρμενα